

(A) = Åpen, kan bestilles fra Universitetet i Stavanger / Arkeologisk museum

(B) = Begrenset distribusjon

(C) = Kan ikke utleveres

Arkeologisk og naturvitenskapelig undersøkelse av toskipet langhus fra eldre bronsealder og branngrav fra eldre jernalder på Kvia.

Kvia gnr. 19, bnr. 31, Motland gnr. 20, bnr. 3, Hå kommune, Rogaland.

Astrid Hoelseth Bjørlo

Osteologisk analyse Sean Dexter Denham

AM saksnummer:12/2011
Journalnummer: 10/2327
UiS Prosjektnummer:90131

Dato: 20.12.11
Sidetall: 27 + vedlegg
Opplag:20

Oppdragsgiver: Jæren fjernvarme AS, Jæren Everk, Tine SA Jæren og Hå kommune

---

Stikkord:Toskipet hus fra yngre steinalder/eldre bronsealder
Gravrøys fra eldre jernalder

Oppdragsrapport 2011/28
Universitetet i Stavanger,
Arkeologisk museum,
Avdeling for fornminnevern

Utgiver:
Universitetet i Stavanger
Arkeologisk museum
4002 STAVANGER
Tel.: 51 83 31 00
Fax: 51 84 61 99
E-post: post-am@uis.no

Stavanger 2011

Arkeologisk og naturvitenskapelig undersøkelse av toskipet langhus fra eldre bronsealder og grav fra eldre jernalder på Kvia.

Kvia gnr. 19, bnr. 31, Motland gnr. 20, bnr.
3, Hå kommune, Rogaland.

Astrid Hoelseth Bjørlo

Osteologisk analyse
Sean Dexter Denham

Innberetning til topografisk arkiv

Universitetet
i Stavanger

Arkeologisk museum

Vår ref.:

Saksbehandler: Mari Høgestøl Arkivkode

Dato: 20.12.11

Kommune: Hå
Gardsnavn: Kvia, Motland
Gnr: 19, 20
Bnr: 31, 3
Lokalitetsnavn: Felt 1, Felt 2 og Felt 3
Tiltakshaver: Jæren fjernvarme AS, Jæren Everk, Tine SA Jæren, Hå kommune
Adresse: Pb. 24, 4368 Varhaug

Sakens navn:

Fu saksnr: 12/2011

Brevjournalnr: 10/2327

Flyfotoreg nr:

Fornminnr: -

ID (Askeladden:) 143798, 143799, 143800

Kartblad og UTM:

H.o.h: 33,5-37,4 meter

Aksesjonsnr: 2011/24

Museumsnr: S12788, S12802, S12803

Natvit. prøvenr: 2011/15

Fotonr: 105917-106254

Befart (dato): 26.08.11

Av: Astrid Hoelseth Bjørlo

Feltundersøkelse

(tidsrom): 29.08.11-07.10.11

Ved: Astrid Hoelseth Bjørlo, Monika Serafinska, Christopher F. Kvæstad,
Ihab Dababsa

Feltleder: Astrid Hoelseth Bjørlo

Gjelder: Arkeologisk undersøkelse av ét gravanlegg fra eldre jernalder og et toskipet hus fra yngre steinalder/eldre bronsealder

**Arkeologisk og naturvitenskapelig undersøkelse av toskipet langhus fra eldre bronsealder
og branngrav fra eldre jernalder på Kvia.**

Innhold:

1	SAMMENDRAG	S. 1
2	INNLEDNING	S. 2
	2.1 Beliggenhet og terrengbeskrivelse	S. 2
	2.2.1 Felt 1	S. 3
	2.2.2 Felt 2	S. 3
	2.2.3 Felt 3	S. 4
	2.3 Registrerte kulturminner i området	S. 4
3	UNDERSØKELSEN	S. 5
	3.1 Problemstillinger og formål med undersøkelsen	S. 5
	3.2 Tidsbruk, deltakere og værforhold m.m.	S. 5
	3.3 Kildekritiske forhold	S. 6
4	METODE	S. 6
	4.1 Graveteknisk metode	S. 6
	4.2 Dokumentasjon	S. 6
	4.2.1 Innmåling	S. 6
	4.2.2 Tegning og fotografering	S. 7
	4.2.3 Innsamling av prøver	S. 7
	4.2.4 Funn	S. 7
5	BESKRIVELSE AV ANLEGG	S. 8
	5.1 Innledning	S. 8
	5.2 Gravrøys I	S. 8
	5.3 Hus I og Hus II	S. 9
	5.3.1 Takbærende stolper – Hus I	S. 9
	5.3.2 Takbærende stolper – Hus II	S.11
	5.3.3 Veggstolper; Hus I og Hus II	S.12
	5.4 Andre stolper	S.13
	5.5 Andre anlegg	S.13
	5.6 Røys II	S.14
	5.7 Røys III	S.14
6	FUNNMATERIALET	S.15
	6.1 S12788: Funn fra Gravrøys I	S.15

6.2	S12802: Funn fra Hus I og Hus II	S.15
6.3	S12803: Resterende funn	S.17
7	NATURVITENSKAPLIG MATERIALE	S.17
7.1	Makrofossil- og pollenprøver	S.17
7.2	Osteologisk materiale	S.18
7.3	Prøvemateriale til 14C-datering	S.18
8	TOLKNING	S.19
8.1	Toskipet hus frå eldre bronsealder (Felt 2)	S.19
8.2	Gravrøys fra eldre jernalder (Felt 1)	S.20
8.3	Røys over hus (Felt 2)	S.22
9	FORMIDLING OG PUBLIKUMSKONTAKT	S.23
10	LITTERATUR	S.24
	VEDLEGG	S.27

1 SAMMENDRAG

I denne rapporten presenteres resultatene som fremkom under den seks ukers lange utgravningen Arkeologisk Museum, Universitetet i Stavanger (AM) foretok på Kvia 19/31 og Motland 20/3 i Hå kommune høsten 2011.

Bakgrunnen for utgravningen er at Jæren fjernvarme AS, Jæren Everk, Tine SA Jæren og Hå kommune ønsket å oppføre en fjernvarmetrasé mellom Kviamarka og Nærbø i forbindelse med oppføring av Tine sitt nye meieri i Kviamarka næringsmiddelpark. Flere automatisk freda kulturminner (Askeladden ID 14798, 142799, 143800) kom da i konflikt med dette tiltaket. På bakgrunn av denne konflikten har Riksantikvaren fattet et dispensasjonsvedtak etter lov om kulturminner med vilkår om en forutgående arkeologisk undersøkelse av hele traséen.

Planområdet er omgitt av flere kjente kulturminner; et gårdsanlegg fra folkevandringstid, et gravfelt fra jernalder og et ringformet tunanlegg på Klauhaugene. Det ble derfor ansett å være store potensialer for funn av ikke-synlige kulturminner innenfor planområdet. I mars 2011 undersøkte derfor Rogaland fylkeskommune (RFK) området ved hjelp av maskinell søkesjaktning. Det ble lagt tre sjakter i traséens lengderetning, hvor det i den forbindelse ble påvist ett dyrkningslag og en gravrøysrest, samt flere strukturer i form av stolpehull, kokegroper og udefinerbare groper (Krøger 2011).

I forbindelse med selve utgravningen ble et 4565 m² stort området undersøkt ved hjelp av flateavdekking. Feltet var 10-12 meter bredt og målte til sammen 410 meter. Utgravningsområdet strakk seg over tre jorder, hvor Felt 1 og Felt 2 lå på Kvia 19/21 og Felt 3 på Motland 20/3. Gravrøysresten som ble avdekket av RFK ble også undersøkt, og hvor det i bunnlaget ble funnet store mengder keramikk og brente menneskebein. De brente beina viste seg å stamme fra flere individer, derav et prematurt/nyfødt barn (Denham 2012).

I tillegg til gravrøysresten ble det avdekket et to-skipet langhus med minst to bruksfaser. C14-prøver har datert huset til den tidligste fasen av eldre bronsealder (periode I). Det er samtidig sannsynlig at det har vært bosetting her i slutten av yngre steinalder. Funn av et bunnskår tilhørende en keramikkopp i et stolpehull fra denne perioden antyder dette.

2 INNLEDNING

2.1 Beliggenhet og terrengbeskrivelse

Området som omfattes av reguleringsplanen avgrensnes av Kviaveien i sør og jernbanelinjen i øst. I nord blir det en naturlig avgrensning på enden av jordet på Motland, mens den vestlige avgrensingen er 12 meter fra eiendomsgrensen til Jernbaneverket (se fig. 1).

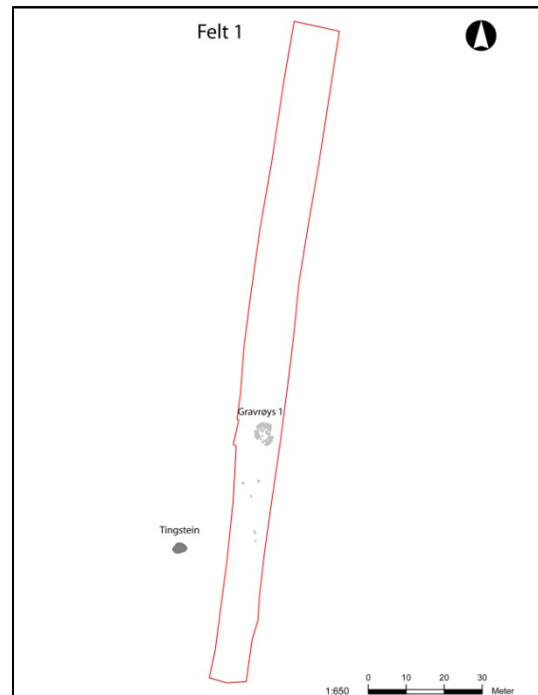
Planområdet består av dyrket beitemark og kornåker. Helt sør på Kvia 19/31 (Felt 1) skråner terrenget kraftig fra en naturlig forhøyning og østover mot jernbanelinjen. Denne skråningen jevnes ut mot nord før landskapet brytes opp av Dalabekken som går mellom Felt 1 og Felt 2. Eiendomsgrensen mellom Kvia og Motland markeres av en steingard og blir et naturlig skille for Felt 2 og Felt 3 (se fig. 1).

Figur 1: Oversiktsbilde av feltene og nærheten til registrerte kulturminneområder.

2.2.1 Felt 1

Felt 1 lå lengst sør på Kvia 19/31. Feltet var 175 meter og mellom 10-12 meter bredt (se fig. 2). Det ble påvist mulige stolpehull, kullflekker, noen groper og flere dyrkningslag ved flateavdekking. Gravrøysresten som Rogaland fylkeskommune påviste ved sin registrering ble også gjenfunnet. Ved nærmere undersøkelse ble de fleste anleggene avskrevet som moderne eller forhistoriske steinopp trekk. Ved opprensing viste det seg at gravrøysresten inneholdt store mengder brent bein og leirkarskår. Dyrkningslagene ble nærmere undersøkt av botanikerne Sara Westling og Anette Overland. Området som lå i nærheten av Dalabekken lengst nord på feltet hadde tendenser til myrdannelse og det ble ikke påvist noen anleggsspor her.

Figur 2: Oversiktskart over Felt 1.

2.2.2 Felt 2

Felt 2 målte 72 meter og var rundt 10 meter bredt (se fig. 3). Feltet lå lengst nord på Kvia 19/31. En høyspentledning lå like på innsiden av Jernbanelinjes eiendomsgrense og feltkanten måtte derfor opprettes et par meter innenfor grensen. Feltet ble utvidet til 17 meter lengst nord der det ble påvist stolpehull som fortsatte i vestlig retning. Det viste seg etter hvert å være en toskipet bygning med flere bruksfaser. En steinkonstruksjon, Røys II, ble også avdekket her og som etter hvert viste seg å være lokalisert midt i det toskipete langhuset. Området lengst sør ved Dalabekken var preget av myrdannelse og ingen anlegg ble påvist her.

Figur 3: Plan over Felt 2.

2.2.3 Felt 3

Felt 3 lå på Motland 20/3 og målte 161 meter og var 11 meter bredt (se fig.1). Også her måtte det tas hensyn til høyspentledningen ved Jernbaneverkets eiendomsgrense. På dette feltet ble det funnet en del steinfylte groper, men som ved nærmere undersøkelse viste seg å være av moderne karakter. Matjordslaget var kun 20-25 cm enkelte steder og undergrunnen var tydelig preget av forstyrrelser i nyere tid. Det ble ikke påvist sikre forhistoriske anlegg i dette område.

2.3 Registrerte kulturminner i området

Lokalområdet rundt planområdet er det eller har vært flere automatisk freda kulturminner. Fra gårdene Kvia og Motland er det til sammen registrert 70 gjenstander, hvor 45 av disse kan kobles til sikre kontekster som graver og bosetningsspor. En stor del av funnene som skafthulløkser, tangespisser, flintdolker og skrapere dateres til yngre steinalder. Samtidig vitner funn som spinnehjul, hengebryne, leirkar og flere andre funn om mye aktivitet i eldre jernalder. Det har også framkommet flere praktgjenstander fra graver i lokalområdet. På Aude-Motland, like vest for Kvia, har det blitt blant annet funnet en gullring, flere spillebrikker, sverd, øks og en skjoldbule (Høgestøl 2011). Innenfor en radius på 400 meter fra planområdet har det innkommet funn fra minst ti gravhauger/røyser. Tettheten av kulturminner i området er med andre ord stor.

Hanabergmarka ligger 400 meter vest for planområdet (se fig. 1) og er et felt med fornminner bestående av to gårdsanlegg og et gardfarkompleks (ID 61075). Totalt omfatter fornminnefeltet fire hustuffer, 11 gravrøyser, to geiler, sju gardfar, fem innhegninger, to stakkstuffer, et veifar, en åkerrein og en rydningsrøys.

Like nord for Hanabergmarka ligger Klauhaugene (ID 61076) som er bestående av 17-18 tuffer (se fig. 1). Klauhaugene sammen med Hanabergmarka ble undersøkt arkeologisk i slutten av 1930-tallet, og med påfølgende undersøkelser på begynnelsen av 1950- og 1960-tallet av Jan Petersen og Odmund Møllerup (Høgestøl 2011).

En stor femkantet flyttblokk med navn Tingstein (ID 24179) skal etter tradisjonen være et tingsted for Kvia skipsreid. Steinen ligger på en naturlig forhøyning i terrenget lengst sør på Felt 1 og 30 meter vestfor Grav I.

Kulturseksjonen ved Rogaland fylkeskommune undersøkte i mars 2011 området ved hjelp av maskinell søkesjaktning. Det ble lagt tre sjakter i traséens lengderetning, og det ble påvist tre

områder med strukturer som stolpehull, kullkonsentrasjoner og udefinerbare groper. Det ble også påvist flere dyrkningslag og en gravrøysrest (Krøger 2011).

3 UNDERSØKELSEN

3.1 Problemstillinger og formål med undersøkelsen

Med unntak av utgravninger av alvedanser og rydningsrøyser som ble gjort på 1990-tallet (Lillehammer 1994) har kulturminner i dette området blitt lite undersøkt de siste årene. Det er derfor av stor forskningsinteresse å få undersøkt kulturminnene som ble registrert av Rogaland fylkeskommune. Følgende problemstillinger var utformet i prosjektplanen og som man ønsket besvart ved denne arkeologiske undersøkelsen er:

- Hvilken tidsperiode de registrerte fornminnene er i fra og hvilken funksjon de har hatt?
- Hvilken funksjon det store antallet udefinerbare groper har hatt?
- Funn av hustomter (fast gårdsbosetting) kan gi ny kunnskap om den tidligste jordbruksbosettingen på Jæren.
- Analyser av forkullede planterester (makrofossilanalyser) fra fyllmassen til stolpehull, groper og dyrkningslag kan gi innsyn i dyrkede og/eller innsamlede planter, samt gi materiale til ¹⁴C-dateringer (Høgestøl 2011).

3.2 Tidsbruk, deltakere og værforhold m.m.

Den arkeologiske undersøkelsen fant sted i tidsrommet 29.08.11-07.10.11. Det ble til sammen nedlagt 24 ukeverk i felt av feltmannskapet bestående av Astrid Hoelseth Bjørlo (feltleder), Monika Serafinska (feltassistent), Christopher Kvæstad (feltassistent) og Ihab Dababsa (feltassistent). Prosjektansvarlig fra AM var Olle Hemdorff og Jan Høyland fra Erik Håland Maskin AS var maskinfører.

Perioden var preget av opphold og stort sett pent vær. Enkelte dager var det noe regn, uten at det påvirket progresjonen i arbeidet.

Et annet forhold det måtte tas hensyn til var at det var påvist potetål på jordene tilhørende Kvia (Felt 1 og Felt 2), men ikke på Motland (Felt 3). Det ble derfor foretatt omstendelig rengjøring av både gravemaskin og utstyr før arbeidet ble startet opp på Felt 3.

3.3 Kildekritiske forhold

Stedvis var matjordslaget ikke mer enn 25 cm dypt og undergrunnen var tydelig preget av moderne aktivitet som blant annet sprenging av større jordfaste steiner. Dette var spesielt tydelig lengst nord på Felt 3. Områdene som lå nærmest elven nord på Felt 1 og sør på Felt 2 var også tydelig preget av at Dalabekken tidvis overgår sin bredde. Her ble det funnet tendenser til myrdannelse og ingen forhistoriske anlegg.

4 METODE

4.1 Gravteknisk metode

Ved denne utgravningen ble det benyttet flateavdekking som gravteknisk metode. Det innebærer at ved hjelp av en gravemaskin blir matjordslaget forsiktig fjernet. Det er mest hensiktsmessig om gravemaskinen bruker en grabb med flatt skjær. Feltsmannskapet går etter gravemaskinen og krafser bort gjenliggende, løse masser. Strukturer som er nedgravd i undergrunnen vil dermed kunne ses ved at fyllmassen skiller seg ut fra undergrunnen i farge og/eller jordsammensetning.

Denne metoden er best egnet for å undersøke ikke-synlige kulturminner i dyrket mark. Matjordslaget som blir fjernet er som regel omrotete masser fra dyrking i nyere tid og gir sjeldent interessant informasjon. Gjenstandsfunn som eventuelt blir funnet i dette laget er fjernet fra sin kontekst og tilfører dermed lite relevant informasjon.

4.2 Dokumentasjon

4.2.1 Innmåling

Før oppstart av den arkeologiske undersøkelsen ble det satt ut hjelpepunkter av Hå kommune i samråd med feltleder. Hjelpepunktene ble benyttet til å etablere totalstasjonen. Til innmålingsarbeidet ble det brukt en totalstasjon av typen Leica 1200. Strukturer, feltgrense og topografiske objekter ble målt inn, i tillegg til funn og prøver. Strukturer fikk hvert sitt unike Intrasisnummer (Isnr.) som ble skrevet på gule blomsterpinner og plassert nord for/midt i strukturen. Måledata ble overført til Intrasis Explorer og det ble tatt jevnlig backup av denne informasjonen. Ved hjelp av Intrasis Explorer og Intrasis Analysis ble det laget kart over innmålte

strukturer. Disse kartene fungerte som gode hjelpemidler i felt til blant annet å definere husets grunnplan og forskjellige faser.

4.2.2 Tegning og fotografering

Alle undersøkte strukturer ble fotografert i plan og profil. Profilen til stolpehull i tilknytning til det toskipet huset ble også tegnet i målestokk 1:10 (se vedlegg 5, 6 og 7). For hver struktur som ble undersøkt ble det fylt ut et anleggsskjema, hvor strukturens farge, masse og dimensjon ble beskrevet. Jordprofilene på Felt 1 (Profil I og Profil II) ble også fotografert og tegnet i profil med målestokk 1:10 (se vedlegg 8, 9 og 10).

4.2.3 Innsamling av prøver

Det ble samlet inn både pollen- og makrofossilprøver. Pollenprøvene ble tatt ut i serier fra jordprofilene på Felt 1, i tillegg til at det ble tatt ut jordprøver til makrofossilanalyse fra samme de profilene. Fra Hus I og Hus II på Felt 1 ble det hentet ut makrofossilprøver fra samtlige stolpehull tilhørende bygningene.

Alle makrofossilprøvene ble flottert på museet av Monika Serafinska etter avslutning av feltarbeidet.

4.2.4 Funn

Det ble til sammen gjort 618 funn fordelt på 79 funnnummer og tre museumsnummer: S12802 (toskipet hus), S12788 (Gravrøys I) og S12803 (øvrige funn; løsfunn). En stor del av funnene er leirkarskår. Det ble også funnet noe brent bein og flintavslag i stolpehullene fra Hus I og Hus II. Fra Gravrøys I på Felt 1 ble det funnet store mengder med leirkarskår, i tillegg til 1717,33 gram brente bein og 12 bronsefragmenter. De fleste funnene ble målt inn med totalstajonen og gitt et Intrasisnummer, eller strukturnummeret ble skrevet på posen. Informasjon som lokalitetsnavn, funnnummer, dato og initialer ble ført på funnposen.

5 BESKRIVELSE AV ANLEGG

5.1 Innledning

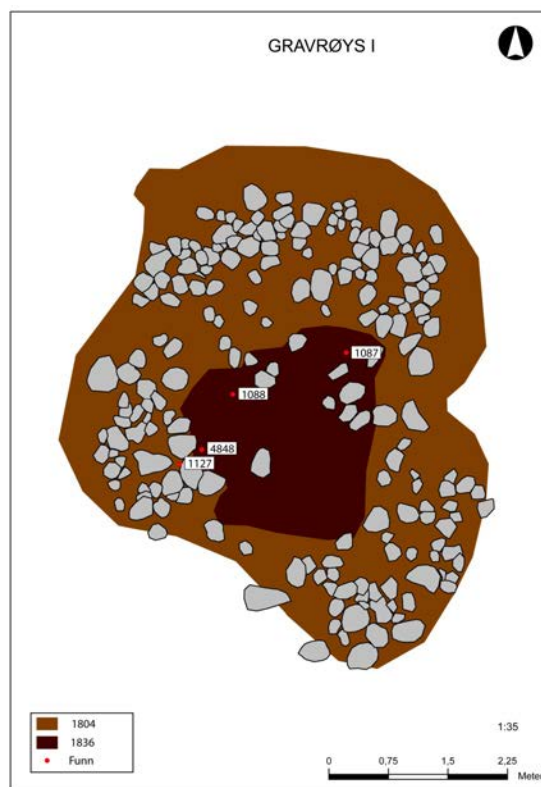
I forbindelse med flateavdekkingen ble det totalt registrert 133 anleggsspor. Av disse ble 29 avskrevet som naturlige eller moderne forstyrrelser ved nærmere undersøkelse. Av 104 forhistoriske anleggsspor er 85 av disse stolpehull, hvor 75 har en tilknytning til det toskipete huset på Felt 2.

5.2 Gravrøys I

I forbindelse med RFK sin registrering ble det avdekket en mulig gravrøysrest. Dette anlegget ble gjenfunnet under AM sin undersøkelse. På grunn av store mengder med naturlig stein i undergrunnen i området rundt gravanlegget var det vanskelig å avgjøre hva som var naturlig stein og hva som faktisk hørte til røysen. Etter hvert som røysen og det omkringliggende området ble rensert opp med graveskje ble det imidlertid tydelig at et mørke brunt kulturlag (Isnr. 1804, se fig. 4) definerte utstrekningen av restene av gravrøysen. Røysa bestod av noe nevestor stein, men hovedsakelig hodestore steiner. Røysa var tydelig preget av moderne forstyrrelser og ingen kantskjede ble påvist.

Enkelte steder i gravanlegget lå steinene løst.

I forbindelse med opprensingen ble det også klart at i midten av røysen skilte det seg ut et lag (Isnr. 1836, se fig. 4) med store mengder brent bein og en del keramikk. Dette laget inneholdt også en god del skjørbrent stein og var en del mørkere enn det omkringliggende kulturlaget. På grunn av store mengder med til dels svært fragmenterte biter av brent bein ble det bestemt at dette laget skulle samles i bokser, for så å bli vannsåldet på museet. Såldet som ble brukt hadde en maskevidde på 0,5 mm og fanget dermed opp svært små fragmenter. I tillegg til lerikarskår og brente bein ble det funnet flere bronsefragmenter (Isnr. 1087, 1088 4848) og et flintavslag (Isnr. 1127) i dette laget (se fig.4). Ved flottering ble ytterligere et bronsefragment funnet (fnr. 77).

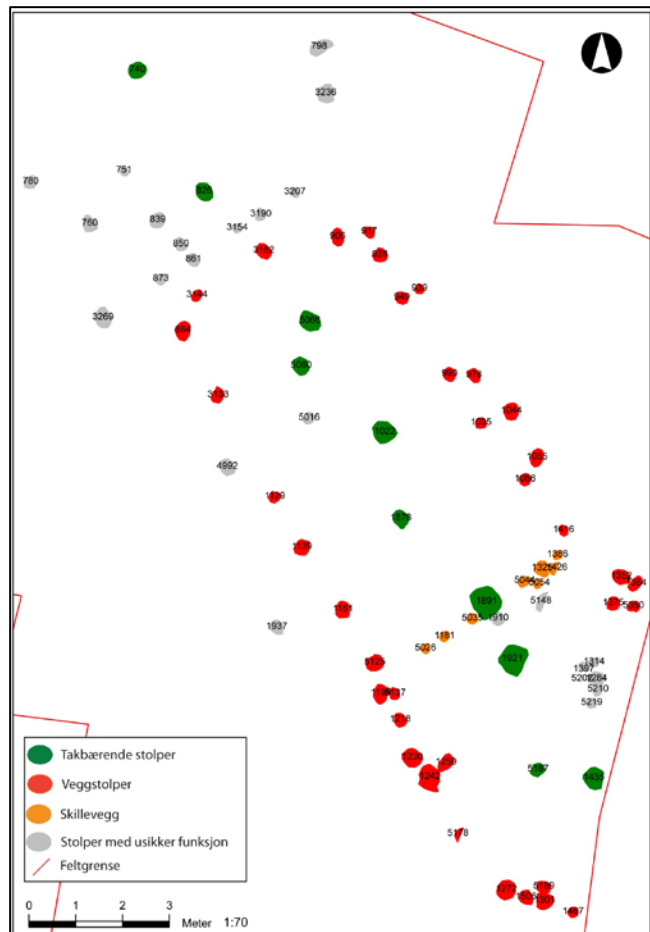

Figur 4: Oversiktskart over Gravrøys I og funnfordeling

Gravrøysens ytterkanter var noe utglidd, men diameter antas å være 5,4 x 6,5 m. Høyden på røysa var 0,3 m.

5.3 Hus I og Hus II

Den toskipet bygning hadde minst to bruksfaser; Hus I og Hus II (se fig. 6 og 8). Et toskipet hus vil si at taket har vært båret av en stolperække i husets midtakse. Utskiftninger av både takbærende og veggstolper viser at huset har vært i bruk over en lengre periode. Det er uavklart om det er Hus I eller Hus II som er eldst. 14C-dateringene kan muligens gi oss svaret på dette. Lokaliseringen av de takbærende stolpehullene gjør det klart at bygningene ikke kan ha vært samtidige, men at det dreier seg om to bruksfaser. Den tette avstanden mellom enkelte av de takbærende stolpesporene i bygningen indikerer at det har vært utskiftninger av stolper.

Figur 5: Grunnplaner for de toskipete bygningene.

5.3.1 Takbærende stolper – Hus I

I tilknytning til Hus I ble det til sammen funnet ni takbærende stolpespor. Fem av disse danner en rekke, hvor intervallene mellom stolpehullene var varierende. Noen av disse stolpehullene var svært tettstilte, noe som tyder på at de representerer ulike bruksfaser. Retningen på huset er NV-SØ. Stolpehullene 1435, 1921, 1891, 1022 og 5066.

1435 er stolpehullet lengst SØ. Diameteren på nedgravingen var 47 cm og dybden var 50 cm. Massen bestod av mørk brungrå siltholdig sand. Stolpeavtrykk ble påvist, samtidig som stolpehullet inneholdt en del trekull og småstein. 1435 inneholdt også en god del funn som keramikk, flintavslag, en bipolar kjerne og en mikroflekk. Et annet nevneverdig funn er en fin,

vannrullet slagstein med tilnærmet trekantet form og med tydelige knusespor i hver av de tre endene (fnr. 18, se vedlegg 3).

1921 hadde en omkrets på 53 x 47 cm og var 47 cm dypt. Dette stolpehullet inneholdt skoningsstein, i tillegg til at det ble funnet forholdsvis store mengder med keramikk og noe trekull og småstein. Fyllmassen var av mørk gråbrun siltholdig sand og det ble funnet noen flintavslag og brente bein.

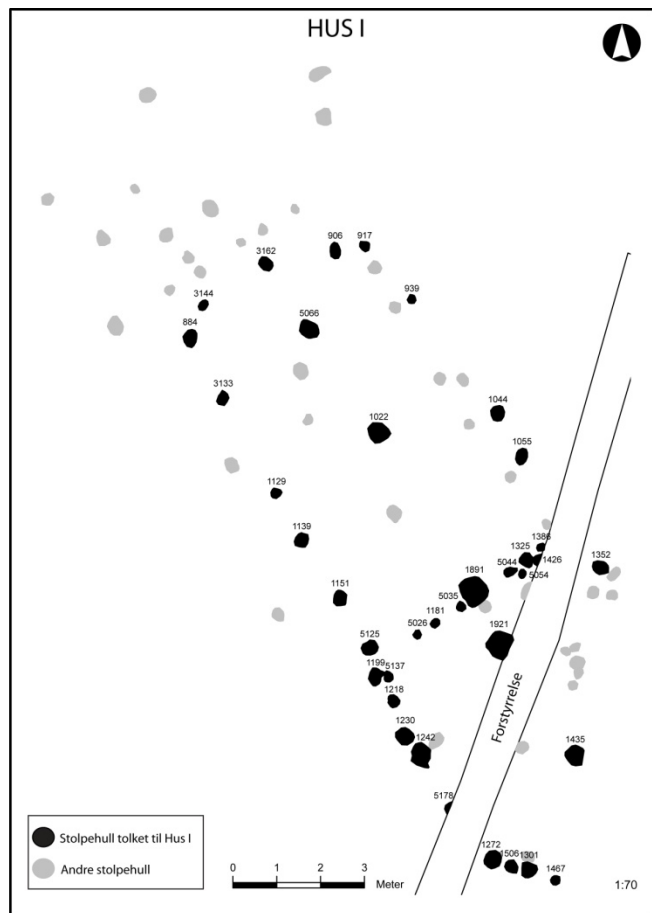
1891 var det kraftigste stolpehullet med en dybde på 62 cm og omkretsen er 70 x 60 cm (se fig. 7). Fyllmassen bestod av mørk brungrå sandholdig silt og det ble funnet litt brente bein og flintavslag i tillegg til en god del leirkarskår, bunnskår og randskår.

Randskårene viste seg å være fra minst tre ulike kar. En prøve av forkullet naken bygg er 14C-datert til 1750-1620 f.Kr (Betanr. 308617, se vedlegg 13).

1022 var en oval nedgravning, hvor diameteren var 50 x 47 cm. Stolpehullet var det grunneste av de takbærende stolpehullene fra denne rekke med en dybde på 36 cm. Fyllmassen bestod av mellom brungrå siltholdig sand og inneholdt noe brent bein og trekull. Ellers ingen funn.

5066 var det nordvestligste takbærende stolpehullet og hadde en omkrets på 41 x 41 cm. Dybden var 41 cm, men har trolig hatt en dybde nærmere 46 cm. Grunnen til dette er at stolpehullet lå under Røys II og ca. 5 cm ble gravd bort før det ble klart at det var et stolpehull.

Det ble funnet noe leirkarskår, brente bein og ett flintavslag.

Figur 6: Grunnplan over Hus I.

Figur 7: Profil gjennom stolpehull 1891. Foto: Christopher Kvæstad. Profil mot VNV.

5.3.2 Takbærende stolper - Hus II

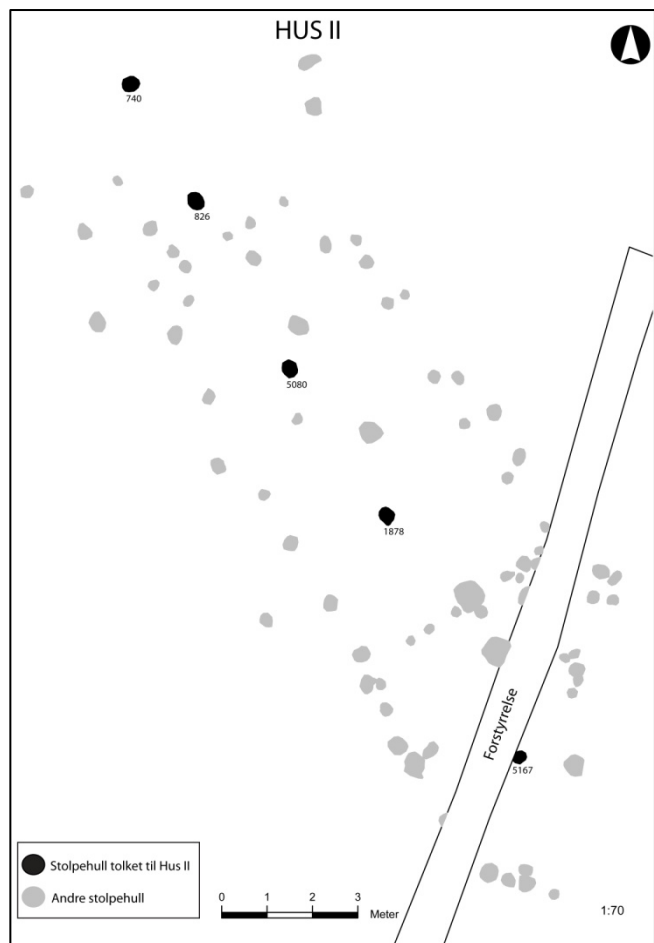
60 cm vest for den første rekken med takbærende stolpehull var det en ytterlig rekke med fire takbærende stolpespor. Stolperekken hadde den samme orienteringen som den første rekken med takbærende stolper og består av fem takbærende stolpehull; 5167, 1878, 5080, 826, 740.

5167 var det sørligste og samtidig det grunneste stolpehullet med en dybde på 13 cm. Omkretsen var 26 x 20 cm. Massen bestod av mørk brungrå siltholdig sand og inneholdt noe leire og trekull. Ingen funn.

1878 var en oval nedgravning og omkretsen målte 30 x 25 cm (se fig. 9). Stolpehullet var 34 cm dypt. Dette stolpehullet inneholdt skoningsstein og noe mindre steiner, men ellers ingen funn. Fyllmassen var mørk gråbrun siltholdig sand.

5080 lå under Røys II (se fig. 11) og øverste del av stolpehullet ble gravd bort da stolpehullet og røysens fyllmasse var tilnærmet lik. Diameteren var 38 cm og hadde en dybden på 44 cm. Massene var sandholdig silt med noe trekull, stein og småstein. Ingen funn fra dette stolpehullet.

826 var i omkrets 40 x 38 cm og hadde en dybde på 45 cm. Det ble påvist både skoningsstein og et mulig stolpeavtrykk, samtidig som det inneholdt en god del leirkarskår og trekull. Fyllmassen i stolpeavtrykket bestod av mellom brungrå siltholdig sand, mens selve nedgravningen bestod av

Figur 8: Grunnplan over Hus II.

Figur 9: Profil gjennom stolpehull 1878. Foto: Astrid H. Bjørlo. Profil mot VNV.

brun fin, siltholdig sand. Ut ifra avtrykket som kunne observeres i profilen tyder det på at selve stolpen har hatt en diameter på omkring 25 cm.

740 hadde en diameter på 33 x 33 cm og er 38 cm dyp. Også i dette stolpehullet ble det påvist stolpeavtrykk. Avtrykket var nokså diffust og kunne ikke skimtes i plan. I følge bredden til stolpeavtrykket slik det blir observert i profil, har stolpens diameter vært 28 cm. Fyllmassen i stolpeavtrykket skilte seg fra nedgravningen ved å bestå av mellom brungrå siltholdig sand, mens nedgravningen bestod av fin, brun sand med noe med stein. Ingen funn fra dette stolpehullet.

5.3.3 Veggstolper; Hus I og Hus II

I tillegg til de kraftige takbærende stolpehullene som er blitt tolket som Hus I og Hus II, ble også restene etter flere veggstolper funnet. Veggstolpene var mindre i omkrets og noe grunnere, men de fleste veggstolpene var likevel svært kraftige (se fig. 10). De skilte seg også klart fra undergrunnen på grunn av den mørke fyllmassen. Til sammen er 36 stolper tolket til å være veggstolper tilhørende Hus I

Figur 10: profil gjennom stolpehull 1055. Foto: Astrid H. Bjørlo. Profil mot VNV.

og/eller Hus II. Hvilke faser veggstolpene tilhørte var vanskelig å avgjøre på grunn av utskiftningene, og samtlige veggstolper er derfor beskrevet under samme avsnitt.

Diameteren til stolpehullene varierte mellom 20-40 cm, mens dybden på stolpehullene var mellom 12-38 cm. Størsteparten er sirkulære nedgravninger og fyllmassen bestod av mørk, gråbrun siltholdig sand.

Fem stolpehull i den sørvestlig delen av huset inneholdt leirkarskår. I samme del av huset stod stolpehullene svært tett, hvor mellomrommene var rundt 10 cm. Dette skiller seg ut fra resten av huset hvor avstanden mellom veggstolpene var rundt 1-1,5 meter. Den korte avstanden mellom veggstolpene i den sørvestlige delen kan tolkes dit hen at stolpene har blitt skiftet ut flere ganger. Den sørøstlige delen av gavlen lot seg ikke undersøke da den lå utenfor planområdet. I tillegg gikk det en moderne grøft gjennom huset og har trolig fjernet et eller to stolpehull på den sørøstlige veggen. Det er dermed uvisst om stolpene har vært like tettstilte på den siden av huset. Som det framgår av figur 5 og 6 er avstanden mellom veggstolpene betraktelig mindre sør for

rominndelingen. Helningen mot sørøst var minimal, og kan mest sannsynlig ikke være forklaringen til den hyppige utskiftningen.

Det ble ikke gjort noe funn av leire eller leirklining i verken veggstolpene eller de takbærende stolpene, noe som tyder på at huset har hatt sleppeveggkonstruksjon. Avstanden mellom veggstolpene i den NV-delen av huset er også godt forenlig med denne veggtypen (Nielsen 1998).

5.4 Andre stolper

Huset har vært todelt. Inne i den sørøstlige delen av huset var det spor etter innvendige stolper som indikerte tilstedeværelse av en skillevegg. Stolpene til skilleveggen har blitt skiftet ut, og det er dermed uklart hvor døren mellom de ulike rommene har vært. Stolpehullene til skilleveggen var mellom 16-39 cm i diameter og 6-13 cm dype. Fyllmassen bestod av mørk gråbrun sandholdig silt. Stolpehullene som er blitt tolket til å være en skillevegg er 5026, 1181, 5035, 5044, 1325, 5054, 1426 og 1386 (se fig. 5).

I tillegg til stolpesporene etter skilleveggen var det andre innvendige stolper i husets sørlige del, men det er usikkert hvilken funksjon disse har hatt. Stolpesporene 1314, 1397, 5202, 1284, 5210 og 5219 var svakere og skilte seg noe fra de mørke og tydelige tak- og veggstolpene til Hus I og Hus II. Gruppen med de innvendige stolpesporene inneholdt imidlertid en del leirkarskår, deriblant et bunnskår og to randskår fra et lite beger. Begeret har innsnøring over foten og kan dateres til slutten av yngre steinalder. Siden C14-prøver har datert noen av de takbærende stolpene til eldre bronsealder, kan de innvendige stolpesporene stamme fra et eldre hus som fortsetter østover, utenfor utgravningsområdet.

Det finnes flere svake stolpespor som ikke lot seg få i system i utkanten av den nordvestlige gavlen til Hus I eller Hus II; 873, 839, 850, 861, 3154, 826, 3190 og 3207. Flesteparten av disse skilte seg klart fra stolpesporene tilhørende Hus I og Hus II ved å være svært svake. Enkelte av disse stolpesporene kan muligens være rester etter utskiftninger i gavlen, men på grunn av at de ligner lite på stolpehullene som definerte Hus I og Hus II i farge og form er dette heller tvilsomt.

5.5 Andre anlegg

Det ble funnet enkelte anlegg på Felt 1 som kan være mulige stolpehull, men de var få og lot seg ikke sette i system, så mest sannsynlig dreier det seg om forhistoriske steinopptrekk.

5.6 Røys II

Røys II var en steinpakning som lå i midten av Hus I og Hus II. Steinpakningen målte 1,8 x 4 meter og bestod av neve- og hodestore steiner. Plasseringen av steinene virket tilfeldig, ingen rekker eller mønster ble påvist. Fyllmassen mellom steinene bestod av mørk gråbrun siltholdig sand og noe keramikk og flint ble funnet i disse massene. Røysen var delvis gravd ned i undergrunnen, mellom 5-10 cm. Den lå over to av de takbærende stolpehullene, og er dermed yngre enn det toskipet huset. Steinpakningens funksjon vil bli diskutert i kapittel 8.4.

Figur 11: Steinkonstruksjon liggende midt i den toskipet bygningen. Foto. Astrid H. Bjørlo. Mot Ø.

5.7 Røys III

Røys III er en rydningsrøys som kom til syne i Profil II på Felt 1 (se fig. 12 og vedlegg 10). På grunn av mye naturlig stein i undergrunnen i dette området ble rydningsrøysen først identifisert etter at profilveggen var rensert opp. Flere jord- og steinlag tyder på at rydningsrøysen har flere bruksfaser. Både makrofossil- og pollenprøver ble hentet ut fra dette anlegget. Analyseresultatene indikerer permanent dyrkning over lang tid i det omkringliggende området. Det ble også påvist

soppsporer som indikerer at jorden ble gjødslet (Westling og Overland 2012:32). Ellers kunne resultatene si lite om røysens funksjon.

Figur 12: Røys III - rydningsrøys. Profil mot V. Foto: Monika Serafinska.

6 FUNNMATERIALET

6.1 S12788: Funn fra Gravrøys I

Totalt ble det gjort 230 funn i tilknytning til Gravrøys I, derav 204 leirkarskår, 1 bronsespiral, 12 bronsefragmenter, en ten, en uidentifiserbar jerngjenstand, 6 avslag av flint og 8 biter sintret leire. Leirkarskårene stammet fra grov kvartsmagret gods og funn av 1717,33 gram brente menneske bein i samme lag gir grunn til å tro at det dreier seg om en gravurne. Det ble funnet 6 mindre randskår som viser en svak utoverbøyning. En del av de resterende leirkarskårene er svært fragmentert og det er derfor vanskelig å si noe mer om karetts form og størrelse. Bronsefragmentene ble funnet spredt rundt i lag 1836 (se fig. 4). Fragmentene viser ingen tegn til å være brent og har trolig blitt nedlagt med de kremerte beina i etterkant. Fragmentene er blitt limt sammen til en liten flate. Den er tynn med noe krumming og kan være deler av et større bronsekar. (pers.med. Åsa Dahlin Hauken).

6.2 S12802: Funn fra Hus I og Hus II

I tilknytning til Hus I og Hus II ble det funnet totalt 328 funn fordelt på 47 funnummer. Den største funnkategorien er leirkarskår, fra minst 8 kar med mellom til grovkornet magring. Det mest spesielle keramikfunnet var imidlertid et bunnskår og to randskår fra et lite beger. Skårene

ser ut til å passe sammen, og høyden på begeret er beskjedne 4,9 cm. Begeret har liten, utsvinget fot og randen er ikke utoverbøyd.

Paralleller til denne type leirbeger ble funnet av en gårdseier på Hodne i Klepp i begynnelsen av 1900-tallet. To små beger ble funnet sammen med to hengesmykker av skifer i en gravlegning fra yngre steinalder. Begrene er kraftig restaurert med gips, men i følge Tor Hellisen skal høyden være 4,5 og 5,8 cm. Det finnes også paralleller fra Sverige, der en lignende kopp ble funnet i en hellekiste med et hengesmykke og andre funn som kan

Figur 13: Bunn- og randskår fra et lite beger. Foto: Åge Pedersen.

tilskrives yngre steinalder. I Danmark er det også blitt funnet slike beger, men kun to stykker er blitt funnet sammen med andre daterbare gjenstander (Dahlin Hauken 2003:29-31).

Skårene ble funnet i stolpehullet 1284 lengst sør på Felt 2. Stolpehullet befant seg på husets innside, men funksjonen er usikker. Det ble tatt makrofossilprøve fra anlegget, men det var ikke nok materialet til å datere på. Det er imidlertid rimelig å anta at begeret er fra yngre steinalder (senneolittikum) på bakgrunn av de nevnte parallellene. En mulig tolkning er at stolpehullet hører til en tidligere bosetning som fortsetter utenfor feltgrensen.

Et annet funn som er verdt å nevne er ravbitene som ble funnet i stolpehullet 884 i den nordlige delen av Hus I. Fargen er mørk brunrød og konservator Anke Kobbe klarte å lime bitene sammen til å bli en halv kule. Formen ser bearbeida ut og det kan være ene halvdel av ei perle eller knapp. Rav er en sjelden importgjenstand i Rogaland.

Ravfunn fra bronsealder- og steinalderkontekster har likevel flere paralleller både i lokalområdet og i Norge. Det er blant annet funnet en dobbelkonisk ravperle eller knapp sammen med en hjerteformet flintspiss på Motland 20/3 (Petersen 1942:53). Artefaktene ble funnet i en myr i 1941

Figur 14: Ravbiten fra stolpehull 884. Foto: Anke Kobbe

og kan dateres til yngre steinalder/eldre bronsealder. I tillegg ble det også funnet et lite stykke ubearbeidet rav på Slettabøboplassen i Oгна (Skjølsvold 1977:66), 20 km fra Kvia og Motland. I ei gravrøys på Stokka i Sandnes ble det sammen med en flintdolk, en flintsigd og noen brente bein funnet et nærmest firkantet ravstykke (Løken 1978:78). Andre lokaliteter i Norge hvor det er blitt funnet rav er Skatestraumen i Bremanger og på Auve i Sandefjord (Østmoe 2008:96). Disse ravfunnene kan dateres til yngre steinalder/tidligste fase av eldre bronsealder.

6.3 S12803: Resterende funn

Funn som ikke kunne knyttes til Gravrøys I, Hus I eller Hus II ble katalogisert under et eget S-nummer; S12803. Funn tilhørende denne gruppen er leirkarskår og flintavslag/gjenstander fra Røys II, løsfunn fra Felt 1 og funn gjort i tilknytning til jordprofilene (se vedlegg 3).

7 NATURVITENSKAPLIG MATERIALE

Det ble tatt ut totalt 151 botaniske prøver, derav 98 makrofossilprøver og 53 pollenprøver. 41 makrofossilprøver og 16 pollenprøver ble analysert. Det ble sendt 8 prøver til 14C-datering fra vegg- og takbærende stolpehull fra Hus I og Hus II på Felt 1, fra bunnlaget i Gravrøys I og Profil II på Felt 1.

7.1 Makrofossil- og pollenprøver

Paelobotaniker Sara Westling har sortert og analysert makrofossilprøvene. Til sortering og analyse av makrofossilprøvene ble det anvendt stereolupe med forstørrelse 0.74x til 11.25x. Analyser av makrofossilprøvene viste at alle prøvene fra de takbærende stolpene, bortsett fra 5167, inneholdt relativt store mengder forkullet korn. Både naken bygg, bygg, emmer/spelt og hvete ble påvist i prøvematerialet, hvor naken bygg utgjorde den største mengden (Westling og Overland 2012:31). Naken bygg var trolig det dominerende dyrkede kornslag, noe som også stemmer med lignende funn fra samme periode (Soltvedt 2000). Fragment av hasselnøtt ble også påvist i samtlige takbærende stolper.

Pollenprøvene ble preparert til pollenanalyse av forskningstekniker Tamara Virnovskaia og analysert av Anette Overland. Prøvene ble tatt med et Zeiss mikroskop med fasekontrast og objektiv med 63x forstørrelse (Westling og Overland 2012:11).

Analysen av pollenprøvene fra lag 4 (se vedlegg 8, 9 og 10) indikerer at lokaliteten har vært åpen og oppdyrket, og beitet vegetasjon med gress og urter dominerte trolig lokalt. Analysene viser også at det på dette tidspunktet har vært lite skog i området og at lynchheier ser ut til å ha ekspandert. Et forkullet stråfragment fra samme lag er blitt sendt inn for 14C-datering (Westling og Overland 2012: 21). Dateringsresultatet vil kunne avsløre om hvorvidt disse jordbruksindikatorne kan kobles til den toskipet bygningen på Felt 2.

Det er en kontinuerlig tilstedeværelse av beiteindikator, og pollen av korn og åkerindikator tyder på at lokaliteten har vekslet mellom å være beitemark og åker. Lag 5, som er nest eldst, skiller seg ut fra de andre ved å ha høye verdier av lind og eik, samtidig som det er lite lynch. Disse løvtrærne var mer vanlige i skogsvegetasjonen i Rogaland før etableringen av lynchheier ca. 2400 f.kr. Lag 5 er også det eneste laget som ikke inneholder linbendel, i tillegg til lite andre åkergress. Forekomsten av linbendel i åkeravsetninger øker i Norge og i Rogaland etter bronsealderen og det kan dermed gi en pekepinn på alderen på lag 5 (Westling og Overland 2012:34).

7.2 Osteologisk materiale

Det ble funnet osteologisk materiale i form av brente bein i gravanlegget på Felt 1 og fra stolpehullene til Hus I og Hus II på Felt 2. Sean Dexter Denham utførte analyser av beinmaterialet fra begge feltene (Denham 2012).

Beinmaterialet fra Felt 2 var også svært fragmentert, noe som gjorde det vanskelig å identifisere det. Informasjonen som Denham kunne hente ut var at det mest sannsynlig dreide seg om dyrebein som representerer matavfall som er blitt kastet på bålet (Denham 2012).

7.3 Prøvemateriale til 14C-datering

Det ble sendt inn i alt sju 14C-dateringer, hvor tre av dem ble sendt til *Beta Analytic* og de resterende ble sendt til NTNU. Materialet som er blitt sendt inn er enten forkullet korn eller kortlivet treart (se vedlegg 11). Vedbestemmelse ble foretatt av avdelingsingeniør Trond Magne Storstad fra AM (se vedlegg 11).

Prøveresultatene fra *Beta Analytic* foreligger allerede og kan leses i figur 15 eller vedlegg 13. Prøveresultatene fra NTNU er i skrivende i stund ikke mottatt. Prøvematerialet som er sendt inn er hentet fra følgende strukturer:

tvit. nr.	Kontekst nr.	Anleggs type	Kontekst	Prøvemateriale	MG	BP	±	Kal.datering	Sendt til
20			Profil II	Stråfragment	0,0124g				NTNU
74	1878	Stolpehull	Hus II	Naken bygg	0,0084g	3410	30	1770-1630 f. Kr.	Beta
77	740	Stolpehull	Hus II	Emmer/spelt	0,0101g				NTNU
81	1891	Stolpehull	Hus I	Naken bygg	0,0066g	3400	30	1750-1620 f.Kr.	Beta
83	1022	Stolpehull	Hus I	Agnekledd bygg	0,0078g	3380	30	1740-1610 f.kr.	Beta
93	1242	Stolpehull	Hus I/II	Bygg	0,0160g				NTNU
124	990	Stolpehull	Hus I/II	Bygg	0,0113g				NTNU

Figur 15: Oversikt over innsendte 14C-dateringer.

8 TOLKNING

8.1 Toskipet hus fra eldre bronsealder (Felt 2)

Utgravningen på Kvia og Motland har påvist bosetningsspor fra eldre bronsealder. To bygninger har vært lokalisert omtrent på samme sted, men de har ikke vært samtidige. De takbærende stolpene har vært dypt fundert i undergrunnen, mellom 40-70 cm ned i bakken. Siden det var uklart hvilken fase veggstolpene tilhørte, er husets størrelse noe usikker, men det har vært omtrent 15 m langt og 5 m bredt. Størrelsesmessig er bygning tilnærmet lik andre kjente toskipet hus fra denne perioden.

Det ble også påvist flere utskiftninger av både takbærende og veggstolper. Det var spesielt mange utskiftninger sør for rominndelingen. Analysene av makrofossilprøvene fra stolpehullene i Hus I og Hus II viste at de inneholdt kun mindre mengder med ugress. Makrofossilmaterialet består hovedsakelig av korn og det ble funnet jevnt over hele huset. Det ble ikke påvist forskjellig i mengden på de ulike sidene av skilleveggen. Oppstalling og vinterforing av dyr innendørs antas at først ble vanlig noe senere i bronsealderen etter man begynte å bygge treskipet langhus. Kveget har enten ikke vært oppstallet om vinteren eller de har vært oppstallet for seg selv i mindre bygninger (Løken 1998:117).

Hus I og Hus II har begge trolig tjent som bolig. Skilleveggen tyder på en rominndeling, men hvilke funksjon de ulike rommene har fylt lar seg ikke fastslå. En forskjell som utspeiler seg er at i den sørøstlige delen av huset har veggstolpene blir skiftet hyppigere ut. Men verken funn eller de naturvitenskapelige prøvene kunne avsløre hvilken funksjon rommet har hatt. Det ble ikke påvist innganger eller spor etter ildsteder i tilknytning til Hus I og Hus II. Mest sannsynlig har inngangen(e) vært omtrent midt på husets langside, hvor avstanden mellom veggstolpene størst.

Det ble ikke gjort funn av leire eller leirklining, noe som tyder på at huset har hatt sleppeverkkonstruksjon. I enkelte takbærende stolper ble det påvist stolpeavtrykk, og tyder på at stolpene har hatt en diameter på 25-30 cm og har vært kraftige nok til å bære vekten av et lettak bestående av enten takrør eller lang halm.

Det lot seg ikke gjøre å skille ut sikkert hvilke faser veggstolpene har tilhørt, men ut ifra de to rekkene med takbærende stolpespor kan det konkluderes med at minst to hus har overlappet hverandre og kan dermed ikke ha vært samtidige. Hvilket av husene som er eldst er for øyeblikket ikke mulig å avgjøre da ingen av de takbærende stolpesporene kutter hverandre. Men de resterende 14C-prøvene vil muligens gi oss svaret på det spørsmålet. Det samme mønsteret med overlappende hus er også påvist blant annet ved Kvåle (Soltvedt et al 2007) og Frøyland i Time kommune (Björdal 2009).

Analyseresultatene av makrofossilprøvene fra stolpehullene viste at tidlige kornsorter som naken bygg og emmer ble dyrket i nærområdet. Samtidig ble det funnet svært lite ugress, noe som indikerer at kornet ble rensert før det ble ført innomhus. Funn av korn indikerer at huset hadde en matlagings- og/eller lagringsfunksjon (Soltvedt et al. 2007:74). I tillegg til ulike kornsorter ble det også funnet bringebærfrø i flere stolpehull (Westling og Overland 2012).

8.2 Gravrøys fra eldre jernalder (Felt 1)

Dateringene fra Gravrøys I på Felt 1 er ikke ferdigstilt, men ut ifra funnomstendighetene og utseende til leirkarskårene ble graven trolig anlagt i eldre jernalder. Øvre del av røysen har blitt fjernet på et eller annet tidspunkt, så den opprinnelige høyden og omkretsen kan ikke stadfestes. Røysresten var 5,4 x 6,5 m og 0,3 m høy og hadde en oval utforming orientert N-S.

Størstedelen av de brente beinene og leirkarskårene ble funnet i tilknytning til kulturlag 1836. Laget skilte seg ut ved at massen var noe mørkere enn det omkringliggende kulturlaget 1804, samtidig som det inneholdt en del skjørbrent stein. Bronsefragmentene viste ingen tegn til å være

brent, og de har mest sannsynlig blitt plassert sammen med gravurnen i etterkant. Den totale beinmengden er mye større enn det gjennomsnittlige materialet fra norske kremasjonsgraver. Ingen sekundære graver ble påvist i gravrøysen og i følge Denham er det derfor rimelig å anta at beinmengden stammer fra flere individer. Materialet var for fragmentert til å kunne angi kjønn og alder, men funn av *proksimal falang* (fingerbein) indikerer imidlertid tilstedeværelsen av et voksent individ. Funn av et svært lite *proksimal falang* viser også at et prematurt/nyfødt barn er representert i materialet. Tilstedeværelsen av et prematurt/nyfødt barn gjør det dermed rimelig å anta at barnets mor også ble stedt til hvile i denne kremasjonsgraven (Denham 2012).

Figur 16: Gravrøys I. Mot S. Foto.Astrid H. Bjørlo

Gravrøysen var plassert i bunnen av bakkeskråningen, like nedenfor en naturlig forhøyning i landskapet, noe som er mindre vanlig for denne perioden. Gravhauger og gravrøyser fra bronsealder og eldre jernalder ble vanligvis plassert på forhøyninger og steder som er godt synlige i landskapet (Gansum et al. 1997: 44). Røysen lå i nærheten av Dalabekken og et område hvor det var myrdannelse. Forskning har vist at ofte ble naturlige landskapselementer brukt som gårdsgrenser (Øeby-Nielsen 2005:130), så det er tenkelig at graven har fungert som eiendomsmarkør. Plassering av gravhauger og gravrøyser ved gårdsgrenser tyder på at de skulle legitimere retten over et bestemt område (Skre 1997; Øye 2002).

Plasseringen av graven i dette området kan ha en dobbel symbolikk. I tillegg til å være en eiendomsmarkør kan plassering være et ønske om å opprette en relasjon til elven/myren. Strandbredder og vannløp blir i mange kulturelle kontekster oppfattet som grensen mellom denne verden og det hinsidige og det overnaturlige, og de var potensielle steder for kommunikasjon mellom forskjellige verdener (Bradley 2000:27-28). Forestillinger knyttet til kosmologi kan derfor også være en forklaring til gravens beliggenhet ved at den kan ses som grenseovergangen mellom de levendes og dødes land (Østmo 2005:63).

8.3 Røys over hus (Felt 2)

Steinpakningen som ble funnet liggende over de toskipete bygningene på Felt 2 er mest sannsynlig rester etter en grav til tross for manglende gravgods. Gravgodset kan enten ha vært fraværende i utgangspunktet eller det kan ha vært av organisk materiale. Plasseringen av steinspakningen innenfor det forhistoriske huset peker også i retning av at det kan være et gravanlegg. Det finnes flere eksempler på gravlegninger fra bronsealder og jernalder som har blitt plassert i direkte tilknytning til eldre huslevninger. Det finnes tilfeller hvor gravfelt ligger på restene av eldre bebyggelse, uten at det er noe forbindelse i tid mellom bebyggelsen og gravfeltet. Men i de tilfellene hvor gravanleggene er lokalisert midt i huset peker det imidlertid mot en intensjonell plassering (Baudou 1991:73). Eksempler hvor koblingen mellom hus og grav synes å være tydelig er fra Trappendal i Danmark (Neumann 1975), Trogsta i Sverige (Liedgren 1984), Ullandhaug (Myhre 1980), Espeland (Myhre 1980) Gausel (Børsheim & Soltvedt 2002) og Skadberg (Bjørlo 2010).

Denne praksisen har av flere blitt tolket til å være forfedrekult, hvor graven fungerer som et sted for kultpraksisen (Baudou 1991).

Figur 17: Røys II innenfor Hus I/HusII

9 FORMIDLING OG PUBLIKUMSKONTAKT

Utgravningen fikk stor oppmerksomhet fra både publikum og media. Tiltakshaver var ved flere anledninger på besøk og ble guidet rundt av undertegnende. Det samme ble personalet fra Jærmuseet. Tidligere grunneier var også innom et par ganger. I tillegg var *Jærbladet* og *Stavanger Aftenblad* på besøk, hvor det i etterkant ble publisert artikler om utgravningen (se vedlegg 12).

I samarbeid med Jærmuseet ble det arrangert en aktivitetsdag for skoleelever. Skoleklassene ble delt inn i to, hvor den ene halvdel var inne på Jærmuseet og fikk se funnene fra utgravningen, mens den andre gruppen var ute i felt og fikk en omvisning av undertegnende. 220 skoleelever fra forskjellige skoler i Hå kommune deltok på dette arrangementet.

Figur 18: Feltleder sammen med besøk fra Jærmuseet.

Stavanger 30.01.12

.....

Astrid Hoelseth Bjørlo

10 LITTERATURLISTE

Baudou, Evert

1991 ”Helgedom, hus och hög”. I Aneta Lagerlöf (red.): *Gravfältundersökningar och gravarkeologi*. Riksantikvarieämbetet. Stockholm.

Björdal, Even

2009 *Arkeologisk utgraving av toskipa langhus frå overgangen yngre steinalder – eldre bronsealder og graver frå vikingtid og yngre jernalder på Frøyland*. Frøyland, gnr. 28/bnr. 1 mfl., Time kommune. Oppdragsrapport B 2009/4. Universitetet i Stavanger/Arkeologisk Museum.

Bjørlo, Astrid Hoelseth

2010 *Arkeologisk utgraving av bosetningsspor fra eldre jernalder og graver fra yngre jernalder på Skadberg gnr. 32, bnr. 1 og 2, Sola k., Rogaland*. Oppdragsrapport B. Universitetet i Stavanger/Arkeologisk Museum.

Bradley, R.

2000 *An Archaeology of Natural Places*. Routledge. London and New York.

Børsheim, R. og E.C Soltvedt

2002 *Gausel – utgravingene 1997-2000*. AmS-Varia 39

Denham, Sean Dexter

2012 Cremated bone from Kvia, Hå kommune.

Gansum, Terje og Gro B. Jerpåsen, Christian Keller

1997 Arkeologisk landskapsanalyse med visuelle metoder. AmS-Varia 28, Stavanger

Hauken, Åsa Dahlin

2003 ”De profundis – nytt ra magasinrevisjon”. I *Frå hauk ok heidni* nr. 3, 2003 (s.29-31).

Høgestøl, Mari

2011 *Prosjektbeskrivelse for arkeologiske og naturvitenskapelige undersøkelser av ID 14798, ID 143799 og ID 143800, Kvia, gnr. 19, bnr.31 og Motland, gnr.20, bnr.3, Hå k.* AM upublisert.

Krøger, Flemming

2011 *Rapport fra kulturhistorisk synfaring/ registrering. Hå kommune, gnr. 19, bnr. 31 og gnr.20, bnr.3.* For Rogaland Fylkeskommune, Regionalutviklingsavdelingen, Kulturseksjonen. Upublisert.

Liedgren, L.

1984 Iron Age Settlements in Hälsingland. I (red. E. Baudou) *Papers in Northern Archaeology. Arceaology and Environment* 2:93-112. Umeå.

Lillehammer, Grete

2004 *Konflikter i landskapet*. AmS-Varia 42.

Løken, Trond

1978 ”Glimt fra den arkeologiske feltsesongen 1978”. I *Frá hauk ok heidni* nr. 3, 1978 (s.75-78).

1998 Hustyper og sosialstruktur gjennom bronsealder på Forsandmoen, Rogaland, SørvestNorge. I Løkem, T. (red.): *Bronsealder i Norden – Regioner og interaksjon*. AmS-Varia 33, 107-122.

Myhre, Bjørn

1980 *Gårdsanlegget på Ullandbaug I*. AmS-Skrifter 4.

Neumann, Hans

1975 ”Udgravningen ved Trappendal”. I *Sønderjysk månedsskrift* 51/6, 1975, (s.225-226). Danmark

Nielsen P.O

1998 ”De ældste langhuse. Fra toskipede til treskipede huse i Norden”. I Kyhlberg, O. (red.): *Hus och tomt i Norden under förhistorisk tid*. Bebyggelsehistorisk tidsskrift 33, 1997, 9-30. Swedish Science Press, Uppsala 1998

Petersen, Jan

1942 ”Oldsaksamlingens tilvekst 1940 og 1941”. I *Stavanger museums årbeftte for 1940-41*. Dreyers grafiske anstalt. Stavanger.

Skjølvold, A.

1977 *Slettaboboplassen. Et bidrag til diskusjon om forholdet mellom fangst- og bondesamfunn i yngre steinalder og bronsealder*. AmS-skrifter. 2. Stavanger

Skre, Dagfinn

1997 Haug og grav. Hva betyr gravhaugene? I A. Christensson, E. Mundal og I. Øye (red.): *Middelalderens symboler*. Senter for europeiske kulturstudier, Bergen.

Soltvedt, E.-C.

2000 Carbonised cereal from three late Neolithic and two early bronze age sites in western Norway. I: *Environmental archaeology* 5:49-62.

Soltvedt, E.-C. et al.

2007 *Bøndene på Kvålehodlene. Boplass-, jordbruk- og landskapsutvikling gjennom 6000 år på Jæren, SV Norge*. AmS-Varia 47.

Westling, Sara og Anette Overland

2011 *Naturvitenskaplige undersøkelser på Kvía-Motland*. Oppdragsrapport B 2012/3. Universitetet i Stavanger/Arkeologisk Museum.

Øeby-Nielsen, G.

2005 De danske runestens oprindelige plads. *Kuml. Årbog for Jysk Arkæologisk Selskab*:121-144.
Østmoe, Einar

2008 *Auve. En fangstboplass fra yngre steinalder på Vesterøya i Sandefjord*. Kulturhistorisk museum, Universitetet i Oslo. Oslo. Østmo, M. A.

2005 *Tilhørighet i tid og rom: Om konstruksjon av kollektiv identitet og bygdefellesskap i jernalderen*. Hovedfagsoppgave i arkeologi. University of Oslo. Oslo.

Øye, I.

2002 "Landbruk under press 800-1350". I B. Myhre og I. Øye (red.): *Norges landbruks historie I*. Det norske samlaget, Oslo.

Vedlegg:

Vedlegg 1: Fotoliste

Vedlegg 2: Tegningsliste

Vedlegg 3: Funnliste

Vedlegg 4: Strukturliste

Vedlegg 5: Profiltegning av takbærende stolpehull

Vedlegg 6: Profiltegninger av veggstolpehull, SV-vegg

Vedlegg 7: Profiltegninger av veggstolpehull, NØ-vegg

Vedlegg 8: Profiltegning, Profil I

Vedlegg 9: Profiltegning, Profil II, del I

Vedlegg 10: Profiltegning, Profil II, del II

Vedlegg 11: Artbestemmelse

Vedlegg 12: Faksmile fra avsiartikler

Vedlegg 13: Dateringsresultat fra Beta Analytic

Vedlegg 14: Rapport osteologisk analyse

Vedlegg 15: Katalog

FOTOLISTE

Oppdrag: Arkeologisk undersøkelse av en branngrav fra eldre jernalder og et to- skipet langhus fra eldre bronsealder		Fornminnets art: Bosetningsspor og gravanlegg		År: 2011		Fornminnenr./ID-nr.: ID143798 ID143799 ID143800		Aks.nr.: 24		Musnr.: S12788 (gravrøys) S12802 (hus) S12803 (resterende funn)					
Fotograf: Astrid Hoelseth Bjørlo (AHB) Monika Serafinska (MS) Christopher F. Kvæstad (CFK) Ihab Dababsa (ID) Sara Westling (SW)		Brevjournalnr.: 10/2327		FU-saknr: 12/2011		Flyfotoregnr.:		Datering: Eldre jernalder Eldre bronsealder							
AmS ansv: Olle Hemdorff		Film nr:		Digital ☐		Dias ☐		Kommune: Hå		Gård: Kvia, Motland		Gnr.: 19, 20		Bnr: 31, 3	
AmS arkivnr	Bildnr	Dato	UTM	Kartblad	Retn.mot	Motiv						UDK-nr			
Sf 105917	1.	29.08.11			N	Oversiktbilde (MS)									
Sf 105918	2.	29.08.11			-	Feltarbeidere (MS)									
Sf 105919	3.	29.08.11			S	Oversiktbilde (MS)									
Sf 105920	4.	29.08.11			NV	Oversiktbilde (MS)									
Sf 105921	5.	29.08.11			V	Oversiktbilde (MS)									
Sf 105922	6.	29.08.11			V	Oversiktbilde (MS)									
Sf 105923	7.	29.08.11			N	Oversiktbilde (MS)									
Sf 105924	8.	29.08.11			N	Oversiktbilde (MS)									
Sf 105925	9.	29.08.11			S	Oversiktbilde (MS)									
Sf 105926	10.	29.08.11			S	Oversiktbilde (MS)									
Sf 105927	11.	29.08.11			S	Oversiktbilde (MS)									
Sf 105928	12.	29.08.11			S	Oversiktbilde (MS)									

Sf 105929	13.	29.08.11			SØ	Oversiktbilde (MS)	
Sf 105930	14.	29.08.11			-	Oversiktbilde (MS)	
Sf 105931	15.	31.08.11			N	Steiner i sjakt 1, Felt 1 (AHB)	
Sf 105932	16.	31.08.11			NØ	2AS677, plan (tvilsom) (AHB)	
Sf 105933	17.	02.09.11			Ø	Røys 2, Felt 2 (AHB)	
Sf 105934	18.	02.09.11			S	Røys 2, Felt 2 (AHB)	
Sf 105935	19.	02.09.11			SØ	Stolpehull etter avdekking (AHB)	
Sf 105936	20.	02.09.11			SØ	Stolpehull etter avdekking (AHB)	
Sf 105937	21.	09.09.11			V	Bronseperle in situ (MS)	
Sf 105938	22.	09.09.11			V	Bronseperle in situ (MS)	
Sf 105939	23.	13.09.11			Ø	Gravrøys 1, Felt 1, oversiktsbilde (MS)	
Sf 105940	24.	13.09.11			Ø	Gravrøys 1, Felt 1, oversiktsbilde (MS)	
Sf 105941	25.	13.09.11			Ø	Gravrøys 1, Felt 1, oversiktsbilde (MS)	
Sf 105942	26.	13.09.11			Ø	Gravrøys 1, Felt 1, oversiktsbilde (MS)	
Sf 105943	27.	13.09.11			SØ	Gravrøys 1, Felt 1, oversiktsbilde (MS)	
Sf 105944	28.	13.09.11			SØ	Gravrøys 1, Felt 1, oversiktsbilde (MS)	
Sf 105945	29.	13.09.11			S	Gravrøys 1, Felt 1, oversiktsbilde (MS)	
Sf 105946	30.	13.09.11			S	Gravrøys 1, Felt 1, oversiktsbilde (MS)	
Sf 105947	31.	13.09.11			S	Gravrøys 1, Felt 1, oversiktsbilde (MS)	
Sf 105948	32.	13.09.11			S	Gravrøys 1, Felt 1, oversiktsbilde (MS)	
Sf 105949	33.	14.09.11			V	Profil 1 (MS)	
Sf 105950	34.	14.09.11			V	Profil 1 (MS)	
Sf 105951	35.	14.09.11			S	Stolpehull ved Profil 1 (MS)	
Sf 105952	36.	14.09.11			V	Stolpehull ved Profil 1 (MS)	
Sf 105953	37.	14.09.11			-	Arbeidsbilde, Monika (AHB)	
Sf 105954	38.	14.09.11			-	Arbeidsbilde, Monika (AHB)	
Sf 105955	39.	14.09.11			-	Arbeidsbilde, Christopher og Ihab (MS)	
Sf 105956	40.	14.09.11			-	Arbeidsbilde, Christopher og Ihab (MS)	
Sf 105957	41.	15.09.11			Ø	Røys 2, Felt 2 (AHB)	
Sf 105958	42.	15.09.11			Ø	Røys 2, Felt 2 (AHB)	
Sf 105959	43.	15.09.11			S	Røys 2, Felt 2 (AHB)	
Sf 105960	44.	15.09.11			V	Røys 2, Felt 2 (AHB)	

Sf 105961	45.	15.09.11			V	Røys 2, Felt 2 (AHB)	
Sf 105962	46.	15.09.11			V	Røys 2, Felt 2 (AHB)	
Sf 105963	47.	15.09.11			V	Profil 2, Felt 1 (MS)	
Sf 105964	48.	15.09.11			V	Profil 2, Felt 1 (MS)	
Sf 105965	49.	15.09.11			V	Profil 2, Felt 1 (MS)	
Sf 105966	50.	15.09.11			V	Profil 2, Felt 1 (MS)	
Sf 105967	51.	15.09.11			V	Profil 2, Felt 1 (MS)	
Sf 105968	52.	15.09.11			V	Profil 2, Felt 1 (MS)	
Sf 105969	53.	15.09.11			V	Profil 2, Felt 1 (MS)	
						Mappe 54-226	
Sf 105970	54.	20.09.11			V	Pollenprofil, før prøveuttakning 9 m (SW)	
Sf 105971	55.	20.09.11			V	Pollenprofil, etter prøveuttakning 9 m, (SW)	
Sf 105972	56.	21.09.11			Ø	Gravrøys 1, Felt 1 (AHB)	
Sf 105973	57.	21.09.11			Ø	Gravrøys 1, Felt 1 (AHB)	
Sf 105974	58.	21.09.11			S	Gravrøys 1, Felt 1 (AHB)	
Sf 105975	59.	21.09.11			S	Gravrøys 1, Felt 1 (AHB)	
Sf 105976	60.	21.09.11			S	Gravrøys 1, Felt 1 (AHB)	
Sf 105977	61.	21.09.11			ØNØ	Gravrøys 1, Felt 1 (AHB)	
Sf 105978	62.	21.09.11			ØNØ	Gravrøys 1, Felt 1 (AHB)	
Sf 105979	63.	21.09.11			-	Arbeidsbilde, Felt 2 (MS)	
Sf 105980	64.	21.09.11			-	Arbeidsbilde, Felt 2 (MS)	
Sf 105981	65.	21.09.11			-	Arbeidsbilde, Felt 2 (MS)	
Sf 105982	66.	21.09.11			-	Arbeidsbilde, Felt 2 (MS)	
Sf 105983	67.	21.09.11			-	Arbeidsbilde, Felt 2 (MS)	
Sf 105984	68.	21.09.11			SØ	Hus 1, Felt 1 (AHB)	
Sf 105985	69.	21.09.11			SØ	Hus 1, Felt 1 (AHB)	
Sf 105986	70.	21.09.11			SØ	Hus 1, Felt 1 (AHB)	
Sf 105987	71.	21.09.11			SØ	Hus 1, Felt 1 (AHB)	
Sf 105988	72.	21.09.11			SØ	Hus 1, Felt 1 (AHB)	
Sf 105989	73.	21.09.11			SØ	Hus 1, Felt 1 (AHB)	
Sf 105990	74.	21.09.11			SØ	Hus 1, Felt 1 (AHB)	
Sf 105991	75.	21.09.11			SØ	Hus 1, Felt 1 (AHB)	

Sf 105992	76.	21.09.11			SØ	Hus 1, Felt 1 (AHB)	
Sf 105993	77.	21.09.11			SØ	Hus 1, Felt 1 (AHB)	
Sf 105994	78.	21.09.11			SØ	Hus 1, Felt 1 (AHB)	
Sf 105995	79.	21.09.11			SØ	Hus 1, Felt 1 (AHB)	
Sf 105996	80.	21.09.11			SØ	Hus 1, Felt 1 (AHB)	
Sf 105997	81.	21.09.11			SØ	Hus 1, Felt 1 (AHB)	
Sf 105998	82.	21.09.11			SØ	Hus 1, Felt 1 (AHB)	
Sf 105999	83.	21.09.11			SØ	Hus 1, Felt 1 (AHB)	
Sf 106000	84.	21.09.11			Ø	Røys 2, Felt 2 (AHB)	
Sf 106001	85.	21.09.11			Ø	Røys 2, Felt 2 (AHB)	
Sf 106002	86.	21.09.11			Ø	Røys 2 etter fjerning av et steinlag, Felt 2 (AHB)	
Sf 106003	87.	21.09.11			Ø	Røys 2 etter fjerning av et steinlag, Felt 2 (AHB)	
Sf 106004	88.	21.09.11			Ø	Røys 2 etter fjerning av et steinlag, Felt 2 (AHB)	
Sf 106005	89.	21.09.11			S	Røys 2 etter fjerning av et steinlag, Felt 2 (AHB)	
Sf 106006	90.	21.09.11			V	Røys 2 etter fjerning av et steinlag, Felt 2 (AHB)	
Sf 106007	91.	22.09.11			-	Arbeidsbilde, Christopher og Ihab (MS)	
Sf 106008	92.	23.09.11			Ø	Beinkonsentrasjon i Gravrøys 1 (MS)	
Sf 106009	93.	23.09.11			V	Slagg in situ i Gravrøys 1 (MS)	
Sf 106010	94.	23.09.11			V	Slagg in situ i Gravrøys 1 (MS)	
Sf 106011	95.	23.09.11			SV	Slagg og beinkonsentrasjon (MS)	
Sf 106012	96.	23.09.11			V	Røys 2 etter fjerning av steinlag nr. 2, vestre halvdel, Felt 2 (AHB)	
Sf 106013	97.	23.09.11			V	Røys 2 etter fjerning av steinlag nr. 2, vestre halvdel, Felt 2 (AHB)	
Sf 106014	98.	23.09.11			NV	Røys 2 etter fjerning av steinlag nr. 2, vestre halvdel, Felt 2 (AHB)	
Sf 106015	99.	23.09.11			N	Profil av Røys 2, Felt 2 (AHB)	
Sf 106016	100.	23.09.11			V	Profil av stolpehull 5080 under Røys 2, Felt 2 (AHB)	
Sf 106017	101.	26.09.11			VNV	2AS 1022, plan (AHB)	
Sf 106018	102.	26.09.11			VNV	2AS 1022, profil (AHB)	
Sf 106019	103.	26.09.11			VNV	2AS 1022 med tommestokk, profil (AHB)	
Sf 106020	104.	26.09.11			VNV	2AS 3162, plan (CFK)	
Sf 106021	105.	26.09.11			VNV	2AS 5066, plan (AHB)	
Sf 106022	106.	26.09.11			ØØN	2AS 5080, profil (AHB)	
Sf 106023	107.	26.09.11			VNV	2As3162, profil (CFK)	

Sf 106024	108.	26.09.11			N	2AS 884, plan (ID)	
Sf 106025	109.	26.09.11			NV	2AS 1010+2AS 1000 (MS)	
Sf 106026	110.	26.09.11			VNV	2AS 5066, profil (AHB)	
Sf 106027	111.	26.09.11			VNV	2AS 5066, profil (AHB)	
Sf 106028	112.	26.09.11			VNV	2AS 884, profil (CFK)	
Sf 106029	113.	26.09.11			VNV	2AS 990, plan (AHB)	
Sf 106030	114.	26.09.11			VNV	2AS 990, profil (AHB)	
Sf 106031	115.	27.09.11			VNV	2AS 978, plan (AHB)	
Sf 106032	116.	27.09.11			VNV	2AS3256, plan (CFK)	
Sf 106033	117.	27.09.11			VNV	2AS 949+2AS 939, plan (AHB)	
Sf 106034	118.	27.09.11			VNV	2AS 949+2AS 939, profil (AHB)	
Sf 106035	119.	27.09.11			NNV	2 AS 5016, profil (CFK)	
Sf 106036	120.	27.09.11			VNV	2AS 928, plan (AHB)	
Sf 106037	121.	27.09.11			ØNØ	Avskrevet struktur, Felt 3 (CFK)	
Sf 106038	122.	27.09.11			NØ	Avskrevet struktur, Felt 3 (CFK)	
Sf 106039	123.	27.09.11			Ø	Sjakteprofil, Felt 3 (CFK)	
Sf 106040	124.	27.09.11			Ø	Avskrevet struktur, Felt 3 (AHB)	
Sf 106041	125.	27.09.11			S	Felt 3 (AHB)	
Sf 106042	126.	27.09.11			N	Felt 3 (AHB)	
Sf 106043	127.	27.09.11			NV	2AS 4992, plan (CFK)	
Sf 106044	128.	27.09.11			V	2AS 928, profil (AHB)	
Sf 106045	129.	27.09.11			VNV	2AS 917, plan (AHB)	
Sf 106046	130.	27.09.11			VNV	2AS 906, plan (AHB)	
Sf 106047	131.	27.09.11			VNV	2AS 917, profil (AHB)	
Sf 106048	132.	27.09.11			NNV	2AS 4992, profil (CFK)	
Sf 106049	133.	27.09.11			VNV	Skoningsstein i 2 AS 906 (AHB)	
Sf 106050	134.	27.09.11			VNV	2AS 906, profil (AHB)	
Sf 106051	135.	27.09.11			VNV	2AS 3154, plan (CFK)	
Sf 106052	136.	27.09.11			VNV	2AS 3154, profil (CFK)	
Sf 106053	137.	27.09.11			SV	2AS 3181+2AS 3190 plan (CFK)	
Sf 106054	138.	27.09.11			V	2AS 1044, plan (AHB)	
Sf 106055	139.	27.09.11			VNV	2AS 1035, plan (AHB)	

Sf 106056	140.	27.09.11			SV	2AS 3181+2AS 3190, profil (CFK)	
Sf 106057	141.	27.09.11			VNV	2AS 1044, profil (AHB)	
Sf 106058	142.	27.09.11			VNV	2AS 1035, profil (AHB)	
Sf 106059	143.	28.09.11			VNV	2As 1055, plan (AHB)	
Sf 106060	144.	28.09.11			VNV	2AS 1066, plan (AHB)	
Sf 106061	145.	28.09.11			VNV	2AS 1076, plan (AHB)	
Sf 106062	146.	28.09.11			VSV	2AS 3199, plan (CFK)	
Sf 106063	147.	28.09.11			VSV	2AS 3199, profil (CFK)	
Sf 106064	148.	28.09.11			NNV	2AS 3207, plan (CFK)	
Sf 106065	149.	28.09.11			NNV	2AS 3207, profil (CFK)	
Sf 106066	150.	28.09.11			NNV	2AS 1055, profil (AHB)	
Sf 106067	151.	28.09.11			NNV	2AS 1066, profil (AHB)	
Sf 106068	152.	28.09.11			NNV	2AS 1076, profil (AHB)	
Sf 106069	153.	28.09.11			NV	2AS 3133, plan (ID)	
Sf 106070	154.	28.09.11			NV	2AS 3133, plan (ID)	
Sf 106071	155.	28.09.11			NV	2AS 3133, profil (ID)	
Sf 106072	156.	28.09.11			NNV	2AS 3216, profil (CFK)	
Sf 106073	157.	28.09.11			NNV	2AS 1416, plan (AHB)	
Sf 106074	158.	28.09.11			NNV	2AS 3144, plan (CFK)	
Sf 106075	159.	28.09.11			NV	2AS 1129, plan (ID)	
Sf 106076	160.	28.09.11			NNV	2AS 1878, plan (AHB)	
Sf 106077	161.	28.09.11			NNV	2AS 1139, plan (AHB)	
Sf 106078	162.	28.09.11			NNV	2AS 3144, profil (CFK)	
Sf 106079	163.	28.09.11			NNV	2AS 1878, profil (AHB)	
Sf 106080	164.	28.09.11			VSV	2AS 873, plan CFK)	
Sf 106081	165.	28.09.11			NV	2AS 1139, profil (ID)	
Sf 106082	166.	28.09.11			VSV	2AS 873, profil (CFK)	
Sf 106083	167.	28.09.11			NV	2AS 1151, plan (ID)	
Sf 106084	168.	28.09.11			V	2AS 861, plan (CFK)	
Sf 106085	169.	28.09.11			NV	2AS 1151, profil (ID)	
Sf 106086	170.	28.09.11			V	2AS861, profil (CFK)	
Sf 106087	171.	28.09.11			NV	2AS 1164 + 2AS 5125, plan (ID)	

Sf 106088	172.	29.09.11			N	2AS1199 + 2AS 5137, plan (ID)	
Sf 106089	173.	29.09.11			ØNØ	2AS 850, plan (CFK)	
Sf 106090	174.	29.09.11			ØNØ	2AS 839, plan (CFK)	
Sf 106091	175.	29.09.11			N	2AS 1199 + 2AS 5137, profil (ID)	
Sf 106092	176.	29.09.11			NNV	2AS 1386, plan (AHB)	
Sf 106093	177.	29.09.11			NNV	2AS 1426, plan (AHB)	
Sf 106094	178.	29.09.11			NNV	2AS 1325, plan (AHB)	
Sf 106095	179.	29.09.11			NNV	2AS 5044, plan (AHB)	
Sf 106096	180.	29.09.11			NNV	2AS 5054, plan (AHB)	
Sf 106097	181.	29.09.11			NNV	2AS 1386, 1426, 1325, plan (AHB)	
Sf 106098	182.	29.09.11			NNV	2AS 1386, 1426, 1325, 5044, 5054, plan (AHB)	
Sf 106099	183.	29.09.11			N	2AS 1164 + 2AS 5125, plan (ID)	
Sf 106100	184.	29.09.11			Ø	2AS 1164 + 2AS 5125, profil (ID)	
Sf 106101	185.	29.09.11			Ø	2AS 850, profil (CFK)	
Sf 106102	186.	29.09.11			Ø	2AS 839, profil (CFK)	
Sf 106103	187.	29.09.11			NNV	2AS 1386, profil (AHB)	
Sf 106104	188.	29.09.11			S	2AS 1426, profil (AHB)	
Sf 106105	189.	29.09.11			N	2AS 1218, plan (ID)	
Sf 106106	190.	29.09.11			N	2AS 1218, plan (ID)	
Sf 106107	191.	29.09.11			NNV	2AS 1181, plan (CFK)	
Sf 106108	192.	29.09.11			V	2AS 1325, profil (AHB)	
Sf 106109	193.	29.09.11			NV	2AS 1218, profil (ID)	
Sf 106110	194.	29.09.11			NNV	2AS 1181, profil (CFK)	
Sf 106111	195.	29.09.11			Ø	2AS 5148, profil (AHB)	
Sf 106112	196.	29.09.11			N	2AS 5044, profil (AHB)	
Sf 106113	197.	29.09.11			NV	2AS 1230, plan (ID)	
Sf 106114	198.	29.09.11			VNV	2AS 5054, profil (AHB)	
Sf 106115	199.	29.09.11			NNØ	2AS5026 + 2AS 1190, plan (CFK)	
Sf 106116	200.	29.09.11			VNV	2AS 1921, plan (AHB)	
Sf 106117	201.	29.09.11			NV	2AS 1230, profil (ID)	
Sf 106118	202.	29.09.11			NNØ	2AS5026 + 2AS 1190, profil (CFK)	
Sf 106119	203.	29.09.11			N	2AS 5035, plan (CFK)	

Sf 106120	204.	29.09.11			NNV	2AS1921, profil (AHB)	
Sf 106121	205.	29.09.11			NNV	2AS1921, profil (AHB)	
Sf 106122	206.	29.09.11			NNV	2AS1921 med tommestokk, profil (AHB)	
Sf 106123	207.	29.09.11			NV	2AS1242, plan (ID)	
Sf 106124	208.	29.09.11			NV	2AS1242, plan (ID)	
Sf 106125	209.	29.09.11			N	2AS 5035, profil (CFK)	
Sf 106126	210.	29.09.11			NØ	2AS1910, plan (NØ)	
Sf 106127	211.	29.09.11			NV	2AS 1242, profil (ID)	
Sf 106128	212.	29.09.11			NV	2AS 1259, plan (ID)	
Sf 106129	213.	29.09.11			NØ	2AS 1910, profil (CFK)	
Sf 106130	214.	29.09.11			NV	2AS 1910, profil (CFK)	
Sf 106131	215.	30.09.11			NV	2AS 1259, profil (ID)	
Sf 106132	216.	30.09.11			NNV	2AS 1891, plan (CFK)	
Sf 106133	217.	30.09.11			NNV	2AS 1891, plan (CFK)	
Sf 106134	218.	30.09.11			NV	2AS 1259, profil (ID)	
Sf 106135	219.	30.09.11			NV	2AS 1259, profil (ID)	
Sf 106136	220.	30.09.11			NV	2 AS5178, plan (ID)	
Sf 106137	221.	30.09.11			NV	2 AS5178, plan (ID)	
Sf 106138	222.	30.09.11			N	2AS 1375, 5188, 1364, 1352, plan (ID)	
Sf 106139	223.	30.09.11			N	2AS 1375, plan (ID)	
Sf 106140	224.	30.09.11			N	2AS 5350, plan (ID)	
Sf 106141	225.	30.09.11			N	2AS 1352, plan (ID)	
Sf 106142	226.	30.09.11			N	2AS 1364, plan (ID)	
						Mappe 227-311	
Sf 106143	227.	03.10.11			-	Christopher og randskår (MS)	
Sf 106144	228.	03.10.11			-	Christopher og randskår (MS)	
Sf 106145	229.	03.10.11			-	Jærmuseet på besøk (MS)	
Sf 106146	230.	03.10.11			-	Jærmuseet på besøk (MS)	
Sf 106147	231.	03.10.11			VVN	2AS 5178, profil (ID)	
Sf 106148	232.	03.10.11			VN	2AS1272, plan (ID)	
Sf 106149	233.	03.10.11			NNV	2AS826, plan (AHB)	
Sf 106150	234.	03.10.11			NNV	2AS 740, plan (AHB)	

Sf 106151	235.	03.10.11			NNV	2AS 740, plan (AHB)	
Sf 106152	236.	03.10.11			N	2AS 1272, profil (ID)	
Sf 106153	237.	03.10.11			N	2AS 1375, profil (ID)	
Sf 106154	238.	03.10.11			N	2AS 5350, profil (MS)	
Sf 106155	239.	03.10.11			NNV	2AS 740, profil (AHB)	
Sf 106156	240.	03.10.11			N	2AS 1506, plan (ID)	
Sf 106157	241.	03.10.11			VNV	2AS 1891, profil (CFK)	
Sf 106158	242.	03.10.11			N	2AS 1506, profil (ID)	
Sf 106159	243.	03.10.11			N	2AS 1506, profil (ID)	
Sf 106160	244.	03.10.11			SSØ	2 AS 1364 + 1352, profil (MS)	
Sf 106161	245.	03.10.11			SSØ	2 AS 1352, profil (MS)	
Sf 106162	246.	03.10.11			SSØ	2 AS 1364, profil (MS)	
Sf 106163	247.	03.10.11			NNV	2AS 798, plan (CFK)	
Sf 106164	248.	03.10.11			NVN	2AS 826, profil (AHB)	
Sf 106165	249.	03.10.11			V	2 AS 1301 + 1589, plan (ID)	
Sf 106166	250.	03.10.11			V	2 AS 1301 + 1589, plan (ID)	
Sf 106167	251.	03.10.11			NNV	2AS 798, profil (CFK)	
Sf 106168	252.	03.10.11			V	2AS1301 + 5189, plan (ID)	
Sf 106169	253.	03.10.11			NNV	2AS 3236, plan (CFK)	
Sf 106170	254.	03.10.11			V	2AS1301 + 5189, profil (ID)	
Sf 106171	255.	03.10.11			NNV	2AS 3236, profil (CFK)	
Sf 106172	256.	03.10.11			NNV	2AS 3226, plan (CFK)	
Sf 106173	257.	03.10.11			N	2AS 1467, plan (ID)	
Sf 106174	258.	03.10.11			N	2AS 1467, profil (ID)	
Sf 106175	259.	04.10.11			N	2AS1496, plan (ID)	
Sf 106176	260.	04.10.11			N	2AS 751, plan (CFK)	
Sf 106177	261.	04.10.11			ØNØ	2AS 1397, 1314, 1284, 5202, 5210, 1406, 5219, plan (MS)	
Sf 106178	262.	04.10.11			ØNØ	2AS 1397, 1314, 1284, 5202, 5210, 1406, 5219, plan (MS)	
Sf 106179	263.	04.10.11			N	2AS 1435, plan (ID)	
Sf 106180	264.	04.10.11			NNV	2AS 5219 + 1406, profil (MS)	
Sf 106181	265.	04.10.11			NNV	2AS 5219 + 1406, profil (MS)	
Sf 106182	266.	04.10.11			NNV	2AS 5219 + 1406, profil (MS)	

Sf 106183	267.	04.10.11			N	2AS 751, profil (CFK)	
Sf 106184	268.	04.10.11			N	2AS 3247, plan (CFK)	
Sf 106185	269.	04.10.11			SV	2AS 1284 + 1314, profil (MS)	
Sf 106186	270.	04.10.11			N	2AS 1435, profil (ID)	
Sf 106187	271.	04.10.11			N	2AS 1435, profil (ID)	
Sf 106188	272.	04.10.11			N	2AS 1435, profil (ID)	
Sf 106189	273.	04.10.11			VNV	2AS 5235 + 5226, plan (AHB)	
Sf 106190	274.	04.10.11			VNV	2AS 5235 + 5226, profil (AHB)	
Sf 106191	275.	04.10.11			N	2AS 3247, profil (CFK)	
Sf 106192	276.	04.10.11			NNØ	2AS 760, plan (CFK)	
Sf 106193	277.	04.10.11			NØ	2AS 1397, 5202, 5210, profil (MS)	
Sf 106194	278.	04.10.11			NØ	2AS 5202 + 5210, profil (MS)	
Sf 106195	279.	04.10.11			N	2AS5167, plan (ID)	
Sf 106196	280.	04.10.11			N	2AS5167, profil (ID)	
Sf 106197	281.	04.10.11			NNØ	2AS 760, profil (CFK)	
Sf 106198	282.	04.10.11			Ø	2AS 1448, plan (ID)	
Sf 106199	283.	04.10.11			SØ	2AS 1937, plan (MS)	
Sf 106200	284.	04.10.11			SØ	2AS 1937 med omriss, plan (MS)	
Sf 106201	285.	04.10.11			ØNØ	2AS 3269, plan (CFK)	
Sf 106202	286.	04.10.11			N	2AS 780, plan (ID)	
Sf 106203	287.	04.10.11			NV	2AS 1937, profil (MS)	
Sf 106204	288.	04.10.11			NNØ	2AS780, profil (ID)	
Sf 106205	289.	04.10.11			NNØ	2AS780, profil (ID)	
Sf 106206	290.	04.10.11			ØSØ	Hus 1, felt 2 (AHB)	
Sf 106207	291.	04.10.11			ØSØ	Hus 1, felt 2 (AHB)	
Sf 106208	292.	04.10.11			ØSØ	Hus 1, felt 2 (AHB)	
Sf 106209	293.	04.10.11			ØSØ	Hus 1, felt 2 (AHB)	
Sf 106210	294.	04.10.11			ØSØ	Hus 1, felt 2 (AHB)	
Sf 106211	295.	04.10.11			ØSØ	Hus 1, felt 2 (AHB)	
Sf 106212	296.	04.10.11			ØSØ	Hus 1, felt 2 (AHB)	
Sf 106213	297.	04.10.11			ØSØ	Hus 1, felt 2 (AHB)	
Sf 106214	298.				ØSØ	Hus 1, felt 2 (AHB)	

Sf 106215	299.				ØSØ	Hus 1, felt 2 (AHB)	
Sf 106216	300.				ØSØ	Hus 1, felt 2 (AHB)	
Sf 106217	301.				ØSØ	Hus 1, felt 2 (AHB)	
Sf 106218	302.				ØSØ	Hus 1, felt 2 (AHB)	
Sf 106219	303.				ØSØ	Hus 1, felt 2 (AHB)	
Sf 106220	304.				ØSØ	Hus 1, felt 2 (AHB)	
Sf 106221	305.				VNV	Hus 1, felt 2 (AHB)	
Sf 106222	306.				VNV	Hus 1, felt 2 (AHB)	
Sf 106223	307.				VNV	Hus 1, felt 2 (AHB)	
Sf 106224	308.				VNV	Hus 1, felt 2 (AHB)	
Sf 106225	309.				VNV	Hus 1, felt 2 (AHB)	
Sf 106226	310.				VNV	Hus 1, felt 2 (AHB)	
Sf 106227	311.				VNV	Hus 1, felt 2 (AHB)	
						Mappe 311-338	
Sf 106228	312.				ØSØ	Hus 1, felt 2 (AHB)	
Sf 106229	313.				ØSØ	Hus 1, felt 2 (AHB)	
Sf 106230	314.				ØSØ	Hus 1, felt 2 (AHB)	
Sf 106231	315.				ØSØ	Hus 1, felt 2 (AHB)	
Sf 106232	316.				ØSØ	Hus 1, felt 2 (AHB)	
Sf 106233	317.				ØSØ	Hus 1, felt 2 (AHB)	
Sf 106234	318.				Ø	2AS 3269, profil (CFK)	
Sf 106235	319.				V	2AK621, plan, felt 1 (CFK)	
Sf 106236	320.				-	Regnbue i felt (MS)	
Sf 106237	321.				V	2AK 621, profil (CFK)	
Sf 106238	322.				-	Arbeidsbilde av Ihab (CFK)	
Sf 106239	323.				-	Arbeidsbilde av Monika og Ihab (CFK)	
Sf 106240	324.				V	2AS 593, profil, felt 1 (MS)	
Sf 106241	325.				NNV	2AS 565, profil, felt 1 (MS)	
Sf 106242	326.				NØ	2AG 650, plan, felt 1 (MS)	
Sf 106243	327.				Ø	2AS637, profil, felt 1 (CFK)	
Sf 106244	328.				NV	2AG650, profil, felt 1 (MS)	
Sf 106245	329.				Ø	Gravrøys ferdiggravd (ID)	

Sf 106246	330.				Ø	Gravrøys ferdiggravd (ID)	
Sf 106247	331.				V	2AS 554, plan, felt 1 (CFK)	
Sf 106248	332.				V	2AK 5334, plan, felt 1 (CFK)	
Sf 106249	333.				V	2AI 501, profil, felt 1 (MS)	
Sf 106250	334.				V	2AG 693, profil, felt 1 (ID)	
Sf 106251	335.				V	2AK5334, profil, felt 1 (CFK)	
Sf 106252	336.				VSV	2AG 5400, profil, felt 1 (MS)	
Sf 106253	337.				V	2AG 525, plan, felt 1 (ID)	
Sf 106254	338.				V	2AG 525, profil, felt 1 (ID)	

FUNNLISTE

Vedlegg 3

Funnr.	S-nr.	Felt	Funntekst	Intrasiskode	Gjenstand	Materiale	Antall	Ved flotering	Dato
1.	12802	2	Nær 2AS 906		Leirkarskår	Keramikk	2		09.09.11
2.	12802	2	2AS 1325	1F 1337	Leirkarskår	Keramikk	2		09.09.11
3.	12802	2	2AS 740	1F 1338	Leirkarskår	Keramikk	4		09.09.11
3.	12802	2	2AS 740	1F 1338	Splint	Flint	1		09.09.11
4.	12802	2	2AS 826	1F 1295	Leirkarskår	Keramikk	13		09.09.11
4.			Makulert						
5.	12802	2	2AS 1284	1F 1313	Bunnskår, randskår	Keramikk	3		09.09.11
6.	12802	2	2AS 1230	1F 1297	Leirkarskår	Keramikk	39		09.09.11
6.	12802	2	2AS 1230	1F 1297	Brent bein	Bein	3		09.09.11
6.	12802	2	2AS 1230	1F 1297	Avslag	Flint	2		09.09.11
7.	12802	2	2AS 1272	1F 1300	Leirkarskår	Keramikk	3		09.09.11
7.	12802	2	2AS 1272	1F 1300	Avslag	Flint	2		09.09.11
8.	12802	2	2AS 1301	1F 1312	Leirkarskår	Keramikk	1		09.09.11
8.	12802	2	2AS 1301	1F 1312	Avslag	Flint	1		09.09.11
9.	12803	1	Løsfunn		Avslag	Flint	3		09.09.11
10.	12788	1	Gravrøys I	1F 1087	Bronsespiral	Bronse	1		12.09.11
11.	12788	1	Gravrøys I	1F 1088	Bronsefragment	Bronse	5		12.09.11
12.	12788	1	Gravrøys I	1F 1127	Avslag	Flint	1		12.09.11
13.	12802	2	2AS 1151	1F 1296	Leirkarskår	Keramikk	9		13.09.11
13.	12802	2	2AS 1151	1F 1296	Avslag	Flint	1		13.09.11
14.	12802	2	2AS 1242	1F 1298	Leirkarskår, randskår	Keramikk	38		13.09.11
14.	12802	2	2AS 1242	1F 1298	Brent bein	Bein	4		13.09.11
14.	12802	2	2AS 1242	1F 1298	Avslag	Flint	4		13.09.11
15.	12802	2	2AS 1259	1F 1299	Leirkarskår	Keramikk	9		13.09.11
15.	12802	2	2AS 1259	1F 1299	Brent bein	Bein	3		13.09.11
15.	12802	2	2 AS 1259	1F 1299	Splint	Flint	1		13.09.11
15.	12802	2	2 AS 1259	1F 1299	Avslag	Flint	2		13.09.11
16.	12802	2	2AS 1314	1F 1324	Leirkarskår	Keramikk	1		13.09.11
17.	12802	2	2AS 1506	1F 1517	Leirkarskår	Keramikk	1		13.09.11
18.	12802	2	2AS 1435	1F 1518	Leirkarskår	Keramikk	16		13.09.11
18.	12802	2	2AS 1435	1F 1518	Mikroflekk	Flint	1		13.09.11

FUNNLISTE

Vedlegg 3

Funnr.	S-nr.	Felt	Funntekst	Intrasiskode	Gjenstand	Materiale	Antall	Ved flotering	Dato
18.	12802	2	2AS 1435	1F 1518	Knakkestein	Bergart	1		13.09.11
18.	12802	2	2AS 1435	1F 1518	Avslag	Flint	9		13.09.11
18.	12802	2	2AS 1435	1F 1518	Bipolar kjerne	Flint	1		13.09.11
19.	12802	2	2AS 1426	1F 1519	Leirkarskår	Keramikk	5		13.09.11
19.	12802	2	2AS 1426	1F 1519	Brent bein	Bein	2		13.09.11
20.	12802	2	2AS 1520	1F 1534	Leirkarskår	Keramikk	1		13.09.11
21.	12803	1	Løsfunn		Leirkarskår, randskår	Keramikk	5		15.09.11
21.	12803	1	Løsfunn		Avslag	Flint	1		15.09.11
22.	12802	2	2AS 1921	1F 1948	Avslag	Flint	1		15.09.11
22.	12802	2	2AS 1921	1F 1948	Brent bein	Bein	16		15.09.11
23.	12802	2	2AS 1199	1F 1949	Leirkarskår, randskår	Keramikk	12		15.09.11
24.	12803	1	Profil II		Leirkarskår	Keramikk	1		15.09.11
25.	12803	1	Profil II		Avslag	Flint	1		15.09.11
25.	12803	1	Profil II		Leirkarskår	Keramikk	1		15.09.11
26.	12803	1	2AS 693	1F 704	Leirkarskår	Keramikk	2		30.08.11
27.			Makulert						
28.		1	Gravrøys I (2AL 1836)	1F 4848	Bronsefragment	Bronse	6		22.09.11
29.	12803	2	Røys II		Avslag	Flint	1		22.09.11
30.	12803	2	Røys II		Leirkarskår, bunnskår	Keramikk	30		22.09.11
30.	12803	2	Røys II		Brent bein	Bein	2		22.09.11
30.	12803	2	Røys II		Makroavslag	Flint	1		22.09.11
30.	12803	2	Røys II		Avslag	Flint	3		22.09.11
31.	12788	1	Gravrøys I		Leirkarskår, randskår	Keramikk	204		22.09.11
31.	12788	1	Gravrøys I		Kremasjonsslagg m. brente bein		1		22.09.11
32.			Makulert						
33.	12802	2	2AS 1891		Leirkarskår, bunnskår, randskår	Keramikk	27		30.09.11
33.	12802	2	2AS 1891		Brent bein	Bein	13		
33.	12802	2	2AS 1891		Splint	Flint	1		
34.	12802	2	2AS 5235	1F 5243	Leirkarskår	Keramikk	1		30.09.11
35.	12802	2	2AS 5226	1F5244	Leirkarskår	Keramikk	1		30.09.11

FUNNLISTE

Vedlegg 3

Funnr.	S-nr.	Felt	Funntekst	Intrasiskode	Gjenstand	Materiale	Antall	Ved flotering	Dato
36.	12803	2	Løsfunn v/2AS 1151		Mikroflekke	Flint	1		30.09.11
37.	12802	2	2AS 1532		Nøtteskall	Skall	3		30.09.11
38.	12803	1	Profil I		Leirkarskår	Keramikk	1		30.09.11
39.	12802	2	2AS 5148		Leirkarskår	Keramikk	7		30.09.11
39.	12802	2	2AS 5148		Brent bein	Bein	1		30.09.11
40.	12802	2	2AS 884		Randskår	Keramikk	1		30.09.11
40.	12802	2	2AS 884		Avslag	Flint	2		30.09.11
41.	12802	2	2AS 5210		Avslag	Flint	1		30.09.11
42.	12788	1	Gravrøys I		Avslag	Flint	1		30.09.11
43.	12803	2	Løsfunn v/2AS1352		Avslag	Flint	1		30.09.11
44.	12802	2	2AS1218		Leirkarskår	Keramikk	6		30.09.11
44.	12802	2	2AS1218		Splint	Flint	1		30.09.11
44.	12802	2	2AS1218		Makroavslag	Flint	1		30.09.11
45.			Makulert						
46.			Makulert						
47.			Makulert						
48.	12803	1	2AG 593	1F 707	Avslag	Flint	1		03.10.11
49.			Makulert						
50.	12803	1	2AG 525	1F 553	Avslag	Flint	1		03.10.11
51.			Makulert						
52.	12803	1	Løsfunn	1F 705	Avslag	Flint	1		03.10.11
53.			-						
54.	12803	1	Løsfunn v/Gravrøys I		Randskår	Keramikk	1		04.10.11
55.	12802	2	2AS 5137		Leirkarskår	Keramikk	4	X	20.10.11
55.	12802	2	2AS 5137		Avslag	Flint	3	X	20.10.11
56.	12802	2	2AS 1022		Leirkarskår	Keramikk	1	X	20.10.11
57.	12802	2	2AS 5066		Leirkarskår	Keramikk	1	X	20.10.11
57.	12802	2	2AS 5066		Brent bein	Bein	1	X	20.10.11
57.	12802	2	2AS 5066		Avslag	Flint	1	X	20.10.11
58.	12802	2	2AS 1878		Brent bein	Bein	1	X	20.10.11
59.			Makulert						

FUNNLISTE

Vedlegg 3

Funnr.	S-nr.	Felt	Funntekst	Intrasiskode	Gjenstand	Materiale	Antall	Ved flotering	Dato
60.	12802	2	2AS 1416		Leirkarskår	Keramikk	19	X	20.10.11
61.	12802	2	2AS 5189		Leirkarskår	Keramikk	1	X	20.10.11
61.	12802	2	2AS 5189		Avslag	Flint	2	X	20.10.11
62.	12802	2	2AS 1467		Brent bein	Bein	1	X	20.10.11
63.	12802	2	2AS 1325		Brent bein	Bein	2	X	20.10.11
64.	12803	2	Løsfunn		Leirkarskår	Keramikk	2	X	20.10.11
65.	12802	2	2AS 5044		Leirkarskår	Keramikk	1	X	20.10.11
66.			Makulert						
67.	12802	2	2AS 760		Leirkarskår	Keramikk	4	X	20.10.11
68.	12802	2	2AS 1364		Leirkarskår	Keramikk	2	X	20.10.11
69.	12802	2	2AS 5350		Leirkarskår	Keramikk	1	X	20.10.11
70.	12802	2	2AS 798		Leirkarskår	Keramikk	1	X	20.10.11
70.	12802	2	2AS 798		Avslag	Flint	1	X	20.10.11
71.	12802	2	2AS 1139		Avslag	Flint	1	X	20.10.11
72.	12802	2	2AS 5219		Leirkarskår	Keramikk	1	X	20.10.11
73.	12788	1	Gravrøys I		Ukjent, rund jerngjenstand	Jern	1	X	20.10.11
73.	12788	1	Gravrøys I		Ten	Jern	1	X	20.10.11
74.	12788	1	Gravrøys I		Brente bein	Bein		X	20.10.11
75.	12788	1	Gravrøys I		Avslag	Flint	4	X	20.10.11
76.	12788	1	Gravrøys I		Sintret leire	Leire	7	X	20.10.11
77.	12788	1	Gravrøys I		Bronsefragment	Bronse	1	X	20.10.11
78.	12802	2	2AS 1910		Brent bein	Bein	1	X	20.10.11
79.	12802	2	2AS 884		Ravfragmenter	Rav	4		20.10.11

STRUKTURLISTE

Vedlegg 4

Id	Anlegg	Form i flate	Lengde i flate	Bredde i flate	Dybde	Sekundær tekstur	Primær tekstur	Diverse inklusjoner	Farge	Stolpetype	Beskrivelse	Undersøkt
525	Grop	Oval	160 cm	120 cm	40 cm	Grusholdig	Sand	Trekull	Mellom brun		Porøse masser, trolig av nyere dato	Ja
593	Grop		0	0	0							Innmålt
650	Grop	Avlang	170 cm	60 cm	14 cm	Siltholdig	Sand	Trekull	Mellom gråbrun		Udefinerbar grop, mulig moderne forstyrrelse	Ja
693	Grop	Semioval	65 cm	54 cm	0						Porøse masser, mest sannsynlig moderne forstyrrelse	Ja
1520	Grop	Oval	40 cm	49 cm	10 cm			Trekull , keramikk				Ja
5334	Grop	Oval	94 cm	70 cm	14 cm	Grusholdig Kullholdig	Sand	Trekull, stein	Mellom brun		Porøse masser, trolig av nyere dato	Ja
621	Kokegrop	Oval	69 cm	36 cm	8 cm	Kullholdig Grusholdig	Sand	Trekull, stein, brent stein	Mellom brun		Porøse masser, trolig av nyere dato	Ja
1089	Kulturlag	Semirektangulær	56 cm	40 cm	0						Konsentrasjon av brente bein	Ja
1107	Kulturlag	Semioval	41 cm	34 cm	0						Konsentrasjon av brente bein	Ja
1116	Kulturlag	Semikvadratisk	42 cm	36 cm	0						Konsentrasjon av brente bein	Ja
1804	Kulturlag	Semioval	666 cm	569 cm	7 cm	Sandholdig	Silt	Trekull	Mørk brun		Laget definerer gravrøysen, Felt I	Ja
1836	Kulturlag	Semioval	271 cm	237 cm	10 cm	Siltholdig Kullholdig	Sand	Brent bein, brent stein, trekull	Mørk brunsvart		Store mengder brent bein, varierende dybde 5-10 cm	Ja
1864	Kulturlag		0	0	0						Lag med småstein	Ja
3123	Kulturlag	Semioval	90 cm	64cm	0						Lag med småstein, noe skjørbrent	Ja

STRUKTURLISTE

Vedlegg 4

Id	Anlegg	Form i flate	Lengde i flate	Bredde i flate	Dybde	Sekundær tekstur	Primær tekstur	Diverse inklusjoner	Farge	Stolpetype	Beskrivelse	Undersøkt
4923	Kulturlag	Semioval	202 cm	97 cm	0							Ja
4967	Kulturlag	Semioval	135 cm	97 cm	0							Ja
1950	Røys	Semioval	411 cm	180 cm	0						Varierende størrelse på steinene. Noe skjørbrent.	Ja
1406	Staurhull	Semioval	17 cm	13 cm	8 cm	Siltholdig	Sand	Småstein	Mellom brungrå			Ja
554	Stolpehull		0	0	0							Innmålt
565	Stolpehull		0	0	0							Innmålt
580	Stolpehull		0	0	0							Innmålt
637	Stolpehull		0	0	0						Porøst og diffust stolpehull, trolig moderne steinopptrekk	Ja
677	Stolpehull	Oval	58 cm	47 cm	0						Porøse masser, mest sannsynlig et steinopptrekk	Ja
740	Stolpehull	Sirkulær	33 cm	33 cm	38 cm	Siltholdig	Sand	Trekull, stein, stolpeavtrykk	Mellom brungrå	Takbærende stolpe		Ja
751	Stolpehull	Sirkulær	20 cm	19 cm	5 cm	Siltholdig	Sand		Mellom gråbrun			Ja
760	Stolpehull	Semirektangulær	40 cm	24 cm	19 cm		Silt	Småstein, stein	Mello gråbrun		Svært diffust og usikkert stolpehull	Ja
780	Stolpehull	Sirkulær	35 cm	35 cm	19 cm	Grusholdig	Silt	Trekull, stein	Grå			Ja
798	Stolpehull	Semioval	39 cm	34 cm	30 cm	Sandholdig	Silt	Stein	Mellom grå			Ja
826	Stolpehull	Sirkulær	40 cm	38 cm	45 cm	Siltholdig	Sand	Keramikk, skoningsstein, stolpeavtrykk, trekull	Mellom brungrå	Takbærende stolpe		Ja
839	Stolpehull	Ujevn	38 cm	32 cm	27 cm	Siltholdig	Sand	Skoningsstein	Mellom gråbrun			Ja

STRUKTURLISTE

Vedlegg 4

Id	Anlegg	Form i flate	Lengde i flate	Bredde i flate	Dybde	Sekundær tekstur	Primær tekstur	Diverse inklusjoner	Farge	Stolpetype	Beskrivelse	Undersøkt
850	Stolpehull	Ujevn	22 cm	18 cm	10 cm	Sandholdig	Silt		Mellom rød/gråbrun			Ja
861	Stolpehull	Oval	29 cm	26 cm	11 cm	Siltholdig	Sand		Mellom gråbrun		Svakt, men ok stolpehull	Ja
873	Stolpehull	Oval	22 cm	16 cm	8 cm	Grusholdig Siltholdig	Sand		Mellom gråbrun		Grunt, men ok stolpehull	Ja
884	Stolpehull	Oval	38 cm	32 cm	31 cm	Sandholdig	Silt	Stolpeavtrykk	Mellom grå	Veggstolpe		Ja
906	Stolpehull	Oval	30 cm	26 cm	33 cm	Siltholdig	Sand	Trekull, stein	Mørk brungrå	Veggstolpe		Ja
917	Stolpehull	Sirkulær	20 cm	20 cm	15 cm	Siltholdig	Sand	Trekull	Mellom gråbrun	Veggstolpe		Ja
928	Stolpehull	Oval	29 cm	26 cm	12 cm	Siltholdig	Sand	Trekull	Mørk gråbrun	Veggstolpe	Uklar avgrensning i høyre profilkant. Utdratt ved flateavdekking	Ja
939	Stolpehull	Sirkulær	22 cm	22 cm	12 cm	Siltholdig	Sand		Lys grå	Veggstolpe	Mulig veggstolpe	Ja
949	Stolpehull	Oval	29 cm	24 cm	25 cm	Siltholdig	Sand		Mørk grå	Veggstolpe	Delvis ødelagt i forbindelse med flateavdekking	Ja
978	Stolpehull	Sirkulær	28 cm	28 cm	0					Veggstolpe	Svært diffus, tvilsomt stolpehull	Ja
990	Stolpehull	Oval	29 cm	25 cm	18 cm	Siltholdig	Sand	Stein, trekull	Mellom gråbrun	Veggstolpe	Litt løse masser	Ja
1022	Stolpehull	Oval	50 cm	47 cm	36 cm	Siltholdig	Sand	Trekull, bein	Mellom brungrå	Takbærende stolpe	Litt løse masser	Ja
1035	Stolpehull	Sirkulær	23 cm	22 cm	12 cm	Siltholdig	Sand	Småstein, stein	Mellom brungrå	Veggstolpe		Ja
1044	Stolpehull	Oval	36 cm	31 cm	21 cm	Siltholdig	Sand	Trekull, stolpeavtrykk, skoningsstein, stein	Mørk grå	Veggstolpe inngangsstolpe		Ja
1055	Stolpehull	Sirkulær	34 cm	31 cm	20 cm	Siltholdig	Sand	Trekull, stolpeavtrykk	Mørk gråbrun	Inngangsstolpe Veggstolpe		Ja

STRUKTURLISTE

Vedlegg 4

Id	Anlegg	Form i flate	Lengde i flate	Bredde i flate	Dybde	Sekundær tekstur	Primær tekstur	Diverse inklusjoner	Farge	Stolpetype	Beskrivelse	Undersøkt
1066	Stolpehull	Sirkulær	28 cm	24 cm	21 cm	Siltholdig	Sand	Trekull, stein	Mellom gråbrun	Veggstolpe	Diffus avgrensing av profilsidene, men likevel fin	Ja
1129	Stolpehull	Sirkulær	26 cm	25 cm	0					Veggstolpe		Ja
1139	Stolpehull	Oval	40 cm	35 cm	20 cm	Siltholdig	Sand	Trekull, småstein	Mørk brungrå	Veggstolpe		Ja
1151	Stolpehull	Sirkulær	35 cm	37 cm	29 cm	Siltholdig	Sand	Stein, leire, trekull	Mørk brungrå	Veggstolpe		Ja
1181	Stolpehull	Sirkulær	21 cm	20 cm	10 cm	Sandholdig	Silt	Småstein	Mørk gråbrun	Rominndeling		Ja
1199	Stolpehull	Oval	35 cm	30 cm	35 cm	Siltholdig	Sand	Småstein	Mørk brungrå	Veggstolpe		Ja
1218	Stolpehull	Sirkulær	30 cm	28 cm	25 cm	Sandholdig	Silt	Småstein, stein, trekull	Mørk gråbrun	Veggstolpe		Ja
1230	Stolpehull	Oval	43 cm	40 cm	22 cm	Sandholdig	Silt	Trekull, brent bein, stein, keramikk	Mørk gråbrun	Veggstolpe		Ja
1242	Stolpehull	Oval	55 cm	45 cm	28 cm	Sandholdig	Silt	Brent bein, keramikk	Mørk brungrå	Veggstolpe		Ja
1259	Stolpehull	Oval	40 cm	33 cm	25 cm	Siltholdig Grusholdig	Sand	Skoningsstein, trekull, småstein, keramikk	Mørk gråbrun	Veggstolpe		Ja
1272	Stolpehull	Sirkulær	40 cm	40 cm	38 cm	Sandholdig	Silt	Stein, småstein	Mørk grå	Veggstolpe		Ja
1284	Stolpehull	Sirkulær	22 cm	22 cm	12 cm	Siltholdig	Sand	Småstein	Mørk gråbrun			Ja
1301	Stolpehull	Sirkulær	38 cm	38 cm	13 cm	Sandholdig	Silt	Trekull, småstein, brent leire	Mørk brungrå	Veggstolpe		Ja
1314	Stolpehull	Oval	30 cm	15 cm	0						Diffus, men ok	Ja
1325	Stolpehull	Semioval	39 cm	22 cm	13 cm	Siltholdig	Sand		Mørk brungrå	Rominndeling		Ja
1352	Stolpehull	Oval	38 cm	34 cm	27 cm	Siltholdig	Sand	Trekull	Mørk brungrå	Veggstolpe		Ja
1364	Stolpehull	Oval	34 cm	24 cm	26 cm	Siltholdig	Sand	Trekull, skoningsstein	Mørk gråbrun	Veggstolpe		Ja
1375	Stolpehull	Sirkulær	26 cm	26 cm	17 cm	Siltholdig	Sand	Småstein, trekull	Mørk gråbrun			Ja

STRUKTURLISTE

Vedlegg 4

Id	Anlegg	Form i flate	Lengde i flate	Bredde i flate	Dybde	Sekundær tekstur	Primær tekstur	Diverse inklusjoner	Farge	Stolpetype	Beskrivelse	Undersøkt
1386	Stolpehull	Sirkulær	19 cm	18 cm	18 cm	Siltholdig	Sand	Stein, trekull	Mørk brun	Rominndeling		Ja
1397	Stolpehull	Oval	20 cm	12 cm	10 cm	Siltholdig	Sand		Mørk gråbrun			Ja
1416	Stolpehull	Sirkulær	21 cm	21 cm	20 cm	Siltholdig	Sand	Stolpeavtrykk	Mellom gråbrun	Veggstolpe		Ja
1426	Stolpehull	Oval	22 cm	0	15 cm	Siltholdig	Sand		Mørk brungrå	Rominndeling		Ja
1435	Stolpehull	Oval	47 cm	53 cm	50 cm	Siltholdig	Sand	Småstein, trekull, leire, stolpeavtrykk, stein	Mørk brungrå	Takbærende stolpe		Ja
1467	Stolpehull	Sirkulær	16 cm	15 cm	12 cm	Siltholdig	Sand	Trekull, småstein, leire	Mørk gråbrun	Veggstolpe		Ja
1506	Stolpehull	Oval	32 cm	28 cm	15 cm	Sandholdig	Silt	Trekull, småstein	Mellom gråbrun	Veggstolpe		Ja
1878	Stolpehull	Oval	30 cm	25 cm	34 cm	Siltholdig	Sand	Småstein, stein, skoningsstein	Mørk gråbrun	Takbærende stolpe		Ja
1891	Stolpehull	Oval	70 cm	60 cm	62 cm	Sandholdig	Silt	Keramikk, brent bein, stolpeavtrykk	Mørk brungrå	Takbærende stolpe		Ja
1910	Stolpehull	Oval	22 cm	18 cm	10 cm	Sandholdig	Silt	Småstein	Mørk brungrå	Rominndeling		Ja
1921	Stolpehull	Oval	53 cm	47 cm	47 cm	Siltholdig	Sand	Skoningsstein, trekull, småstein, keramikk	Mørk brungrå	Takbærende stolpe		Ja
1937	Stolpehull	Oval	30 cm	28 cm	13 cm	Siltholdig	Sand	Stein, trekull	Mørk brungrå			Ja
3133	Stolpehull	Sirkulær	26 cm	26 cm	15 cm	Siltholdig Grusholdig	Silt		Mellom brun	Veggstolpe		Ja
3144	Stolpehull	Ujevn	28 cm	25 cm	17 cm	Sandholdig	Silt	Stein	Mørk gråbrun			Ja
3154	Stolpehull	Sirkulær	20 cm	18 cm	11 cm				Lys brun		Diffust, tvilsomt stolpehull	Ja
3162	Stolpehull	Oval	31 cm	23 cm	29 cm	Sandholdig Grusholdig	Silt	Småstein	Mellom grå	Veggstolpe		Ja

STRUKTURLISTE

Vedlegg 4

Id	Anlegg	Form i flate	Lengde i flate	Bredde i flate	Dybde	Sekundær tekstur	Primær tekstur	Diverse inklusjoner	Farge	Stolpetype	Beskrivelse	Undersøkt
3190	Stolpehull	Sirkulær	23 cm	22 cm	22 cm	Sandholdig	Silt		Mellom brun		Svært diffust, tvilsomt stolpehull	Ja
3207	Stolpehull	Sirkulær	20 cm	19 cm	24 cm	Siltholdig	Sand		Mellom brun		Svært diffus, tvilsomt st.hull	Ja
3236	Stolpehull	Ujevn	29 cm	25 cm	28 cm	Grusholdig Sandholdig	Silt		Lys brun			Ja
3269	Stolpehull	Oval	46 cm	28 cm	14 cm	Sandholdig	Humus	Stein	Lys brun		Diffus og usikkert stolpehull	Ja
4992	Stolpehull	Sirkulær	32 cm	31 cm	13 cm	Siltholdig Grusholdig	Sand	Småstein	Mellom brun		Diffus, men skiller seg fra undergrunnen pga fuktighet	Ja
5016	Stolpehull	Oval	17 cm	14 cm	9 cm	Siltholdig Grusholdig	Sand		Mørk brungrå			Ja
5026	Stolpehull	Oval	16 cm	14 cm	6 cm	Sandholdig	Silt		Mørk brungrå	Rominndeling		Ja
5035	Stolpehull	Oval	19 cm	17 cm	9 cm	Siltholdig	Sand	Småstein	Mellom gråbrun	Rominndeling		Ja
5044	Stolpehull	Oval	28 cm	21 cm	10 cm	Siltholdig	Sand		Mellom gråbrun	Rominndeling		Ja
5054	Stolpehull	Oval	38 cm	30 cm	12 cm	Siltholdig	Sand		Mørk brungrå	Rominndeling		Ja
5066	Stolpehull	Sirkulær	41 cm	41 cm	41 cm	Siltholdig Grusholdig	Sand	Trekull, skoningsstein	Mørk grå	Takbærende stolpe	Lå under røys 1950, øverste 5 cm gravd bort	Ja
5080	Stolpehull		38 cm	33 cm	44 cm	Siltholdig	Sand	Trekull, stein, småstein	Mørk grå	Takbærende stolpe	Stolpehull ble delvis gravd da det lå under røys 1950	Ja
5125	Stolpehull	Sirkulær	40 cm	36 cm	16 cm	Siltholdig Grusholdig	Sand	Småstein, stein	Mellom brungrå	Veggstolpe		Ja
5137	Stolpehull	Sirkulær	20 cm	20 cm	15 cm	Siltholdig	Sand	Småstein	Mørk brungrå	Veggstolpe		Ja
5148	Stolpehull		42 cm	0	16 cm	Siltholdig	Sand		Mellom brungrå			Ja
5167	Stolpehull	Sirkulær	26 cm	20 cm	13 cm	Siltholdig	Sand	Leire, trekull	Mørk brungrå	Takbærende stolpe		Ja

STRUKTURLISTE

Vedlegg 4

Id	Anlegg	Form i flate	Lengde i flate	Bredde i flate	Dybde	Sekundær tekstur	Primær tekstur	Diverse inklusjoner	Farge	Stolpetype	Beskrivelse	Undersøkt
5178	Stolpehull		30 cm	0	20 cm	Sandholdig	Silt	Trekull, stein	Mørk grå	Veggstolpe		Ja
5189	Stolpehull	Oval	28 cm	25 cm	7 cm	Sandholdig Grusholdig	Silt	Leire	Mellom grå	Veggstolpe		Ja
5202	Stolpehull	Oval	25 cm	18 cm	0							Ja
5210	Stolpehull	Oval	25 cm	20 cm	8 cm	Siltholdig	Sand	Brent bein, stein, trekull	Mørk brungrå			Ja
5219	Stolpehull	Sirkulær	18 cm	18 cm	9 cm	Siltholdig	Sand		Mellom brungrå			Ja
5226	Stolpehull	Sirkulær	20 cm	20 cm	11 cm	Siltholdig	Sand		Mørk gråbrun			Ja
5235	Stolpehull	Sirkulær	17 cm	20 cm	10 cm	Siltholdig	Sand	Keramikk	Mørk gråbrun			Ja
5350	Stolpehull	Ujevn	29 cm	20 cm	41 cm	Siltholdig	Sand	Stein	Mørk gråbrun			Ja
5400	Stolpehull		0	0	0						Trolig steinopptrekk	Ja

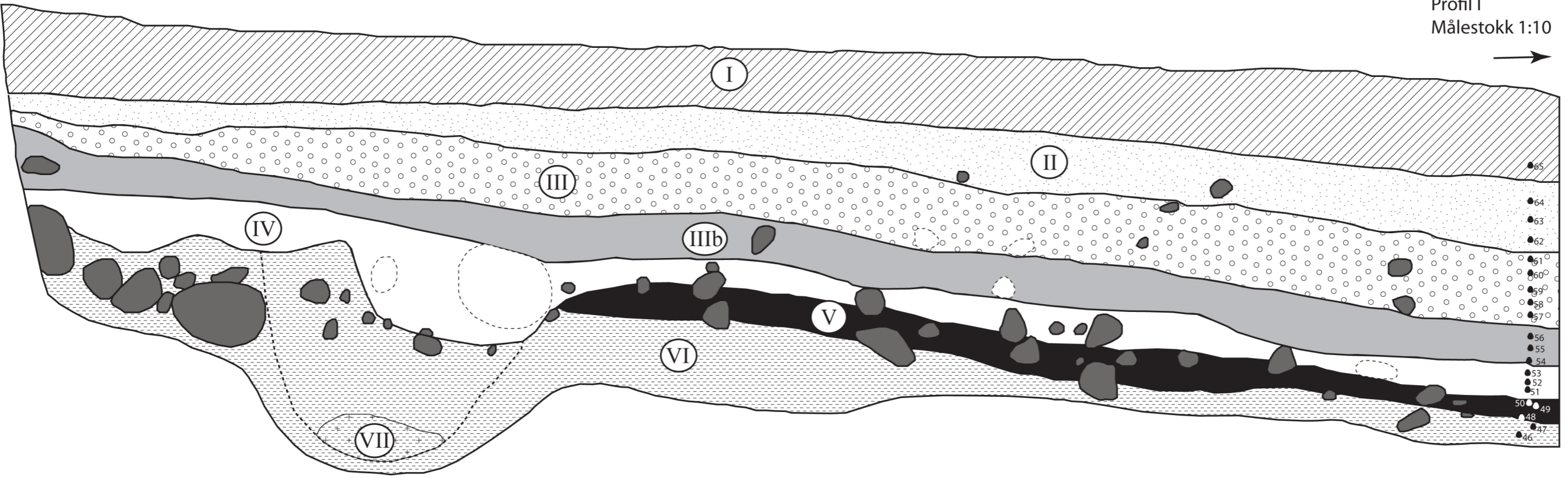

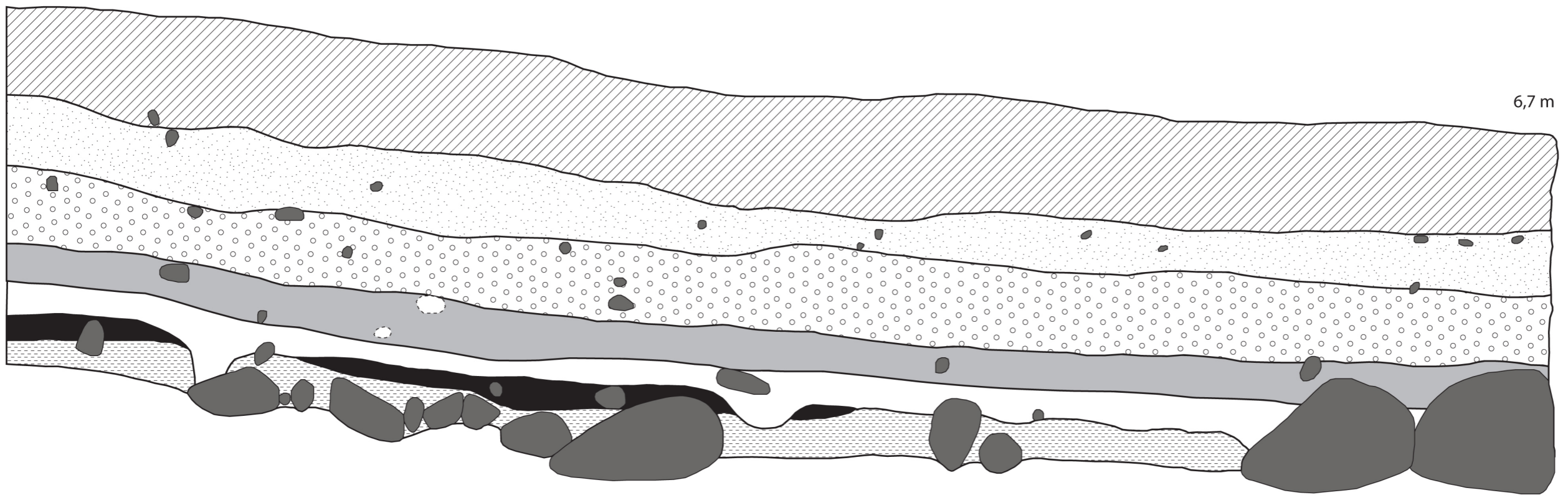

Kvia/Motland
Hå kommune
Felt I
Profil I
Målestokk 1:10

0 m

6,7 m

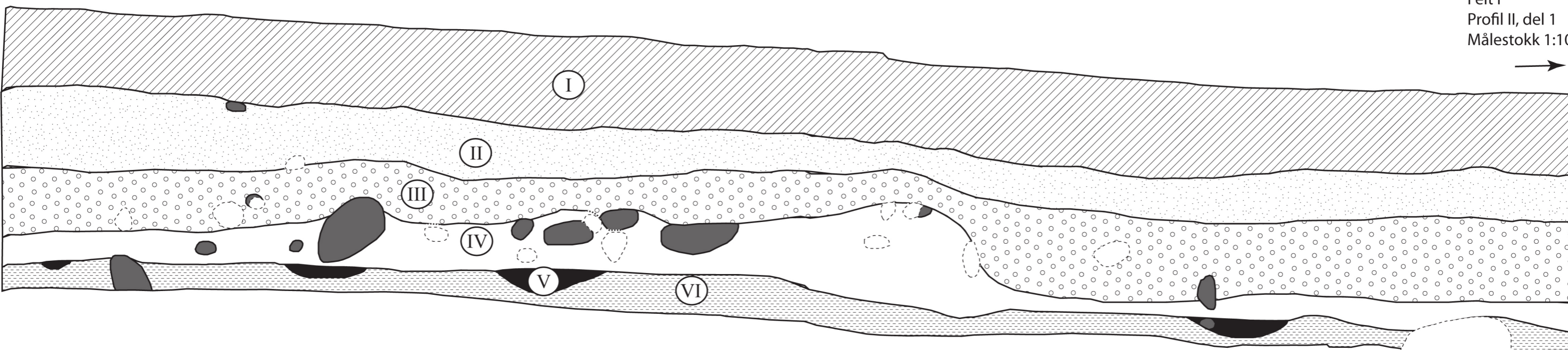
	Lag I: Matjord		Lag V: Mørk grå siltholdig sand.
	Lag II: Brun silt- og grusholdig sand. Inneholder noe trekull.		Lag VI: Gul sand.
	Lag III: Mørk brungrå silt- og grusholdig sand. En del småstein.		Lag VII: Gråbrun siltholdig sand
	Lag IIIb: Mørk brun fin siltholdig sand. En del trekull.		Steinavtrykk
	Lag IV: Mørk gråbrun siltholdig sand. En del småstein. Diffuse overganger til lag III og VI		Stein
			Pollenprøver

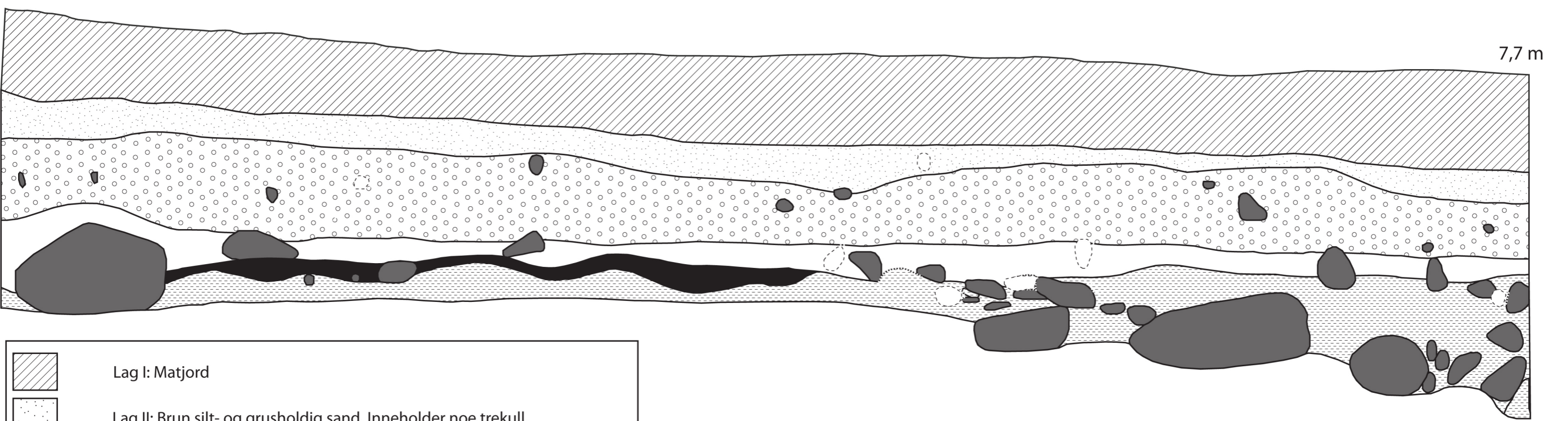
Kvia/Motland
Hå kommune
Felt I
Profil II, del 1
Målestokk 1:10

0 m

7,7 m

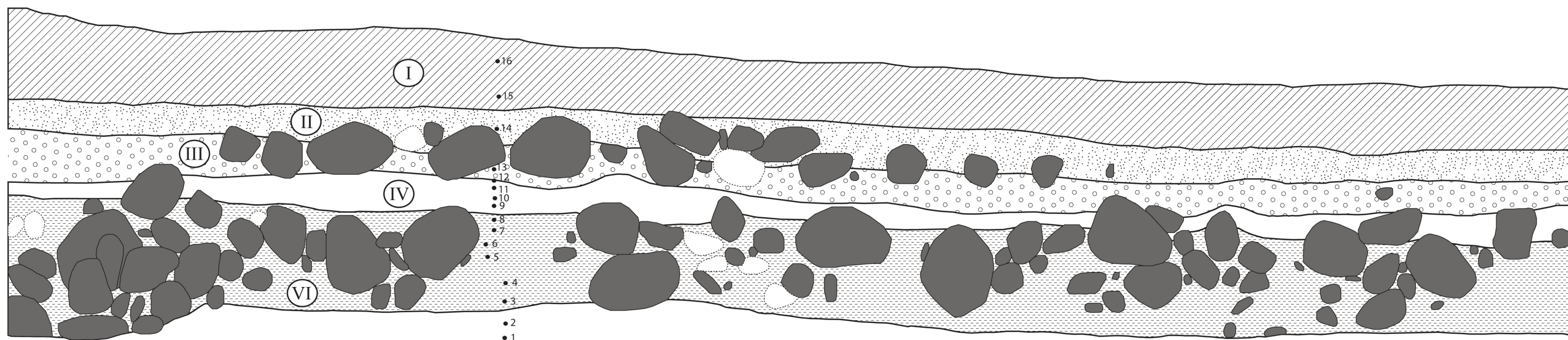

	Lag I: Matjord
	Lag II: Brun silt- og grusholdig sand. Inneholder noe trekull.
	Lag III: Mørk brungrå silt- og grusholdig sand. En del småstein.
	Lag IV: Mørk gråbrun siltholdig sand. En del småstein. Diffuse overganger til lag III og VI
	Lag V: Mørk grå siltholdig sand.
	Lag VI: Gul sand.
	Steinavtrykk
	Stein

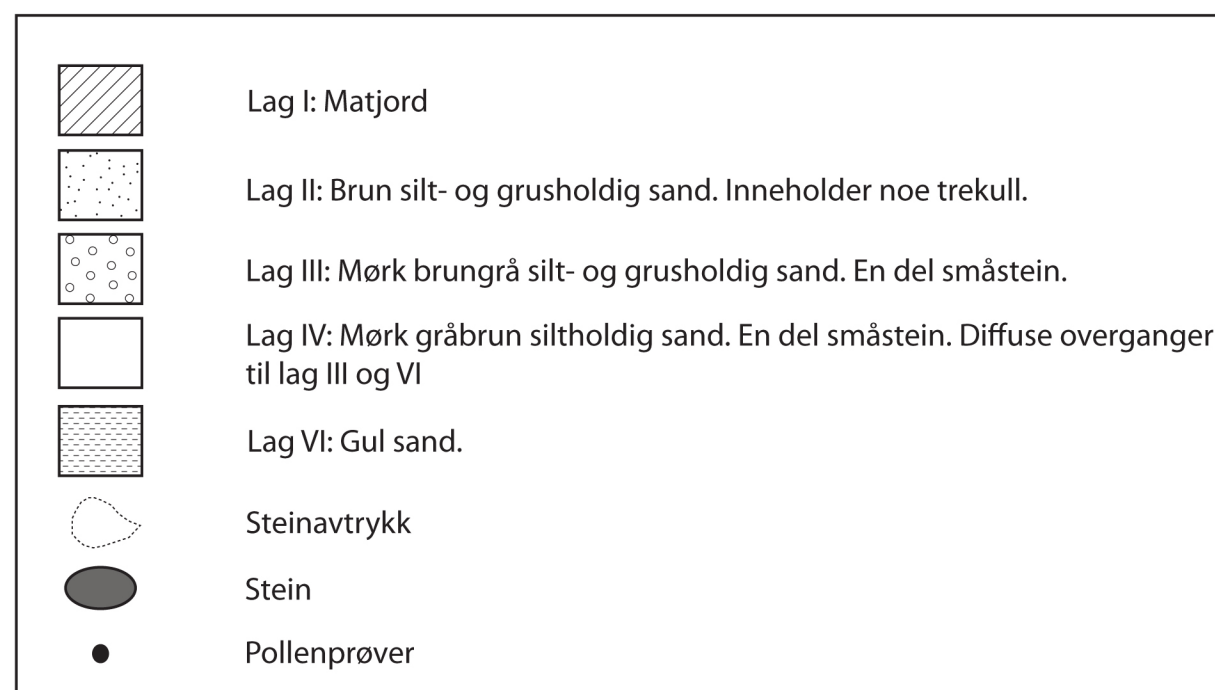
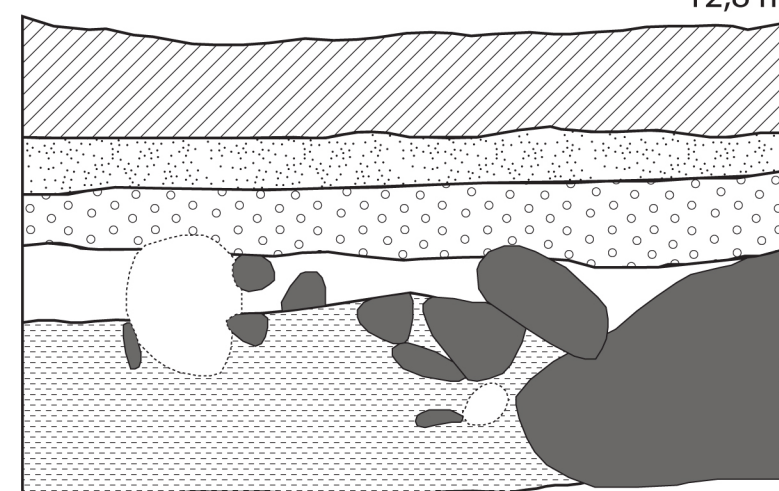

7,7 m

12,8 m

1 m

Vedbestemmelser av trekullprøve til ¹⁴C-datering, Kvia 2011, Nat.vit.nr ?

struktur	materiale	bestemt til	innveid (g)
Trekull fra gravrøys 1, fra flottering	Trekull	Selje/vier/osp	0,0777

Sikker bestemmelse til familie; disse kortlivede treslagene er i pilefamilien og kan ikke skilles sikkert.

Trond Magne Storstad, 22/12-2011

Jærbladet

Før eller siden trenger du en bank som har tro på deg!

TIME SPAREBANK 100 ÅR
1911 - 2011

Nr. 110 – 63. årgang – ONSDAG 21. SEPTEMBER 2011 – Laussal kr 15,-

jbl.no

Gjenghevn på skole

Etnisk somaliske og etnisk norske elever ved Klepp ungdomsskule barket sammen i et slagsmål mandag. 15 lærere måtte til for å stoppe slossingen, som skal ha

vært et hevngrep. Kommunalsjef Trond Roy Pedersen ber foreldre advare barna sine mot å bli med på handlingene.

SIDE 4 OG 5

4000 år
gamle
spor i Hå

SIDE 6 OG 7

HUS: På Kvia har det stått eit toskipa hus som kan vere 4000 år gammalt, fortel arkeolog Astrid Bjørlo. (Foto: Steinar Sandvik)

Bad om møte, fekk ikkje svar

Ordførar Terje Mjåtveit svara ikkje på invitasjonen, rådmann Lars Kolnes svara to dagar før møtet at han ikkje kunne

koma. Uakseptabelt, meiner Laurits Stokkeland, leiar av Kontrollutvalet i Hå.

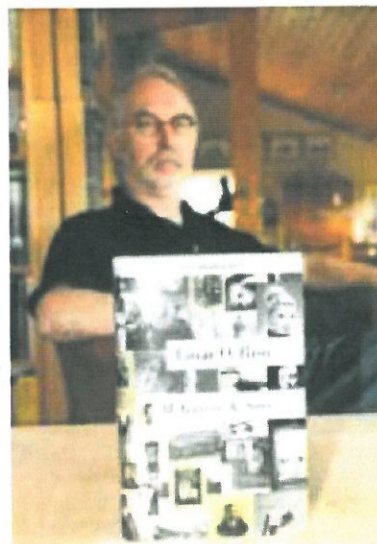
SIDE 5

Vil avvise naboklage

Møbelringen på Kåsen vil utvide, naboene har protestert. Klepp-rådmannen

råder politikerne til å avvise klagen fra naboene.

SIDE 8 OG 9

1, 2, 3, 4, ferdig

Einar O. Risa (bildet) har fullført sin fire romaner lange serie om M. Kanne & Søn. Han får skryt av Jærbladets anmelder for siste bind.

SIDE 14 OG 15

Sjeldne arkeologis. på Nærbø

Arkeologar har funn spor etter toskipa hus på Kvia. Huset kan vere 4000 år gammalt.

STEINAR SANDVIK | tekst og foto
ssa@jbl.no

VIKTIGE FUNN: Arkeolog og feltleiar Astrid Bjørlo peikar på raude tallerkar som viser stolpehol etter eit toskipa hus på Kvia i Hå kommune. Dei raude tallerkane viser omrisset til huset. Midt mellom dei er det også stolpegropar der dei berande takstolpane var festa.

– Huset er omlag 18 meter langt og 5,5 meter breitt, seier Bjørlo og legg til at dette er noko av dei eldste funna i dette området.

Tidlege funn

– Toskipa langhus dukka først opp rundt år 2000 før Kristus, seier Olle Hemdorff, prosjektsvarleg frå Arkeologisk Museum Universitetet i Stavanger. – Husa var vanlege i rundt 500 år då dei vart avløyste av treskipa hus som var vanlege i 2500 år framover. – Funnet her viser dei tidle-

gaste hus og gardar i dette området. Det er eit sjeldant hus å finne i vårt område. På Jæren har vi eit liknande full i Klepp kommune. Denne typen hus var vanlege i Danmark, Sør-Sverige, Nord-Tyskland og Nederland.

– Funnet av eit toskipa hus må vere ein av dei tidlegaste gardane i heile landet, seier Hemdorff.

Kopp

Hemdorff fortel om funn av fleire keramikkskår. Eitt av dei er særleg interessant.

– Dette er eit skår av ein liten kopp som opprinneleg kjem frå Danmark. Også dette funnet er sjeldan. I Danmark er det funn av ein heil kopp, det same i Sverige. Denne typen kopp vart brukt i ein kort tidsperiode heilt på slutten av steinalderen. Det gjer det også lettare å tidfeste huset.

Hemdorff seier at koppefunnet viser at det har vore tette band mellom Danmark og Jæren.

– Funnet er eit fantastisk vit-

UVANLEG: Ein del av ein kopp som mest truleg har kome frå Danmark.

nesbyrd om direkte kontakt over sjøen til Danmark og dermed om dåtidas folk si evne til å bygge havgåande skip og ikkje minst eit prov på godt sjømannskap, seier Hemdorff og legg til at det også er funne keramikkskår i kokegropar frå eit større tidsrom.

Gravfunn

I utgravingsfeltet som er 425 meter langt og 12 meter breitt, er det også funne ei branngrav. Funnet skriv seg truleg frå overgangen mellom bronse- og jernalder, omlag 500 år før Kristus.

Olle Hemdorff fortel at den døde på denne tida vart brend ein annan stad og restane vart lagt i ei krukke som igjen vart plassert i midten av ei grav.

– I denne grava har vi gjort funn av mange brende menneskebein. Nokre av beina er så store at vi truleg kan bestemme kjønn, alder og finne ut om meir enn ein person kan ha vore gravlagde her, og om det var dyr i denne grava. Eg er overraska at mange av funna som er så godt bevart.

– Her har vi også gjort funn av knuste leirkar og bronsefragment som er rester av bronsesmykke, fortel Hemdorff som ser fram til

BEINRESTAR: I branngrava har arkeolog Astrid Bjørlo og kollegaane gjort mange funn

at innhaldet frå funna vert analyserte vidare.

Midt i det toskipa huset er det også funne ei grav. Truleg er dette ei langt nyare grav enn sjølv huset.

Dyrkingslag

Funna på Kvia og Motland ligg på ein svært uvanleg plass. Dei fleste gravfunn ligg høgare i terrenget.

– Men dette ligg heilt i utkanten på garden inntil eit større myrområde. Kanskje er det som ei markering av eigedomsgrensa for ein gard? Grava ligg i dyrka mark, og røysa er delvis øydelagd av jordbruk. Likevel har vi fått mykje ut av dette funnet, seier

Hemdorff.

På enkelte deler av utgravingsområdet er det djupe lag av dyrka jord.

– Eg trur at vi her har bevarte dyrkingslag heilt tilbake til år 2000 før Kristus, seier Hemdorff. – Vi kjem til å ta ut prøvar frå ulike dyrkingslag, og vi håper at pollenprøver vil gi oss viktig kunnskap om vegetasjonen her i dette tidsrommet.

Enno er ikkje stolpehola til det toskipa huset undersøkte, men Hemdorff legg til at det ikkje er uvanleg å finne forkola kornrestar i desse hola. Dei kan daterast med pluss/minus 30 år.

– I vårt område vart det dyrka

GAMMALT: Astrid Bjørlo, arkeolog og feltleiar, ved stolpegropene som viser at det på Kvia stod ei toskipa hus, truleg frå tida rundt år 2000 før Kristus.

Kravde 300.000 fekk 100.000

JÆREN TINGRETT: Eit ektepar kjøpte i 2007 eit hus i Klepp for 2.650.000 kroner. Det vart då opplyst at tre vegger var isolerte i samband med skifte av kledning i 1987. Ved renovering av huset i 2010 vart det oppdaga manglande isolering i tre vegger over to etasjar.

Kjøparane reklamerte på salet, men nådde ikkje fram til nokon avtale med forsikringsselskapet der seljar hadde teikna

eigarskifteforsikring. Difor hamna saka i retten.

Der kravde ekteparet at forsikringsselskapet skulle betale eit prisavslag fastsett etter rettens skjønn. Maks prisavslag skulle vere 300.000 kroner. Då hadde ekteparet fått tilbod om å rette opp feilen med sprøyteisolering, men avslått det. Dei hevda at det måtte nyttast isoleringsmatter.

Forsikringsselskapet hevda at sprøyteisolering var einaste

retting kjøparen hadde krav på.

Retten meiner urette opplysningar om isolering har påverka avtalen om kjøp av huset. Då eigarane oppdaga manglande isolering, bad dei arbeidsfolk rette feilen og isolere med matter for forsikringsselskapet fekk melding. På denne bakgrunn meiner retten at kjøparane urettmessig har handla slik at forsikringsselskapet ikkje fekk høve til å utføre utbetinga. Dette må

ke funn

av både leirkar og brende menneskebein.

mest bygg, men det kan også ha vore innslag av kveite. Difor er det ekstra spennande å sjå om det kan vere restar av kveite Korn i stolpehola.

Snart slutt

Olle Hemdorff seier at arkeologane har omlag to veker igjen med arbeid på feltet. Etter det står det mykje arbeid igjen, og Hemdorff håper at deler av funna kan stillast ut ved museet.

Utgravingane som ligg på gardane Motland og Kvía like vest for jernbanelinja, vart utførte fordi det skal leggjast fjernvarmeledning frå industriområdet i Kvía-marka.

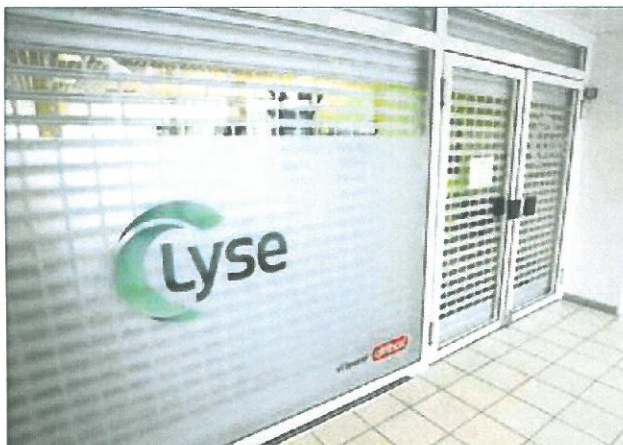

STORT FUNN: I branngrava vart det funne beinrestar frå menneske.

berre gjelde den delen av mangelen som eigaren har utbetra sjølv, altså andre etasje.

Retten har funne at det er akseptabelt at resten av huset kan sprøyteisolerast. Difor må kjøparane finne seg i eit prisavslag i samsvar med kostnadane ved slik utbetring.

Retten har difor sett avslaget til 100.000 kroner som forsikrings-selskapet på dekkje. Partane må bere eigne sakskostnader.

STENGT DØR: Lyse-kontoret i 2. etasje på Bryne Gamle Mek er stengt. Folk må ta kontakt per telefon, eller reisa til Mariero, men Solberg er lokal samarbeidspartner for Lyse når det gjeld Aftibox-utstyr.

Stengt dør hos Lyse

Lyse har lagt ned kundemottaket på Bryne. Det er Time-ordføraren lite nøgd med.

ÅGE BJØRNEVIK | tekst og foto
abj@jbl.no

KUNDESERVICE: – Då me var med og etablerte Lyse, var det eit viktig poeng at dei skulle ha ei eiga avdeling på Bryne. Det blir eit dårlegare tilbod når folk ikkje kan treffa kundebehandlarar ansikt til ansikt, men må stå i telefonkø for å koma fram til Lyse, seier ordførar Arnfinn Vigrestad.

Færre besøk

Kommunikasjonsdirektør Herbjørn Tjeltveit i Lyse fortel at kontoret på Bryne gradvis har fått færre besøkjande dei siste åra.

– Stadig fleire kundar vel å ringja, senda mail, bruka lyse.no eller tenestene våre på so-

siale medier for å koma i kontakt med oss. Den siste tida har dei aller fleste besøka på Bryne-kontoret handla om dekodarar. Dette tilbodet har me oppretthalde lokalt ved at me har inngått samarbeidsavtale med Solberg service på Bryne og Euronics på Bryne og Sandnes. Her kan folk henta nye dekodarar, bytta ut gamle og så vidare. Det folk først og fremst trengde hjelp til på Bryne, får dei altså framleis hjelp til, innanfor lengre opningstider. I tillegg blir det no moglege å ordna med dekodarar i Sandnes, seier Tjeltveit.

Lyse har framleis eit kundesenter på Mariero der kundar kan snakka med Lyse sine egne kundebehandlarar ansikt til ansikt. Lyse jobbar også heile tida med å utvikla dei elektroniske tenestene sine, som folk i stadig større grad etterspør.

– Trist

Time-ordførar Arnfinn Vigrestad

var i går ikkje kjend med at Lyse-kontoret allereie er stengt.

– Eg har tatt opp Lyse sin representasjon på Bryne med Jæren sitt styremedlem i Lyse. Ho skulle ta opp dette under eventuelt på forrige styremøte. Etter det har eg ikkje snakka med henne, så eg veit ikkje kva som blei diskutert då. Det er trist viss Lyse no har stengt kontoret, seier Vigrestad.

– Men det er ikkje slik at me kan slå i bordet med ein skriftleg avtale om at Bryne-kontoret skal oppretthalde uansett, så det er nok ikkje noko me får gjort med saka, slår Vigrestad fast.

Time kommune eig 5,8 prosent av Lyse, som er eigd av 16 kommunar i Rogaland. Selskapet blei etablert i 1999. Klepp og Hå er også blant eigarane i Lyse, men dei valde å halda fram med sine egne elverk, som driv lokalnettet i kommunen. Time gjekk inn også med den lokale nettdrifta, til liks med dei fleste andre eigarkommunane.

Jæren Data har endret navn, og heter nå Telehuset

Nå vil vi invitere deg til gjenåpning av lokalene våre i Jærveien 504 etter ombyggingen
Torsdag 22. september mellom kl. 11.00 og kl. 17.00

Vi ønsker å vise vår totale bredde av produkter og løsninger samt demonstrere ulike løsninger. Flere av våre leverandører kommer – deriblandt Samsung, OJ Dahl, Nokia, Acer og Lenovo. Vi håper å se deg også.

Vi er fortsatt de samme ansatte med lokal tilhørighet og den rette jærske holdningen. I tillegg har vi fått tilgang til Telehusets produkter og tjenester. Samarbeidsavtaler med kjente og dyktige aktører gjør oss i stand til å skreddersy telefoni og dataløsninger etter dine behov

telehuset

Det venter selvsagt også rundstykker og mange gode åpningstilbud

Din lokale
megler

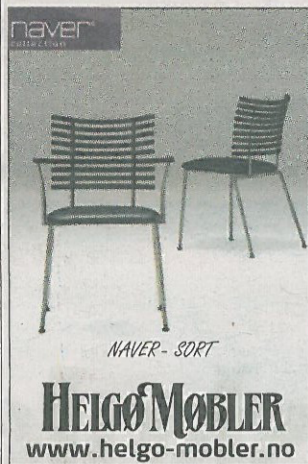
EiendomsMegler 1
JÆRMEGLEREN

TECHNOLOGY.

www.roxar.com

TORSDAG 6. OKTOBER 2011

LAKS MOT STRØM I DIRDAL

Fiskere og elveeigarlaget mener at vannkraftutbygging i Dirdalselva vil rasere et av de beste laksevassdragene på Vestlandet.

SANDNES/GJESDAL SIDE 6

NYTT UNGT BYSTYRE

Skolelokaler, juleball og fritidsaktiviteter er viktige saker for ungdommens bystyre. Det nye styret ble valgt i går.

STAVANGER SIDE 4-5

Stavanger Aftenblad

Lokal & Kultur

2

Arkeologi Jærmuseet

JÆREN side 10-11

4000 år gammelt gårdsbruk

➤ På Kvia, rett ved Jærbanen, har arkeologer avdekket det som antagelig er det eldste kjente gårdsbruk i landet. Olle Hemdorff fra Arkeologisk museum og feltleder Astrid Bjørlo er strålende fornøyd

Utgraving Arkeologisk blinktreff

På historisk gårdsgrunn: Fra venstre arkeologene Monika Serafinska og Ihab Dababsa, botaniker Paula Utigard Sandvik, prosjektleder Olle Hemdorff, Hå-rådmann Lars Kolnes, Jærmuseet Vitengardenleder Målfrid Snørteland, Jæren E-verk-sjef Birger Høyland, avdelingsleder Helene Østby Larsen, Jærmuseet og feltleder Astrid Bjørlo. ALLE FOTO PÅL CHRISTENSEN.

Har funnet Norges antatt e

➤ Jærmuseet ved Nærbø er bevisst plassert i et spesielt rikt fornminne-område. **Nå er rester etter Norges antakelig hittil eldste kjente gårdsbruk** avdekket på eiendommen.

HA

Prosjektansvarlig Olle Hemdorff ved Arkeologisk museum ved Universitetet i Stavanger er en munnrapp og humoristisk danske, som aldri legger skjul på sin fryd over nye, spennende fortidsfunn.

Denne gangen jubler han og kollegene ved museet over sjeldne oppdagelser i et utgravningsområde på Kvia, rett ved Jærbanen, på eiendommen til Jærmuseet Vitengarden.

Heller ikke leder Målfrid Snørteland, eller tiltakshaverne som betaler regningen for utgravingen, henger med hodene.

«Gleden i skåret»

Hovedfunnene omfatter stolpehull etter et såkalt toskipet langhus på 18 ganger 5,5 meter. Trolig fra rundt 2000 f. Kr. Det vil si i slutten av yngre steinalder. Videre en grav med brente menneskebein, trolig fra rundt 500 f. Kr. i overgangen mellom bronse- og jernalder.

Samt et høyst spesielt keramikkskår som høyst sannsynlig er like gammelt som huset.

– Her snakker vi ikke om skår i gleden, men om gleden i skåret, humrer Hemdorff med tanke på sistnevnte gjenstand.

Det 12 meter brede og 425

meter lange utgravningsområdet overlapper med en bit av en kommende fellestrase for fjernvarmerør, to vannrør, en høyspentledning og to bredbåndsledninger mellom Nærbø og Kviamarka.

Regningen for utgravingen på rundt 1,7 millioner kroner betales av Jæren Fjernvarme AS, Jæren Everk, Tine og Hå kommune. Feltarbeidet avsluttes denne uka.

Steinalder-bønder

Plasseringene av stolpehullene på gården indikerer at det anslagsvis 4000 år gamle huset er

fornytt flere ganger, ifølge arkeolog og feltleder Astrid Bjørlo og Olle Hemdorff. De to viser hvordan flere stolpehull markerer det som trolig har vært et inngangsparti. I seg selv et sjeldent funn.

De siste tiårene har arkeologene puslet sammen et mye mer nyansert, men ennå langt fra komplett bilde av hva slags samfunn og levestett som fantes i Skandinavia så langt tilbake som funnene på Kvia stammer fra.

I Norge, ikke minst på Jæren, har man påvist tidlige former for jordbruk og husdyrhold flere tusen år før Kristus. Hvor tidlig og hvor utstrakt disse tidlige bøndene drev oversjøisk handel, er noe mer usikkert. Det er her koppe-skåret fra Kvia kommer inn i bildet.

Importert sjoelen

– Koppen kan ha vært impor-

tert fra Danmark, sier Astrid Bjørlo. Danske Hemdorff går lengre: –Jeg er ganske overbevist om at koppen er produsert i Danmark, sier han og viser til at både leirtypen og utformingen bærer umiskjennelig preg av å være av dansk opprinnelse.

C14-analyser med et slingsringsmonn på pluss/minus 30 år av kornrester i stolpehullene hvor keramikkskåret ble funnet vil gi fasiten.

– Hvis koppen er laget rundt 2000 år f. Kr. – ja da bekrefter det også at dette er Norge hittil eldste kjente gårdsbruk, sier Olle Hemdorff. I tillegg blir funnet en veldig god bekreftelse på at det nesten 3000 år før vikingtiden var forholdsvis utstrakte oversjøiske forbindelser mellom Jæren og Danmark over Skagerrak, påpeker han.

Hakkejordbruk

Ifølge Hemdorff var huset tro-

C 14-dateringer av organisk materiale, bildet, vil mer nøyaktig tidfeste alderen på Kvia-gården.

Arkeolog Monika Serafinska og kollega Ihab Dababsa dokumenterer viktige fortidsspor på Kvia.

Et gledens keramikk-skår, viser arkeolog og feltleder Astrid Bjørlo.

Idste gårdsbruk

lig bebodd av en familie med fem-sju medlemmer som dyrket både bygg, hvete og hadde husdyr. De drev et hakkejordbruk hvor kornet sannsynligvis ble dyrket i buskete klynger på solrike steder.

Det spesielle med det bety-

delig yngre gravfunnet på gården er at graven ligger lavt i terrenget inn mot en myr, mens graver vanligvis ble plassert på høydedrag.

– Derfor har denne graven trolig markert en grense mot en nabogård. Den inneholder re-

ster av mange brente menneskebein. Noen er såpass store at det kan være mulig å bestemme alder og kjønn, sier Hemdorff.

ODD PIHLSTRØM

odd.pihlstrom@aftenbladet.no

– Huset bør rekonstrueres

HA
Jærmuseet Vitengardens leder Målfrid Snørteland ivrer allerede for å rekonstruere landets antatt eldste gardshus.

Snørteland tenker også lenger. – Funnet av et gårdsbruk fra yngre steinalder aktualiserer en ambisjon om en sammenhengende presentasjon av norsk landbrukshistorier ulike tidsaldre, fra steinalderen fram til vårt århundre, sier Snørteland.

Hun mener et slikt prosjekt også kan koples til Kviamarka, med Norges største klynge av landbruksbaserte næringsmiddelbedrifter. Området ligger i gåavstand fra museet.

Over kaffebordet på Vitengarden tenner Hå-rådmann Lars Kolnes straks på ideen. – Dette kan bli utrolig spennende. Jeg kan tenke meg å foreslå at Jærmuseet, Arkeologisk Museum og Hå kommune danner en arbeidsgruppe som setter seg ned og tenker høyt om

hvordan vi kan få dette til, sier Kolnes.

Han ser ikke vekk fra at Hå kommune kan bidra finansielt, selv om det eventuelt blir opp til politikerne å ta stilling til dette. – Jeg oppfatter at også bedriftene i Kviamarka er opp-tatt av historie, sier Kolnes og lar henge i luften at et dokumentasjons-prosjekt muligens også kan hente støtte fra den kanten.

ODD PIHLSTRØM

odd.pihlstrom@aftenbladet.no

Sentrumsutvikling

Torgsenteret på Bryne er snart tomt

Drømmen var å gjøre det som en gang var byens mest sentrale handelssentrum om til et nytt urbant senter ved byens hjerte.

Men etter at M44 etablerte seg i Bryne vest, har det gått en jevn strøm av butikker fra torgområdet.

Flytter fra torget

Senteret har mistet både Dressmann, Cubus, Risøe, sportsbutikk, skobutikk, gavebutikk og reisebyrå. Time kommune har også godkjent at vinmonopolet kan flytte til M44.

A. Tjemsland er i senteret til nybygget ved torget står ferdig på nyåret, og i november flytter også Aarrestad AS gavebutikken til M44.

Dermed blir det bare et bakeri og en thairestaurant igjen i hele første etasje, mens andre etasje vil huse Handels-

banken, Bestseller og hobbybutikk. Kiwi-butikken ligger i den gamle meieridelen.

Stri jobb

Eierne – Scale Eiendom (Gjedebefamilien) og Handelshuset Odin (Madland Gruppen) i Stavanger – innser at det på kort sikt vil være vanskelig å fylle de ledige lokalene.

– Vi jobber kontinuerlig for å skaffe nye leietakere, gjerne butikker som trenger større areal, men jobben er ikke lett når så mye av Brynes handelsvekst bare skal skje rundt M44, sier Frode Gyland, daglig leder i et av eierselskapene, Scale eiendom AS.

De vurderer også annen utnyttelse av den vel 11 mål store eiendommen. Den er godkjent for en utbygging i sju etasjer og kan ha plass til rundt 100 nye leiligheter.

Valg 2011

Reinert Kverneland fikk klubba i Time

TIME
Høyres Reinert Kverneland ble tirsdag kveld valgt til ny ordfører i Time med 22 stemmer mot 5 stemmer som gikk til Anne Brit Ree (Ap).

Fremskrittpartiets Petter Lorentz Stabel ble ny varaordfører. Også det var avtalt på forhand. Her fikk Anne Brit Ree fem stemmer, og én stemme ble gitt til Sverre Risa (KrF), som ikke en gang var foreslått.

– Jeg gleder meg til å samarbeide med dere alle, og jeg skal være ordfører for alle, sa Reinert Kverneland etter valget.

Den nye ordføreren er 60 år

og drev i mange år egen kolonialforretning på Kverneland. I forrige periode var han varaordfører.

Han representerer Høyre som ble valgets store seierherre i Time. Partiet har nå ti representanter kommunestyret, mens de nest største partiene, Ap, Sp og KrF, hver har fire representanter.

Kverneland overtar ordførerjobben etter Arnfinn Vigrestad (KrF) som har ledet Jærkommunen i mer enn 13 år.

– Dette blir som å hoppe etter Wirkola, men jeg skal gjøre så godt jeg kan, lovet Kverneland.

GEIR SVEEN

geir.sveen@aftenbladet.no

JÆREN

Se opp for rådyr på Jæren

Hittil i år er 17 rådyr blitt påkjørt i Jærkommunene Time, Klepp og Hå. Politiet ber bilistene være ekstra på vakt i skumringen.

– Senest i 08.30-tiden tirsdag morgen fikk vi melding om at et rådyr var påkjørt på Kvernaland. I forrige uke ble rådyr påkjørt på Lye og Bore. Vi opplever at det for tiden er mange rådyr, og derfor oppfordrer vi bilister til å være

ekstra på vakt, sier politioverbetjent Bjørn Søyland ved Time lensmannskontor.

Påkjørsler av rådyr fører vanligvis ikke til personskaader. De materielle skadene pleier heller ikke å være store i forbindelse med slike sammenstøt.

– Likefullt er det viktig at folk melder fra til oss om uhellet er ute. Om ikke annet, så er det viktig at skadde dyr blir tatt hånd om, sier Søyland.

*Consistent Accuracy . . .
... Delivered On-time*

Beta Analytic Inc.
4985 SW 74 Court
Miami, Florida 33155 USA
Tel: 305 667 5167
Fax: 305 663 0964
Beta@radiocarbon.com
www.radiocarbon.com

Darden Hood
President

Ronald Hatfield
Christopher Patrick
Deputy Directors

November 7, 2011

Ms. Sara Westling
Universitet i Stavanger
AM-FORN
Museum of Archaeology
Stavanger, 4036
Norway

RE: Radiocarbon Dating Results For Samples 200/15-74, 2011/15-81, 2011/15-83

Dear Ms. Westling:

Enclosed are the radiocarbon dating results for three samples recently sent to us. They each provided plenty of carbon for accurate measurements and all the analyses proceeded normally. The report sheet contains the dating result, method used, material type, applied pretreatment and two-sigma calendar calibration result (where applicable) for each sample.

This report has been both mailed and sent electronically, along with a separate publication quality calendar calibration page. This is useful for incorporating directly into your reports. It is also digitally available in Windows metafile (.wmf) format upon request. Calibrations are calculated using the newest (2004) calibration database. References are quoted on the bottom of each calibration page. Multiple probability ranges may appear in some cases, due to short-term variations in the atmospheric ¹⁴C contents at certain time periods. Examining the calibration graphs will help you understand this phenomenon. Calibrations may not be included with all analyses. The upper limit is about 20,000 years, the lower limit is about 250 years and some material types are not suitable for calibration (e.g. water).

We analyzed these samples on a sole priority basis. No students or intern researchers who would necessarily be distracted with other obligations and priorities were used in the analyses. We analyzed them with the combined attention of our entire professional staff.

Information pages are enclosed with the mailed copy of this report. They should answer most of questions you may have. If they do not, or if you have specific questions about the analyses, please do not hesitate to contact us. Someone is always available to answer your questions.

Our invoice has been emailed previously. Please, forward it to the appropriate officer or send VISA charge authorization. Thank you. As always, if you have any questions or would like to discuss the results, don't hesitate to contact me.

Sincerely,

Digital signature on file

REPORT OF RADIOCARBON DATING ANALYSES

Ms. Sara Westling

Report Date: 11/7/2011

Universitet i Stavanger

Material Received: 10/28/2011

Sample Data	Measured Radiocarbon Age	13C/12C Ratio	Conventional Radiocarbon Age(*)
Beta - 308616 SAMPLE : 200/15-74 ANALYSIS : AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal BC 1770 to 1630 (Cal BP 3720 to 3580)	3380 +/- 30 BP	-23.3 o/oo	3410 +/- 30 BP
Beta - 308617 SAMPLE : 2011/15-81 ANALYSIS : AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal BC 1750 to 1620 (Cal BP 3700 to 3570)	3400 +/- 30 BP	-25.0 o/oo	3400 +/- 30 BP
Beta - 308618 SAMPLE : 2011/15-83 ANALYSIS : AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal BC 1740 to 1610 (Cal BP 3690 to 3560)	3390 +/- 30 BP	-25.9 o/oo	3380 +/- 30 BP

Dates are reported as RCYBP (radiocarbon years before present, "present" = AD 1950). By international convention, the modern reference standard was 95% the 14C activity of the National Institute of Standards and Technology (NIST) Oxalic Acid (SRM 4990C) and calculated using the Libby 14C half-life (5568 years). Quoted errors represent 1 relative standard deviation statistics (68% probability) counting errors based on the combined measurements of the sample, background, and modern reference standards. Measured 13C/12C ratios (delta 13C) were calculated relative to the PDB-1 standard.

The Conventional Radiocarbon Age represents the Measured Radiocarbon Age corrected for isotopic fractionation, calculated using the delta 13C. On rare occasion where the Conventional Radiocarbon Age was calculated using an assumed delta 13C, the ratio and the Conventional Radiocarbon Age will be followed by "**". The Conventional Radiocarbon Age is not calendar calibrated. When available, the Calendar Calibrated result is calculated from the Conventional Radiocarbon Age and is listed as the "Two Sigma Calibrated Result" for each sample.

CALIBRATION OF RADIOCARBON AGE TO CALENDAR YEARS

(Variables: C13/C12=-23.3:lab. mult=1)

Laboratory number: Beta-308616

Conventional radiocarbon age: 3410±30 BP

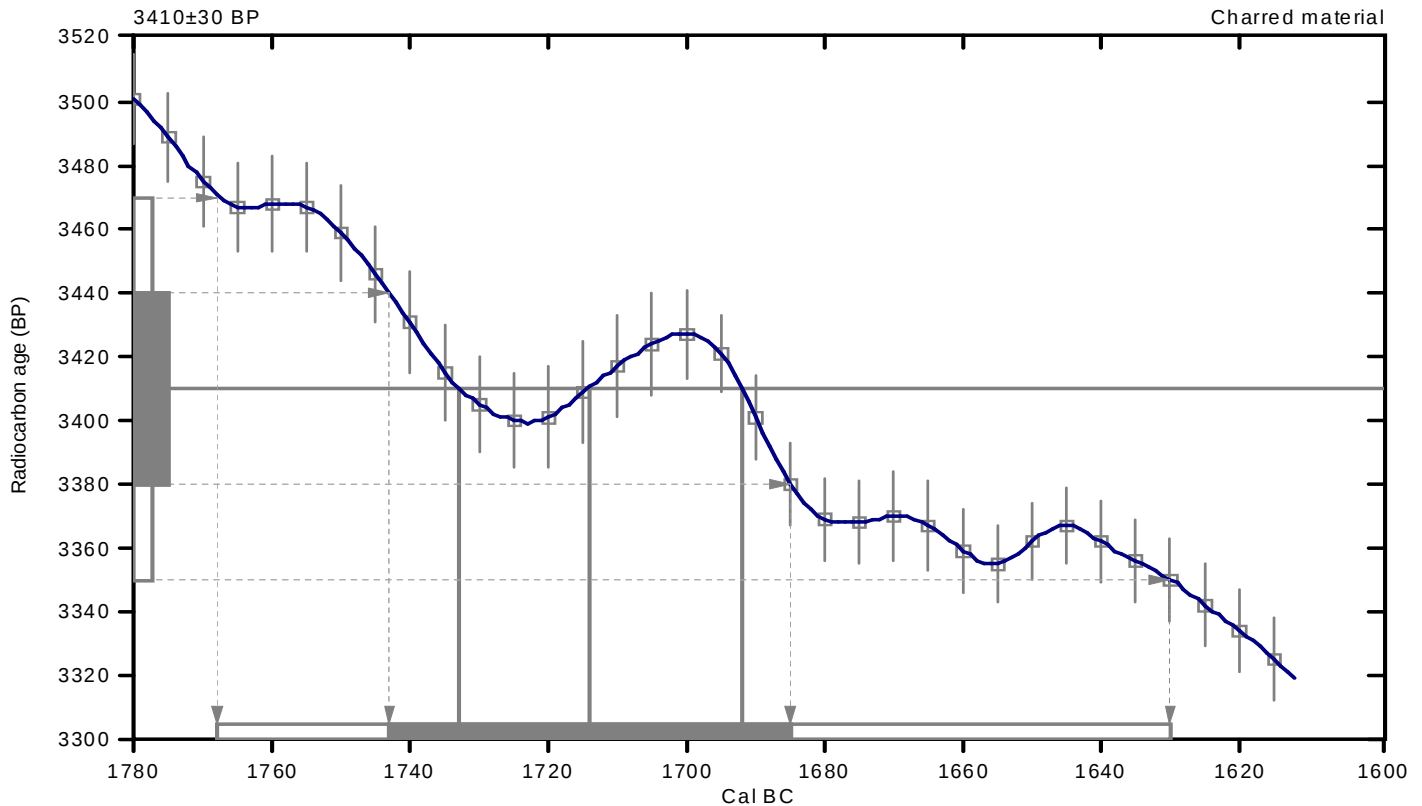
**2 Sigma calibrated result: Cal BC 1770 to 1630 (Cal BP 3720 to 3580)
(95% probability)**

Intercept data

Intercepts of radiocarbon age
with calibration curve:

Cal BC 1730 (Cal BP 3680) and
Cal BC 1710 (Cal BP 3660) and
Cal BC 1690 (Cal BP 3640)

**1 Sigma calibrated result: Cal BC 1740 to 1680 (Cal BP 3690 to 3640)
(68% probability)**

References:

Database used

INTCAL09

References to INTCAL09 database

Heaton, et al., 2009, *Radiocarbon* 51(4):1151-1164, Reimer, et al., 2009, *Radiocarbon* 51(4):1111-1150, Stuiver, et al., 1993, *Radiocarbon* 35(1):137-189, Oeschger, et al., 1975, *Tellus* 27:168-192

Mathematics used for calibration scenario

A Simplified Approach to Calibrating C14 Dates

Talma, A. S., Vogel, J. C., 1993, *Radiocarbon* 35(2):317-322

Beta Analytic Radiocarbon Dating Laboratory

4985 S.W. 74th Court, Miami, Florida 33155 • Tel: (305)667-5167 • Fax: (305)663-0964 • E-Mail: beta@radiocarbon.com

CALIBRATION OF RADIOCARBON AGE TO CALENDAR YEARS

(Variables: C13/C12=-25:lab. mult=1)

Laboratory number: Beta-308617

Conventional radiocarbon age: 3400±30 BP

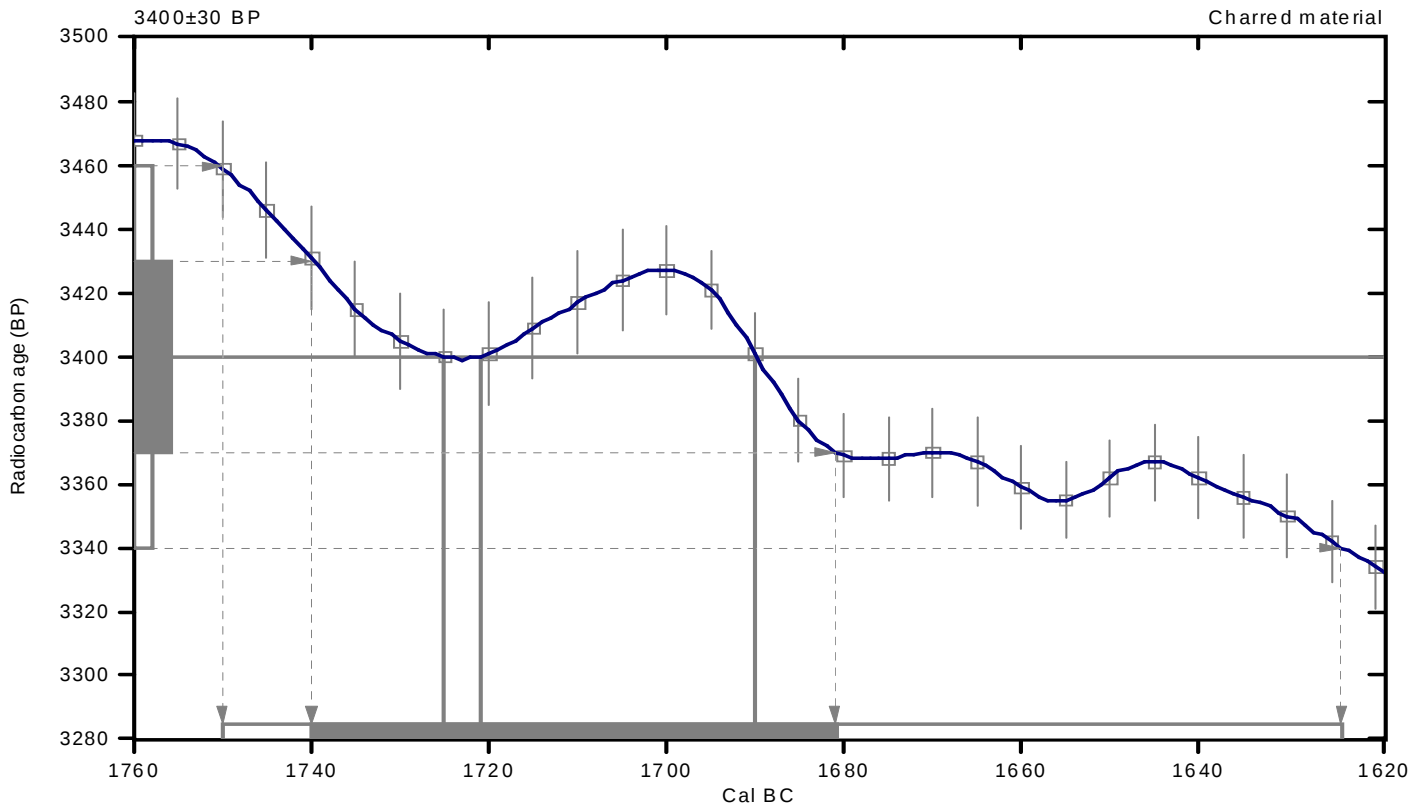
**2 Sigma calibrated result: Cal BC 1750 to 1620 (Cal BP 3700 to 3570)
(95% probability)**

Intercept data

Intercepts of radiocarbon age
with calibration curve:

Cal BC 1720 (Cal BP 3680) and
Cal BC 1720 (Cal BP 3670) and
Cal BC 1690 (Cal BP 3640)

**1 Sigma calibrated result: Cal BC 1740 to 1680 (Cal BP 3690 to 3630)
(68% probability)**

References:

Database used

INTCAL09

References to INTCAL09 database

Heaton, et al., 2009, Radiocarbon 51(4):1151-1164, Reimer, et al., 2009, Radiocarbon 51(4):1111-1150, Stuiver, et al., 1993, Radiocarbon 35(1):137-189, Oeschger, et al., 1975, Tellus 27:168-192

Mathematics used for calibration scenario

A Simplified Approach to Calibrating C14 Dates

Talma, A. S., Vogel, J. C., 1993, Radiocarbon 35(2):317-322

Beta Analytic Radiocarbon Dating Laboratory

4985 S.W. 74th Court, Miami, Florida 33155 • Tel: (305)667-5167 • Fax: (305)663-0964 • E-Mail: beta@radiocarbon.com

CALIBRATION OF RADIOCARBON AGE TO CALENDAR YEARS

(Variables: C13/C12=-25.9:lab. mult=1)

Laboratory number: Beta-308618

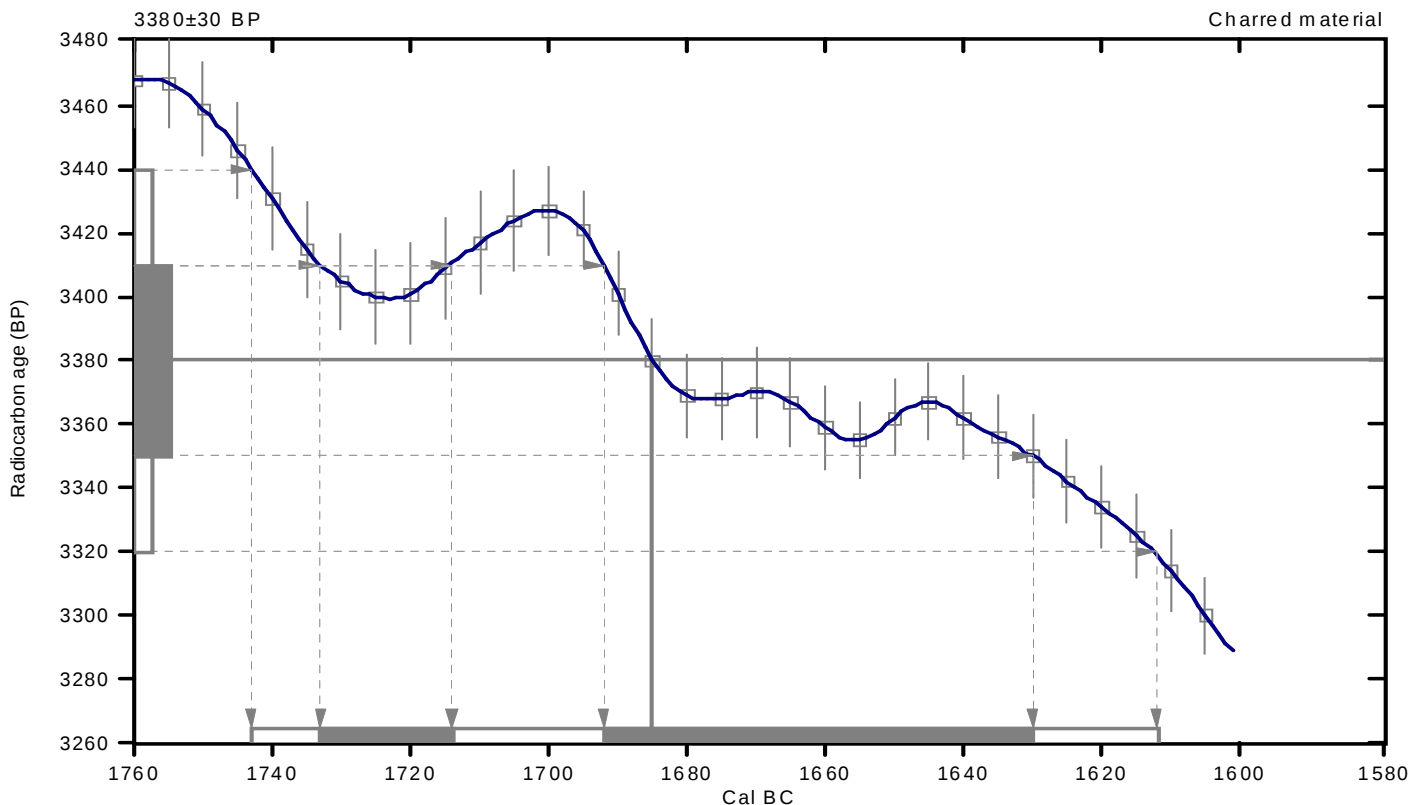
Conventional radiocarbon age: 3380±30 BP

**2 Sigma calibrated result: Cal BC 1740 to 1610 (Cal BP 3690 to 3560)
(95% probability)**

Intercept data

Intercept of radiocarbon age
with calibration curve: Cal BC 1680 (Cal BP 3640)

1 Sigma calibrated results: Cal BC 1730 to 1710 (Cal BP 3680 to 3660) and
(68% probability) Cal BC 1690 to 1630 (Cal BP 3640 to 3580)

References:

Database used

INTCAL09

References to INTCAL09 database

Heaton, et al., 2009, *Radiocarbon* 51(4):1151-1164, Reimer, et al., 2009, *Radiocarbon* 51(4):1111-1150, Stuiver, et al., 1993, *Radiocarbon* 35(1):137-189, Oeschger, et al., 1975, *Tellus* 27:168-192

Mathematics used for calibration scenario

A Simplified Approach to Calibrating C14 Dates

Talma, A. S., Vogel, J. C., 1993, *Radiocarbon* 35(2):317-322

Beta Analytic Radiocarbon Dating Laboratory

4985 S.W. 74th Court, Miami, Florida 33155 • Tel: (305)667-5167 • Fax: (305)663-0964 • E-Mail: beta@radiocarbon.com

Cremated bone from Kvia, Hå Kommune

Sean Denham, MSc, PhD
Arkeologisk Museum, Universitetet i Stavanger

Introduction

All of the bone material discussed in this report was recovered from Røys 1 at Kvia, Hå Kommune. Rather than removing the bone on site, it was decided to bulk sample the entire central area of the mound and recover the material in a controlled environment. This rather unique occurrence provides a unique opportunity to investigate one of the common criticisms of cremated bone studies: incomplete recovery. Due to issues of size, fragility, and fragmentation, it can be difficult to ensure complete identification and recovery of the bone fragments present from the context. These issues cast doubt on one of the main methods of quantifying cremated remains, mass. The net mass of bone recovered from a context is of limited use if it represents only a certain, unknown, percentage of the material originally present. In the Kvia assemblage, the bulk sampling of the grave mound allows for as complete a recovery of bone fragments as is possible. This will, in turn, provide information regarding how much bone, having been broken down into small fragments and thus logistically unrecoverable, is being missed during the excavation process and how this might affect the use of mass as a method for quantifying cremated remains. The method for achieving this will be discussed below. In addition, standard estimates of burning temperatures and population demographics were studied and will be discussed

Methods

The bulk sample was wet sieved through a series of decreasing mesh sizes. The author was not present at this stage of the sample preparation, and thus cannot discuss the specific mesh sizes. All bone found in the sieves with larger mesh sizes were removed and taken to represent the material which could logically be expected to be recovered during normal, on-site excavations. The final sieve had a mesh size of 0.5mm; anything passing through this was discarded. The soil/stone/cremated bone composition caught in this final sieve contained material up to 5-7mm in size, with some exceptions. As Table 1 shows, this was large amount of material; budgetary issues limited how much of this it was possible to sort through, so it was decided to take three subsamples and calculate the percentage of bone in each subsample. From these, an average percentage bone composition was calculated and used to estimate the total amount of bone in the remaining, unsorted material. The sum of these two, the mass of the bone fragments removed from the subsamples and the mass of the bone estimated to remain in the unsorted material, is taken as representing the amount of bone which would typically be lost or remain unidentified during excavation.

It is possible to provide general estimates of cremation temperatures by looking at various surface features of the bone. Holck (1987: 144) provides a gradation system for this purpose, judging cremation levels on a scale from 0 to 4. These are based primarily on observable or measurable physical/chemical changes in the bone. It must be stated that coloration in and of itself is not a particularly strong indicator of cremation temperature. Walker & Miller (2005: 133) have shown that the local environment has a great effect on color shift in bone during burning, oxygen availability being the main factor. It is therefore a combination of fragmentation, surface texture, and fragility which will be used to estimate cremation temperatures. In the present study, only a general knowledge of this particular aspect of the analysis is necessary, thus the details of equating specific temperatures to various levels of fragmentation, etc., will be omitted.

Results

Table 1 displays the amount of material from each of the various categories described in the above section; Table 2 illustrates basic statistics on post-cremation mass from both a modern clinical study (Warren and Maples 1997, 417), in which the entire skeleton is recovered, and archaeological

	Mass of subsample (g)	Mass of bone recovered from subsample (g)	% bone content
Subsample A	3331.77	83.19	2.5
Subsample B	2996.49	108.89	3.63
Subsample C	1556	71.9	4.62
	Average % bone content		3.58
	Mass of unsorted material (g)	Average % bone content	Estimated bone content
	6502.81	3.58	232.8
Summary			
Context	Net mass of bone (g)		
Primary recovered bone	1453.35		
Subsample A	83.19		
Subsample B	108.89		
Subsample C	71.9		
Unsorted material	232.9		
Total	1950.23		

Table 1. Mass(g) of cremated bone recovered from Røys 1, Kvia, Hå Kommune.

material (Bronze Age to Medieval) kept at the Museum of Antiquities of the University of Oslo (Holck 1987, 46), as well as similar results for various assemblages from Rogaland (Denham 2009^a, 2009^b). It is immediately apparent that the total amount of bone recovered at Kvia is much larger than the average for Norwegian cremation burials, one of the larger assemblages recently excavated in Rogaland, and close to the average amount of cremated bone recovered in modern crematoria (where recovery may assumed to be at, or near, 100%). High amounts of bone recovered from Røys 1 at Tjora were taken to indicate the presence of multiple individuals in the assemblage and thus reuse of the burial mound (this is also supported by the presence of multiple secondary burials in and around the mound). While no secondary burials were identified at Kvia, the presence of multiple individuals in the assemblage, in spite of a lack of direct demographic evidence, would seem to be a safe assumption. It is not possible to state how many. Of equal importance are the results from the subsampling of the smaller bone fragments. As can be seen, 264g of bone were recovered during this process and, based on this, a further 233g estimated to be remaining in the unsorted sample. The implications of these results will be discussed further in the following section

Unfortunately, there is little demographic evidence available from the material. As stated above, it is highly likely that multiple individuals are represented in this assemblage. There is no evidence for the sexes of these individuals. The main ageing evidence comes from cranial suture closure. While it is not possible to assign a specific age to an individual based on the level of suture closure, it is possible to suggest larger scale age differences (Brickley & McKinley 2004, 14; Holck 1987, 97), such as younger/older adults. In the present situation, the evidence suggests individuals in between these two extremes (i.e. middle aged). A single, fused proximal phalanx indicates the presence of an adult, but this is no more informative than the cranial suture data; less so, as a matter of fact. One exceedingly tiny third phalanx was recovered during the subsampling/sorting process described

Context	Min. (g)	Max. (g)	Avg. (g)
Modern material	876	3784	2430
Single grave, Norse (general)	ca. 1	3000+	269.7
Double grave, Norse (general)	N/A	N/A	985.2
Single grave, Norse (male)	10	3175	637.9
Single grave, Norse (female)	30	1950	455.6
Site	Structure	Context	Net mass (g)
Tjora, Sola Kommune	Røys 1	Central burial area	2694.2
Tjora, Sola Kommune	Røys 7	Central grave	24.7
Hålandsmarka, Time Kommune	Røys 1	Central burial chamber	192.7
Hålandsmarka, Time Kommune	Røys 2	-	1028.8
Hålandsmarka, Time Kommune	Røys 3	-	151.5

Table 2. Basic mass(g) statistics for cremated remains from both modern and Norwegian archaeological contexts.

above. Even allowing for shrinkage due to cremation, this element would be far too small to represent an adult or even an older child. A pre-/neonate is a much more likely candidate. This in itself would require, or at least strongly suggest, the presence of an adult female, the child's mother; but this is entering the realm of speculation. The most that can be said with confidence is that while the preponderance of the evidence indicates middle aged adults, there is some slight evidence for a younger individual.

While the evidence shows a range of cremation temperatures, most of it was assigned to upper Grade 2/lower Grade 3 in Holck's system of measurement. Upper Grade 2/lower Grade 3 may be equated with cremation temperatures around 700-800°C, and it has been shown that exposure to such temperatures for a period of 1.5-2 hours are sufficient to fully consume the human body (Bohnert, *et al.* 1998, 17). There is little evidence for lower cremation temperatures, and moderate evidence for exceptionally high cremation temperatures. The main factor affecting the temperatures to which a bone may be exposed, apart from the actual temperature within the cremation pyre itself, is the location of a bone within the body and thus the amount of insulating flesh, fat, etc. surrounding it. The lack of evidence for lower burning temperatures may suggest that the cremation process went on for a while, but maintained moderate to high levels of heat throughout, thus exposing even initially well-insulated bones to these moderate to high temperatures. Those bones showing exceptionally high burning temperatures more than likely originate from elements most readily exposed to the heat of the pyre.

Discussion

It is clear that Røys 1, at Kvia, follows similar patterns to those seen in other burials mound around Rogaland (e.g. Tjora, Hålandsmarka). There is strong evidence for reuse, primarily in the large amount of material, but also in its heavy admixture within the soil of the mound. The digging of new graves naturally disturbs and mixes earlier graves, turning discrete depositions of bone into compositions of bone and soil such as were seen here. Unfortunately, the amount of information available regarding age and sex of the individuals represented is severely limited due to fragmentation. The only clear evidence for ageing suggests that the individuals were neither young nor exceptionally old adults, "middle aged" by modern standards. This generally agrees with evidence seen elsewhere; although on some sites, where fragmentation levels are slightly lower, it is possible to distinguish younger and older adults within the assemblage. It was mentioned that there is slight evidence for a pre-/neonate, and that this, in turn, might suggest (or even necessitate) the presence of a female in the assemblage. Both of these possibilities are paralleled in other Rogaland burial mounds. Røys 3 at Hålandsmarka produced evidence for a younger individual, although not as young as the individual suggested by the evidence at Kvia, while the Tjora assemblage bore evidence of at least one female. It must be stressed, however, that the evidence for the pre-/neonate in the Kvia assemblage is very slim, while the presence of a female based on this is mere conjecture.

Evidence for cremation temperatures also agree with that seen elsewhere. It was described above how most of the temperatures fall within the range of upper Grade 2/lower Grade 3 in Holck's system, and how this range may be equated with temperatures around 700-800°C. This pattern is seen in Røys 1 at Tjora as well, where most of the bone in the central burial area also falls into this range, and stands in contrast to the cremation evidence from the numerous secondary burials in and around the mound. The bone from these burials tended to be exposed to much higher temperatures. It was also suggested, for the Kvia material, that the evidence suggested an extended cremation pyre, one which ensured that the most of the bone was exposed to the above mentioned temperatures, with some elements being exposed to exceptionally high temperatures. There are a large number of variables which go into cremation, and thus the exposure of bone to heat; the pattern which is beginning to develop as more and more assemblages of this kind are analyzed, shows an organized, standardized method of cremation for individuals whose remains are intended to be placed centrally in such burial mounds.

The most important aspect of this analysis was the opportunity to estimate how much cremated bone may remain unrecovered during excavation, through the bulk sampling of the mound and subsampling and sorting of the smaller material. As was discussed above, 264g of cremated bone was removed from the subsamples, with a further 232 estimated to be present in the remaining unsorted material. This 497g of material is taken to represent the amount of cremated bone which is lost or remains unrecovered during the excavation process. While this material is exceptionally small and in no way diagnostic (i.e. it does not provide any information regarding the age, sex, size, or health of the individuals represented), it does bear directly on the use of mass as a method of quantifying cremation burials. This 497g of "lost" material is in itself much larger than the average Norwegian single cremation burial (female & unsexed). It also comprises approximately 25% of the total bone recovered from Røys 1 at Kvia. In this light, recovery method becomes of paramount importance. When one speaks of an average of 637.9g of bone from a burial, is one speaking of situations where only the larger fragments (i.e. the "primary recovered bone", as it was referred to above) were recovered, or is one speaking of total recovery? Obviously results from one of these methods are not comparable to those from the other. The methodological questions this result raises are beyond the scope of this present report; but it does provide a starting point for future research and an instructive example for future excavations.

Conclusion

The significance of the assemblage from Røys 1 at Kvia is twofold. First, the general demographic results, such as they are, and cremation temperature evidence are generally consistent with evidence from other similar sites in Rogaland. Second, the bulk sampling of the burial area of the mound allowed for the estimation of how much cremated bone, by mass, is lost or remains unrecovered during the excavation process. As with all such things, more data, and further assemblages are required in order to develop a clearer picture of the cremation process and use of burial mounds; but larger assemblages, such as Hålandsmarka, Tjora, and now Kvia, are critical datasets in this process.

References

- Bohnert, M., Rost, T. & Pollak, S. 1998. 'The degree of destruction of human bodies in relation to the duration of the fire', *Forensic Science International*, 95, pp. 11-21.
- Brickley, M & McKinley, J.I. (red.) 2004. *Guidelines to the standards of recording human remains*. Paper No. 7. Institute of Field Archaeologists, Reading, U.K.
- Denham, S. 2009^a. *Analysis of cremated bone Hålandsmarka, Time Kommune*. Unpublished osteological report, Arkeologisk Museum, Universitetet i Stavanger.
- Denham, S. 2009^b. *Analysis of cremated bone Tjora, Sola Kommune*. Unpublished osteological report, Arkeologisk Museum, Universitetet i Stavanger.
- Holck, P. 1986. *Cremated bones*. Antropologiske skrifter nr. 1, Anatomisk institutt, Universitet i Oslo, Oslo.
- Walker, P.L. and Miller, K.P. 2005. 'Time, temperature, and oxygen availability: an experimental study of the effects of environmental conditions on the color and organic content of cremated bone'. *American Journal of Physical Anthropology*, Supplement 40, pp. 222-31.
- Warren, M.W. and Maples, W.R. 1997. 'The anthropometry of contemporary commercial cremation', *Journal of Forensic Science*, 42(3), pp. 417-423.

Addendum I- Burnt bone associated with postholes

Table 4 lists the mass from a series of burnt bone finds associated with postholes at Kvia. There is little information from either, given the small amount of material. The fragments are small and thus difficult to identify, but cranial, rib, and long bone fragments are present. Little can be said about these. There is some variance in the burning evidence. Most of the fragments appear to have been exposed to exceptionally high temperatures, having become chalky and fragile. Some fragments have been exposed to slightly lower temperatures, the bone retaining most of its original structure. Although most of the bone has been turned white during the burning process, a few fragments show facets with a dull grey color. This suggests limited oxygen availability in the burning process. Given the high fragmentation, the evidence for strong burning, and the association with postholes, it is probable that these are animal bone fragments representing food waste which has been cast upon fire.

Fnr.	Mass (g)	Fnr.	Mass (g)
6	0,88	39	0,05
14	0,89	57	0,22
15	0,43	58	0,31
19	0,94	62	0,1
22	2,62	63	0,06
30	1,07	78	0,18
33	2,3		

Table 4. Burnt bone associated with postholes from Kvia, Hå Kommune.

Addendum II- Possible cremation slag

The burial mound also produced a piece of material which appears to be slag. The material is mixed with medium sized fragments of cremated bone. It is difficult to state what the material is, although it may be so-called "cremation slag". It was clearly at one stage in a liquid or semi-liquid state which hardened around cremated bone. It is impossible to identify the bone to element, or to estimate cremation temperatures.

S12788

Grav fra jernalder fra KVIA (19/31), HÅ K., ROGALAND1) **Avslag** av flint. *Antall:* 6.*Fnr:* 12, 42, 75.2) **Leire** (sintret) *Antall:* 8.*Fnr:* 76.3) **Leirkar** (forrådskar)

204 leirskår, trolig fra samme kar. Seks randskår med svak bue. Grov kvartsmagret gods som er brukt til gravurne. Oransje innside og utside. En del svært fragmenterte skår. Gravrøys I

Fnr: 31.4) **Spiral** av bronseEn bronsespiral, avbrutt i ene enden. Gravrøys I *Fnr:* 10.5) **Bronsefragment**12 bronsefragment, der seks av dem er sammenlimt. Gravrøys I *Fnr:* 11, 28, 77.6) **Bein** (brent)

1717,33 gram brente bein. Varierende fragmentering. Analysen av beinmaterialet viser at de kremerte beina stammer fra flere individer. Et svært lite fingerbein tyder på at et prematur/nyfødt barn er representert. Tilstedeværelsen av en prematur/nyfødt gjør det dermed rimelig å anta at barnets mor også ble stedt til hvile i denne kremasjonsgraven. Funnet i lag 1836 i Gravrøys 1 og beinmengden tilsier at det dreier seg om flere individer.

Fnr: 74.7) **Slagg**Et stykke mulig kremasjonslagg mikset med mellom store biter brent bein. Vanskelig å avgjøre hvilket materialet slagget er av. *Fnr:* 31.*Mål: Stl:* 6,0 cm. *Stbr:* 2,4 cm.8) **Ukjent** (rund) av jern.En ukjent, rund jernplate med hull i midten. Konveks på en siden, konkav på andre. Litt brent bein korrodert fast. Gravrøys I. *Fnr:* 73.*Mål: Stl:* 2,1 cm.9) **Ten** av jern/tre.En jerten med trevirke korrodert fast. 1836 Gravrøys I *Fnr:* 73.*Mål: Stl:* 2,2 cm.

Funnomstendighet: Arkeologisk utgravning. Funnet i 2011 ved Astrid Hoelseth Bjørlos utgravning på Kvía og Motland, Hå kommune. Gravrøysrest med branngrav tilhørende minst to individer og et prematur/nyfødt barn. Med bakgrunn i gjenstandsfunnene kan graven trolig dateres til eldre jernalder.

Funnet av: Astrid Hoelseth Bjørlo.*Funnår:* 2011.*Katalogisert av:* Astrid Hoelseth Bjørlo.

S12802

Hus fra senneolitikum/eldre bronsealder fra KVIA (19/31), HÅ K.,ROGALAND1) **Leirkar** (lite beger) av keramikk

Tre leirkarskår fra samme beger, derav ett bunnskår med lav, utsvinget fot og to randskår som passer sammen. Randen er ikke utoverbøyd. Fin til mellomkornet magring. Lys oransje innside og utside. Fra stolpehull 1284. Fnr. 5

2) **Leirkar** av keramikk

47 leirskarskår. Trolig fra to ulike kar. To randskår og 4 bunnskår (fnr. 33, 14), hvorav to bunnskår er limt sammen. Grov, kvartsmagret brukskeramikk. Lys oransje til oransje/sort utside og lys oransje/sort innside. Enkelte partier på karet har vært glattet. Fra stolpehull. Fnr: 6, 7, 13, 14, 15, 33, 39,44.

3) **Leirkar** av keramikk

Tre leirkarskår fra samme kar. To randskår, hvor det ene har matskorpe. Utoversvinget rand. Lys brun /svart innside og svart utside. Mellomkornet magring. Fra stolpehull 1891. Fnr: 33.

4) **Leirkar** av keramikk

Fire leirkarskår fra samme kar, derav et randskår (fnr. 33). Noe utoverbøyd rand. Mellom til grov magring. Lyse brun innside og utside. Fra stolpehull, Hus 1 Fnr: 19, 33.

Mål: Stl: 2,2 cm. Stbr: 1,3 cm.

Strukturnr: 2AS 1891, 2AS 1426 Fra stolpehull, Hus 1

5) **Leirkar** av keramikk

180 leirkarskår fra minst tre ulike kar. Tre skår med matskorpe (fnr. 2, 14, 17). Tre randskår (fnr. 15, 18, 40, 33) og ett bunnskår (fnr. 18). Hovedsakelig grov kvartsmagret brukskeramikk. En del svært fragmenterte skår. Fnr: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 23, 33, 35, 39, 40, 44, 55, 56, 60, 61, 65, 67, 68, 69, 70, 72.

6) **Avslag** av flint

33 avslag i varierende flintkvalitet. Ett avslag med bruksretusj (fnr. 6, 18). Fnr: 6, 7, 8, 13, 14, 15, 18, 30, 40, 41, 43, 55, 57, 61, 70, 71.

7) **Kjerne** (bipolar) av flint.

Bipolar kjerne som har opprinnelig vært plattformkjerne. Fnr: 18.

8) **Slagstein** av bergart.

Slagstein med tilnærmet trekantet form, hvor samtlige hjørner har knusespor. Fra stolpehull, Hus 1 Fnr: 18.

9) **Makroavslag** av flint.

Makroavslag med cortex. Fnr: 44.

10) **Splint** av flint

Fire splinter i flint. Fnr: 3, 15, 33, 44.

11) **Mikroflekke** av flint

Mikroflekker i flint. Fra stolpehull 2 As 1435 (fnr. og løsfunn i nærheten av 2AS 1151, Hus 1

Fnr: 18, 36.

12) **Bein** (brent)

Brente bein i små biter. Fra stolpehull, Hus 1 *Fnr:* 14, 15, 19, 22, 33, 39, 57, 58, 62, 63, 78.

13) **Knapp** av rav (bearbeidet)

En bit av rav bestående av fire fragmenter som er limt sammen. Ene enden er rund og tilsynelatende bearbeidet. Kan være del av en perle eller knapp. Ligner i form på ravknappen/perlen (S7385) som ble funnet like ved på nabogården Motland. Funnet i et stolpehull (884) tilhørende et toskipet hus.

14) **Pollenprøver**

53 pollenprøver ble samlet inn fra Felt 1, derav 16 prøver (2011/15-1 til 16) fra serie 1, Profil II, 17 prøver (2011/15-24 til 40) fra serie 2, Profil II og 30 prøver (2011/15-46 til 65) fra serie 3, Profil II).

15) **Makrofossilprøver**

98 jordprøver/makrofossilprøver samlet inn for makrofossilanalyser samt innsamling av trekull for dateringer og artsbestemmelser. Nat.vit.nr. 2011/15-17 til 23 fra serie 1, 2011/15-41 til 45 fra serie 2, 2011/15-66 til 72 fra serie 3, samtlige fra Profil II på Felt 1. Nat.vit.nr. 2011/15-73 til 149 og 2011/15-151 ble hentet ut fra stolpehull på Felt 2. Nat.vit.nr. 2011/15-150 ble samlet inn fra Røys II, Felt 2.

Funnomstendighet: Arkeologisk utgravning. Funnet i 2011 ved Astrid Hoelseth Bjørlos utgravning på Kvia og Motland, Hå kommune. Gjenstandsfunnene stammer fra en toskipet bygning med flere bruksfaser.

Funnet av: Astrid Hoelseth Bjørlo.

Funnår: 2011.

Katalogisert av: Astrid Hoelseth Bjørlo.

S12803

Løsfunn fra **jernalder** fra KVIA (19/31), HÅ K. , ROGALAND:

1) **Avslag** av flint

11 flintavslag av varierende kvalitet. Ett avslag med bruksretusj (fnr. 50) og ett skrapelignende avslag med bruksretusj (fnr. 30). *Fnr:* 9, 21, 24, 29, 48, 50, 52.

2) **Leirkar** av keramikk (Forrådskar)

12 leirskår, fra minst tre ulike kar. To randskår med svak bue fra forskjellige kar, derav ett randskår med matskorpe på utsiden av randen (fnr. 21). Skårene er av grov, kvartsmagret brukskeramikk (fnr. 21, 25, 26, 38) og feltspatmagret brukskeramikk (fnr. 21). Ett skår med finkornet magring (fnr. 54). *Fnr:* 21, 25, 26, 34, 38, 54, 64.

3) **Makroavslag** av flint.

Makroavslag med cortex. Fra Røys II, felt 2. *Fnr:* 30.

4) **Leirkar** av keramikk

31 leirkarskår fra minst to ulike kar. Ett bunnskår og fire skår med matskorpe. Grov,

kvartsmagret brukskeramikk. Fra Røys II, felt 2. *Fnr*: 30.

5) **Bein** (brent)

To små biter brent bein. Fra Røys II, felt 2. *Fnr*: 30.

Funnomstendighet: Arkeologisk utgravning. Funnet i 2011 ved Astrid Hoelseth Bjørlos utgravning på Kvia og Motland, Hå kommune. Gjenstandsfunnene stammer fra Røys II på Felt 2, Profil I og Profil II ved gravrøysrest , Felt 1. Det ble i tillegg gjort en del løsfunn rundt gravrøysen.

Funnet av: Astrid Hoelseth Bjørlo.

Funnår: 2011.

Katalogisert av: Astrid Hoelseth Bjørlo.